

Jesenice 20. februarja 1970

**ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE**

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Zelezarnja« Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«

23. seja upravnega odbora ZJŽ**Potrebna je čvrsta
enotnost vseh
članov združenja**

V petek, 13. februarja, je predsednik upravnega odbora Združenja jugoslovanskih železarn dr. Miodrag Ceperković, dipl. inž. rudarstva, sklical 57. sejo upravnega odbora na Jesenicah. Dnevni red je vseboval pregled dela strokovnih organov združenja, potrditev letnega zaključnega računa in razno, medtem ko so eno točko umaknili zaradi predhodne rešitve iz dnevnega reda, drugo pa zaradi še nedokončne izdelanosti elaborata preložili na prihodnjo sejo. Kljub tako postavljenemu dnevnemu redu pa se je skozi vso sejo vleklo kot rdeča nit vprašanje pomanjkanja osnovnih metalurških surovin in medsebojnega sodelovanja članic združenja.

Ze uvodoma je generalni sekretar ZJŽ Djordje Marjanović obrazložil izredno kritično stanje glede izrednih težav z metalurškimi surovinami, pri čemer ni koks edina kritična surovina. Poudaril je, da nismo bili v Jugoslaviji še nikdar v tako kritični situaciji in v taki odvisnosti od uvoza kakor sedaj. Razen tega pa so se tudi cene na svetovnem tržišču za te surovine povišale nasproti letu 1969: kosovni koks za 186 %, drobnji koks za 76 %, belo surovo železo za 60 %, staro železo za 50 % in slabi za 48 odst. Tako znaša skupna podražitev vseh uvoznih surovin za Jugoslavijo 24 milijard novih din. Potem je govoril o potrebnih ukrepih in korakih, ki jih mora narediti združenje za rešitev te zelo kritične situacije. Med vzroke za tako stanje je govoril vključil tudi kasasnitev investicij in nekatera nesorazmerja v razpoložljivih zmogljivostih med posameznimi fazami proizvodnje. Tako nenadno poslabšanje glede osnovnih surovin že danes otežkoča, v nekaterih primerih pa že ogroža normalno kontinuirano proizvodnjo. To ima lahko daljše posledice tako za vejo kot celoto, še prav posebno pa za nekatera podjetja. Zaradi neizpolnjevanja predvidenega načrta proizvodnje jekla, je dejal generalni sekretar, črna metalurgija ne bo sposobna pravočasno izvršiti svojih obvez do potrošnikov jekla in to bi pripeljalo do občutnih motenj v bilanci potrošnje gotovih valjanih proizvodov v državi, kar bi istočasno izzvalo daljše negativne posledice v plačilni bilanci, ker bi se te količine morale nepredvideno uvoziti.

V taki situaciji, je zaključil generalni sekretar, je še kako potrebna enotnost vse grupacije, njen enotni nastop pred predstavniškimi organi, medsebojna povezanost, dogovarjanje in disciplina medsebojnih odnosov, kar

so bile dolga leta lastnosti članic združenja, ki pa so bile v zadnjem času večkrat narušene.

Ob poročilu odbora za ekonomske odnose se je k besedi priglasi direktor komercialnega sektorja naše Železarne Bogdan Knaflič. Izrekel je opravičeno kritiko na račun medsebojnega sodelovanja članic poslovnega združenja. Ze samo pomanjkanje uvoznih surovin, je dejal direktor Knaflič, povzroča nervozo med članicami združenja in namesto da bi v tej situaciji še bolj zaostrili disciplino medsebojnih dogovarjanj, da bi lažje reševali nastale težave, posamezni potrošniki sami nastopajo pri nakupu domačega starega železa s preplačevanjem in s tem kvarijo tako medsebojne odnose, kot ceno starega železa. Potem je govoril o pozitivnih primerih medsebojnega sodelovanja in preračunavanja su-

(nadalj. na 3. strani)

**Čestitka magistru ekonomije
priznanje znanstveno raziskoval-
nemu delu in investicij v kadre**

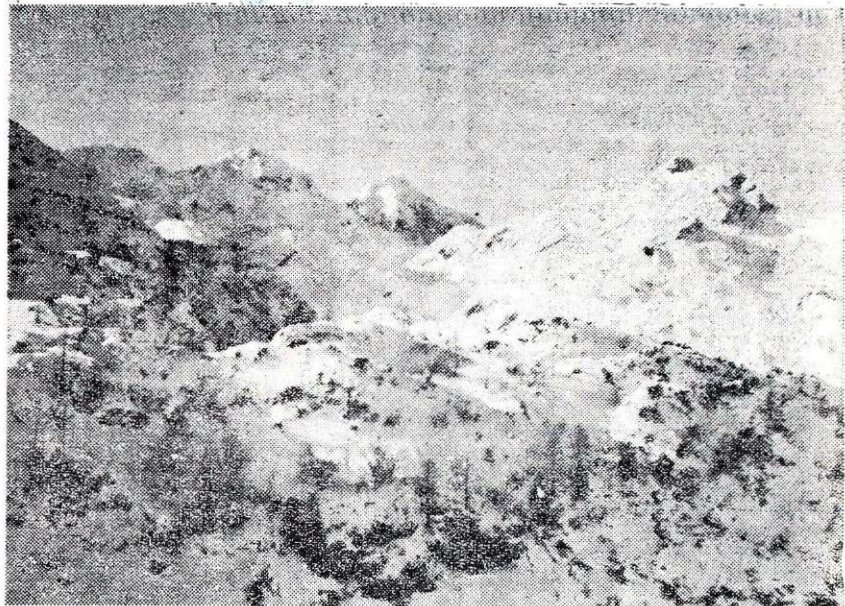
V ponedeljek 16. t. m. je direktor Železarne mag. inž. Peter Kunc, ob navzočnosti direktorja sektorja za ekonomiko dipl. inž. Iva Arzenška, zastopnika kadrovske službe inž. Tonea Varla in v. d. sekretarja podjetja Dušana Stareta, čestital in izročil spominsko knjigo dipl. ekonomistu Rudiju ROZMANU, ki je v soboto 14. t. m. v Beogradu na Inštitutu ekonomskih nauk uspešno zagovarjal svoje magistrsko delo »Sistem planiranja in priprave proizvodnje v podjetju« in tako postal magister ekonomije. Ob tej priliki je direktor mag. inž. Kunc spregovoril nekaj besed o investiranju v kadre in o pomenu strokovnega izpopolnjevanja in specializacije. Ker so to tudi smernice za delo pristojnih samoupravnih organov in strokovne službe, povzamemo njegove osnovne misli, ki jih je poudaril skupaj s čestitko.

To izredno lepo priložnost, je dejal direktor, izkoriščam, da naglasim nekaj misli o investiranju v kadre. Celostno tehnologijo, ki jo v Železar-

ni imamo, tudi v svetu je železarstvo povsod priznано kot celostna tehnologija, pri nas označuje široka skala proizvodnje, od same čiste

metalurške baze, do predelovalne industrije, s katero se resneje šele srečujemo. Če dodam, je nadaljeval mag. inž. Kunc, še vključevanje v tako imenovano tržno gospodarstvo, potem vse to še prav posebej zahteva, da preidemo iz sedanjega sistema, ki ga imamo, v sistem, v katerem se ne poskuša z neko distribucijo proizvajati in prodajati. V sistem, v katerem se ne poskuša na podlagi neke distribucije in političnih odločitev priti do zaključka, kakšne bodo investicije in kakšna naj bo proizvodnja itd. V sistem, ki zahteva tudi

(nadalj. na 2. str.)

Na Zadnjem Voglu sodelavci lahko preživijo nekaj lepih dni v Zavetišču železarjev (berite sestavek na 10. strani)

**Podpisana pogodba o redni
dobavi koksa**

V torek, 17. februarja, so v Beogradu podpisali dogovor med potrošniki in proizvajalci koksa o nadaljnji dobavi te danes tako iskane metalurške surovine. Za našo Železarno sta pri podpisu sodelovala glavni direktor mag. inž. Peter KUNC in komercialni direktor Bogdan KNAFLIČ. Za naše bralce smo iz razgovora z njima povzeli naslednje misli:

Na sestanku proizvajalcev in potrošnikov koksa 17. t. m. v Beogradu je bil podpisan sporazum, v katerem so potrošniki pristali na ceno 41 din po kilogramu, s tem da

velja za velike potrošnike metalurškega koksa 5 % rabat. Tako je dogovorjena cena koksu ob upoštevanju rabata za 11,15 % višja od sedanjega. Zaradi pomanjkanja

koksa v Jugoslaviji so se na sestanku dogovorili, da bodo morale do konca aprila jugoslovanske železarne Vares, Store, Sisak in naša Železarna dobivati tolikšne količine koksa, da bodo plavži normalno obratovali. Za našo Železarno je tudi ta čas zagotovljenih 300 ton koksa na dan. Dva velika potrošnika, to je železarna Skopje in proti koncu leta železarna Smederevo, nimata pokritih potreb z domačim koksom in bosta morali vso potrebno količino uvoziti.

Potrošniki in proizvajalci koksa so se tudi dogovorili, da v letošnjem letu posamezne železarne dobivajo toliko koksa, kolikor je maksimalno možno glede na dotrajanost proizvodnih zmogljivosti koksarne Lukavac in potrošnjo koksa iz koksarne Zenica v lastnem kombinatu. Naša Železarna je od 108.000 ton dobila na voljo samo 91.000 ton koksa, razliko bo morala poskušati nadoknaditi iz uvoza, kjer je koks bistveno dražji od cene, za katero so se sporazumeli z domačimi proizvajalci, in dobava trenutno še zelo nesigurna.

Vsi členi sporazuma so morali biti predloženi seji delavskega sveta Koksarsko-kemijskega kombinata Lukavac v sredo, 18. februarja in tam potrjeni, ker predstavniki koksarne niso imeli ustreznih pooblastil.

(nadalj. na 2. str.)

Čestitka magistru ekonomije...

(Nadaljevanje s 1. strani)

investicije v npr. elektronske računalnike, kadre, raziskave in podobno. Ob vsem tem pa nastopa glavno vprašanje investicije v kadre.

Zelo malo kadrov pride k nam nepredvidenih, v glavnem jih moramo poiskati, jih vzgojiti oziroma vanje investirati. Ob ugotovitvi, da je v Jugoslaviji in Sloveniji vse manj študentov, je treba pripravljenost posameznikov, da študirajo in se nadalje izpopolnjujejo ter da v svojih spoznanjih pridejo globlje, še toliko bolj ceniti. Ko sem zvedel, se je direktor obrnil na novega magistra, dipl. ekon. Rozmana, da si končal študij in da imamo magistra ekonomije, sem bil izredno vesel, ker bomo lahko jutri ali pojutrišnjem imeli že doktorja. S tem želimo poudariti, da mora Železarna tudi v bodoče podpirati vse tiste posameznike, ki bi hoteli na ta način obogatiti sebe in naša skupna spoznanja. Se prav posebno je za nas, za naš delovni kolektiv razveseljivo to, da si študij končal ti kot ekonomist, ki delaš na področju, ki nam lahko že v naslednjih nekaj letih bistveno spremeni sedanje programe in omogoči spremeniti naš koncept.

Ko je direktor govoril o teoretičnih spoznanjih modernih metod raziskav in planiranja, je naglasil pomembnost prilagajanja tega praksi in usposabljanja praktikov o teh spoznanjih. Magister dipl. ekonomist Rozman se je lotil področja, ki je teoretično novo, v praksi pa neobdelano, je dejal direktor. Na praktičnih primerih je dokazal, da se da v posameznih obratih, npr.: 2400, jeklovlek, 1300, računamo pa, da bomo v kratkem dobili obdelano tudi jeklarno, poiskati rezerve, za katere smo doslej le mislili, da mogoče so, kakšne in kje so, pa nismo vedeli. Ravno to praktično delo pa je pokazalo, da se teoretične ugotovitve in teoretične metode lahko uporabljajo le s pomočjo elektronskega računalnika. Zato je tudi prav, da so ga pred leti kljub težavam pristojni organi v Železarni kupili. Žal pa, je nadaljeval mag. inž. Kunc, moramo ugotoviti, da teh raziskav ravno v bazični industriji v Jugoslaviji doslej nismo dovolj podpirali. Naša Železarna je prva v Jugoslaviji s tako močnim elektronskim računalnikom, ki nam bo omogočal, da bomo v tej smeri lahko še bolj razvili našo dejavnost.

Direktor mag. inž. Kunc je naglasil, da naj bi promocija za magistra, dipl. ekonomista Rozmana, pomenila tudi impulz in spodbudo drugim, da sedanji čas, razvoj in prihodnost potrebujejo take kadre ter da je potreben nadaljnji študij in strokovno izpopolnjevanje kadrov vseh vrst.

Za delovno skupnost Železarne je njegova promocija veliko priznanje, do katerega se je dokopal s trdim de-

lom in ob določenih olajšavah podjetja. Le-te je povsem opravičil in tudi formalno potrdil, kar je vsa leta doslej dokazoval. Delovna skupnost mu bo poskušala tudi v naprej izražati priznanje s tem, da mu bo pomagala pri njegovi nadaljnji specializaciji v Ameriki, kar je le delno priznanje k njegovemu trudu, da vnese čimveč teoretičnih spoznanj v prakso, je zaključil svojo čestitko direktor Železarne.

Navzoči so to priložnost izkoristili in se še nekaj časa zadržali v razgovoru o vprašanih strokovnega izpopolnjevanja, specializacije in o potrebnem investiranju v kadre ter o možnostih in po-

gostih nadaljnjega študija in izpopolnjevanja na fakultetah. Izrečenih je bilo tudi nekaj kritičnih misli na račun sistema študija in v nekaterih primerih še precejšnje togosti. Govorili pa so tudi o spodbujanju drugih kadrov za nadaljnje strokovno izpopolnjevanje in specializacijo.

CESTITKA MAGISTRU, DIPLOMIRANEMU EKONOMISTU RUDIJU ROZMANU, SE PRIDRUŽUJE VES DELOVNI KOLEKTIV, SE POSEBEJ PA SODELAVCI Z NJEGOVEGA SEKTORJA IN UREDNISTVO ŽELEZARJA Z ŽELJO, DA BI DOSEGLI V SVOJIH PRIZADEVANJH CIMBOLJSE USPEHE!

Podpisana pogodba...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Potrošniki kokska oziroma naši predstavniki z razpoložljivimi količinami niso bili zadovoljni, saj znašajo za železarno Jesenice nepokrite letne potrebe 17.000 ton, če pa upoštevamo še materialne in naše lastne rezerve, pa predstavljajo to 38.000 ton. Železarni Sisak manjka okrog 40.000 ton, Skopju 98.000 ton, Smederevu 70.000 ton, kar kaže, da je kriza zaradi pomanjkanja kokska samo odložena za krajši čas in da bo potrebna intervencija zveznih organov, ki morajo zagotoviti ustrezne devize za nakup kokska proti koncu letošnjega leta.

S podpisanim sporazumom se podaljšuje veljavnost že v lanskem letu sklenjene pogodbe.

Trenutno, do konca aprila koksarna Lukavac ne more dati na razpolago večje količine kokska, ker od svoje dnevne proizvodnje 842 ton daje železarnam 751 ton kokska. Zato bodo ostali potrošniki kokska, kot so Bor, Trepcar, sladkorne tovarne in druge, bistveno okrnjene pri oskrbovanju s koksom iz Lukavca.

Delna rešitev za jugoslovanske železarne je znižanje specifične porabe kokska v Zenici, ko bo ob koncu prvega kvartala začela obratovati nova aglomeracija. Trenutno niso znane številke, koliko bo porasla tudi proizvodnja in s tem ostala absolutna poraba kokska na sedanjem nivoju. Obveza pa je, da bo koksarna Zenica vse presežke kokska dala na voljo ostalim železarnam v Jugoslaviji in jih ne bo izvozila.

Predstavniki jugoslovanskih železarne, so ob tej priliki tudi obvestili o pomanjkanju kokska, starega železa, belega surovega železa in ostalega repromateriala za jugoslovanske železarne predsednika zvezne Gospodarske zbornice. Informacija o tem bo posredovana upravnemu odboru zvezne Gospodarske zbornice 20. t. m. Reševanje navedenih vprašanj in neresenih težav pa pričakujejo v zveznih organih, to je v sekretariatu za zunanjo trgovino, sekretariatu za finance in sekretariatu za gospodarstvo, šele v marcu oziroma v februarju.

ŽELEZARNA — delo pri okovalnem stroju

Strokovno in splošno izobraževanje je temeljni kamen človeškega dejavnika v proizvodnji

Notranja ekonomika, tehnološka, poslovna in druga vprašanja, so nas predvsem zadnja leta tako zaposlila, da smo največkrat puščali ob strani za materialno in družbeno reprodukcijo tako pomembno vprašanje, kot je vzgoja in izobraževanje kadrov. Pri tem gre tako za vprašanje vzgoje in izobraževanja od osnovnih šol prek srednjih, do višjih in visokih šol, kot za vzgojo in izobraževanje proizvajalcev, to je gospodarsko aktivnega prebivalstva. Ta vprašanja pa morda bolj kakor kdaj koli prej pogojno postavljajo pred nas razvoj, to danes terja sodobna tehnologija in organizacija dela ter nadaljnji kakovostni razvoj samoupravljanja. Zane-marjanje teh vprašanj v preteklosti in nečestito ter ne dovolj resno obravnavanje tega področja danes, nam že odpira mnogo težav in slabosti za katere smo največkrat iskali vzroke drugje.

Danes ni več prikrita resnica, da v tržnem gospodarstvu in vedno večji svetovni konkurenci uspevajo le tista gospodarska podjetja, ki že leta in leta vlagajo ogromna sredstva za izobraževanje, za uvajanje modernih metod znanstveno raziskovalnega dela, za moderne elektronske naprave kot danes nepogrešljivih spremljevalcev modernega razvoja itd., ki trajno skrbijo tudi za tekoče strokovno in znanstveno izpopolnjevanje svojih kadrov. Investicije v te dejavnosti, so mnogokje postale osnova napredka, v mnogih primerih pa tudi življenjske sposobnosti delovnih organizacij.

Načeta vprašanja pa nastopajo že mnogo prej kot v delovni organizaciji. Če izhajamo iz osnovne značilnosti izobraževalno-vzgojnega sistema pri nas, bi morala le-ta ustrezati dinamičnemu zadovoljevanju osnovnih potreb (funkcij) sodobnega človeka pri delu, v družbenopolitičnem življenju in na področju splošne kulture ter rekreacije. Objektivnemu mislecu ne bo težko odgovoriti, da temu ni tako, da v navedenih funkcijah pogrešamo enotnosti in medsebojne odvisnosti ter seveda učinkovitosti od česar je odvisno hitrejša osvoboditev človekove osebnosti, kar se mora odražati pri odpravljanju ločnice med umskim in fizičnim. Razen tega pa ni mogoče zanikati dejstva, da izobraževalni sistem zaostaja za razvojem gospodarstva in zapletenimi odnosi v njem. To se vidi v počasnosti sprememb učnih programov na šolah druge stopnje, oziroma srednjih, višjih in visokih šolah glede na spremembe zahtev po znanju, ki bo neposredno koristilo gospodarskemu razvoju in delovnim organizacijam. To so resnice, ki se delovnih skupnosti v gospodarstvu prav tako in morda še bolj tičejo, kot druge dejavnike, kjer so te praznine in pomanjkljivosti manj zaznavne. To pa hkrati pomeni, da delovna organizacija ali sama ali prek svojih asociacij mora sodelovati pri oblikovanju sistema šolanja, prilagojenega sedanjemu gospodarskemu razvoju in potrebam. Praznine, ki jih s seboj prinesejo novi, mladi kadri, bodo in so jih že večkrat poudarjali izkušeni starejši praktiki, mnoge pa je odkrilo tudi delo samo.

Razumljivo, je ob vsem tem delovna organizacija postavljena pred množico nalog v pogledu splošnega oz. temeljnega in strokovnega izobraževanja kadrov. Glede na svoj lastni razvoj in na celotno materialno in družbeno reprodukcijo, bi delovna skupnost morala graditi programsko zasnovo izobraževalnega dela v podjetju na gornjih ugotovitvah oz. vprašanjih, ki strnjeno izgledajo — na:

- vprašanju primanjkljaja splošnega (temeljnega) znanja,
- vprašanju primanjkljaja strokovnega (poklicnega) znanja,
- vprašanju zastarevanja znanja in
- vprašanju novih znanj, ki ji odpira svetovni razvoj in znanstvena misel.

Vse te sestavine bi morali dovolj strokovno analizirati vsako leto posebej, ker se razmerja med sestavinami in primanjkljaji letno spreminjajo (ob dobrih kadrovske politiki se morajo spreminjati), in na osnovi tega izdelati program izobraževanja v podjetju in ga vključiti v letni program proizvodnje in realizacije. To je alternativa našega nadaljnjega razvoja in napredka. S strokovnim in splošnim izobraževanjem delavcev se danes studiozno ukvarjajo vse strokovne publikacije in večja podjetja v Evropi. To vprašanje je namreč temeljni kamen t.i. človeškega dejavnika v proizvodnji in tudi v družbenih službah.

Potrebna je čvrsta enotnost...

(Nadaljevanje s 1. strani)
rovin v preteklosti in poudaril, da bi z discipliniranim medsebojnim sodelovanjem lahko zelo ublažili težave. Kritiziral je tudi podcenjevanje dela posameznih komisij ali odborov s strani članic združenja. Naglasil pa je tudi, da povsod na svetu najprej pokrivajo domače potrebe, šele potem izvažajo viške, medtem ko pri nas ni tako. Ob zaključku je prosil upravni odbor, da vpliva na članice ZJZ, da se spremenijo medsebojni odnosi, ne samo na komercialnem področju, temveč tudi na drugih področjih, da se bodo samoupravni dogovori bolj spoštovali in da se bolj razvojno rešujejo odprta vprašanja črne metalurgije.

V vmesnih razgovorih, v katerih je bilo tudi predlagano, da se iz dnevnega reda umakne pismo koksarne Lukavac in ga vzamejo na znane, ker je bilo pred tem doseženo že ustrezno soglasje in ki s telegramom tudi zagotavlja dnevno dobavo 300 ton koksna železarni Jesenice in ustrezno količino železarni Sisak, je bilo s strani vodstva UO rečeno, da obstojijo tudi potrebna jamstva in da jeseniški plavž lahko ponovno zagori. Ustrezna pogodba se bo podpisala 17. februarja v Beogradu in priporočajo naši železarni, da sklene petletni dogovor. Govorili so tudi o nadaljnjem gibanju cen koks, ki naj bi bilo odvisno od gibanja cen koks na svetovnem trgu; premoga za kokisanje in ostalih stroškov koksarn. Mehanizem za gibanje cen koks mora biti izdelan po načelih mehanizma cen metalurških izdelkov.

V razpravi je sodeloval tudi direktor združenega podjetja Slovenske železarne Gregor Klančnik, ki je dejal, da ni odlika naše asociacije, da je v našem krogu prišlo zaradi slabe koordinacije notranjega blagovnega prometa do ustavitve plavža, kar bo prav gotovo imelo negativne posledice tako v proizvodnji jekla, kot pri končnih izdelkih, kot pri naših potrošnikih. Čeprav smo se pred sejo dobro sporazumeli in pogovarjali v skupnem jeziku, je nadaljeval generalni direktor, moramo narediti vse, da se kaj takega ne bi več dogajalo v našem združenju, ker je od naše proizvodnje odvisna tudi kovinsko-predelovalna industrija. Čeprav smo v tržnem gospodarstvu, bi beseda, dogovor moral nekaj pomeniti. Ne smemo se zadovoljiti s tem, da je sistem to dovolil, ker je koks poleg jekla na seznamu izvoza, narediti moramo vse, da se v gospodarstvu držimo dogovora, ne pa da se po osemnajstih letih poslovnega sodelovanja dogovor enostransko prekinje. Neverjetno je, da se dogaja pri nas, v državi, ki bi kljub tržnemu gospodarstvu morala imeti določene elemente planiranja, da se ustavljajo plavži. Upravni odbor bi moral sprejeti zaključek o sigurnosti dobav koks za nasled-

nje obdobje, je zaključil generalni direktor.

Predsednik združenja je na to kritiko poudaril, da moramo vedeti predvsem to, da v državi ni dovolj koks in da je združenje na to opozarjalo pristojne organe že leta 1962 in 1966, še prav posebej pa leta 1968. Morda je nizka cena koks na svetovnem tržišču v minulih letih odvrčala pristojne organe od tega problema. Zavedati se moramo, je dejal predsednik, da bo v drugem polletju koks še večkrat na dnevnem redu in da je skrajni čas, da pristojni organi sedejo in da so o tem pogovorijo ter nekaj ukrepejo.

Direktor železarne Jesenice mag. inž. Peter Kunc je v svojem prispevku naglasil, da smo v združenju v tem zadnjem primeru doživeli neuspeh, katerega posledice bo edino nosila jeseniška železarna. Če smo imeli, je dejal direktor, v združenju razne neuspehe tudi na drugih področjih, vendar ne s takimi posledicami kot jih ima železarna, za katero posledice pomenijo od 140 do 150 milijonov dinarjev izgube. Zato bo železarna z vsemi pravnimi možnostmi uveljavljala odškodnino za nastalo škodo zaradi neredne dobave koks. Na koncu se je direktor mag. inž. Kunc zahvalil ob tako resnem stanju za strpnost koksarne Lukavac in vsem železarnam, ki so prišle na razgovor, da se izredno težko stanje reši.

Ostala poročila strokovnih organov, ki so jih člani dobili že pisмено, so bila sprejeta brez bistvenih pripomb. V razpravi ob nekaterih poročilih pa so člani upravnega odbora načeli nekatera neresena vprašanja. Med drugim je bilo načeto vprašanje podražitve železniških prevozov, ki najbolj prizadene metalurgijo glede na velike količine. Rečeno je bilo, da je podražitev pretirana in sprejeta mimo samoupravnih dogovorov. Pripravljen je tudi že ustrezno pismo zveznemu izvršnemu svetov o načetem vprašanju. Poudarjeno je bilo, da je potrebno pristojnim organom predložiti zahtevo; da se pospešeno zaključijo nekatere investicije, da se poveča proizvodnja jekla glede na sedanje stanje in razvojne naloge. Govorili so tudi o občutnem razmahu med metalurgijo in kovinsko predelovalno industrijo v škodo metalurgije, med zaključki pa je naveden, da je potrebno pogledati, zakaj imajo potrošniki jekla višjo stopnjo porasta kakor bazična industrija. Beseda je tekla tudi o skupnih naložbah v znanstveno raziskovalno delo, ker ravno na tem področju zelo zaostajamo.

Generalni direktor združenega podjetja Slovenske železarne Gregor Klančnik je zelo konkretno govoril o vprašanju likvidnosti oziroma ne-likvidnosti v gospodarstvu. Nismo proti predvidenim ukrepom za odstranitev ne-

likvidnosti, oziroma 80 % osebnim dohodkom, vendar menimo, da je v tem pogledu potrebna postopnost in predvsem diferenciacija podjetij oziroma vzrokov za ne-likvidnost, ker niso v vseh primerih enaki. Predlagal je, da naj se upravni odbor pri pristojnih organih zavzame za tak način reševanja tega vprašanja. Predsednik upravnega odbora je povzel njegove misli in predlagal, da sekretariat združenja pošlje ustrezno pismo prejemnikom tega odloka.

Seja se ni držala strogega dnevnega reda oziroma vrstnega reda, ker so ob vseh vprašanjih naleteli na osnovno težavo, ki spremlja črno metalurgijo — pomanjkanje in izredna podražitev osnovnih metalurških surovin in ker se pač to vprašanje povezuje več ali manj z vsemi poročili strokovnih organov združenja. Vsa poročila strokovnih organov so vsebovala tudi ustrezne zaključke, ki se tičejo ali združenja ali posameznih članic združenja ali ustreznih predstavniških organov.

Iz 53. seje upravnega odbora Združenja jugoslovanskih železarn pa bi lahko izluščili tudi osnovno misel, ki je bila prisotna vso sejo, namreč da je moč poslovnega združenja le v enotnosti, discipliniranem izvrševanju sprejetih samoupravnih dogovorov, v enotnem nastopu in enotni akciji pri reševanju nerešenih vprašanj in težav.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA V ŽELEZARNI

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 21. 2.:		
inž. Janez KOMELJ, žičarna	525	83/144 državni
NEDELJA, 22. 2.:		
inž. Jaka SOKLIČ, strojne delavnice	556	888
PONEDELJEK, 23. 2.:		
Anton KOMLJANEC, HOP	851	871
TOREK, 24. 2.:		
Jože KOSIR, transport	451	80/022 državni
SREDA, 25. 2.:		
Zvone LABURA, želbljarna	738	749
ČETRTEK, 26. 2.:		
inž. Milan MAROLT, UOS	801	800
PETEK, 27. 2.:		
inž. Leon MESARIČ, hladna valjarna	525	590

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 14.30 do naslednjega dne do 6.30. V kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite vratarja v glavni pisarni, tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razglasnih deskah vratarjev.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu •

Novinci in obratne nezgode

V oddelku strojnega vzdrževanja obrata plavž smo imeli v januarju in februarju dve obratni nezgodi. Prva ne bo imela resnejših posledic, medtem ko bo druga imela za posledico večjo invalidnost. Obe nezgodi sta utrpela mlada delavca, prvi je delal samo enajst dni pred nezgodo, drugi pa 20 dni. Prvi je prišel iz poklicne šole, drugi pa je prost vojaščin in je imel že precej delovnih izkušenj v svojem poklicu. Doslej pa še ni delal v metalurških obratih, kjer so naprave kakor tudi samo delovno okolje drugačne kot v ostali kovinski industriji. Oba sodelavca sta po rodu iz socialistične republike Bosne in Hercegovine in ne razumeta našega jezika. Pri sprejemu v oddelku plavž sem jima sam razložil, da je pri nas več možnosti za nezgode kot v lahki industriji, zato je tudi potrebna večja pažnja vsakega posameznika. Vse informacije, kakor tudi navodila sem jima posredoval v jeziku, katerega razumeta. Ravno tako sem opozoril tudi starejše sodelavce, da naj novim delavcem, ki pridejo v naš oddelk, nudijo pomoč, da čimprej postanejo dobri vzdrževalci.

Ker imamo v oddelku več novih delavcev kot pa starih, smo ravno zaradi varnosti pri

delu oba delovodja dali na dopoldansko izmeno, tako da je še več nadzora nad izvajalci popravil, toda kljub temu se te druge poškodbe nismo mogli izogniti. Delno vpliva na to tudi to, da so naše nove naprave projektirane tako kot da jih ne bo treba nikoli popravljati.

Ce se bomo hoteli v bodoče izogniti prepogostim nesrečam, bomo morali v nekem smislu spremeniti način dela v težkih obratih in sicer tako, da bodo mlajši ključavničarji najprej začeli delati v delavnici pod nadzorstvom skupinovodij pa tudi na remontih naprav v proizvodnih obratih. Že prilagojeni ključavničarji našim pogojem dela bi morali po tem oditi na samostojno vzdrževanje v proizvodne obrate. Toda pri tem se postavlja novo vprašanje, če bodo le-ti hoteli v obrate in še bolj aktualno vprašanje, da tudi strojni ključavničarji kmalu ne bodo imeli več med seboj starejših izkušenih ljudi, kajti vse bolj pogosto le-ti zapuščajo železarno.

Je pa možen še drugi način, namreč da bi iz ključavničarjev iz drugih republik, na katere smo vezani, sestavili v tistih oddelkih, kjer je številko teh večje, samostojne grupe ali skupine in potem iz

takih skupin kadrovali skupinovodje. Verjetno bi bil tak način dela veliko boljši, ker bi se ti delavci lažje medsebojno sporazumevali. Delovodja dneine bi imel tako opravka samo s skupinovodjem in prek njega odredjal delo in kontroliral izvajanje del. Po mojem mišljenju je glavni vzrok za vse prepogostne nezgode ravno v nesporazumevanju. Delovodja ne more biti vedno prisoten pri posameznem delavcu, še posebno, če značaj nekega popravila zahteva delo drugje.

Poudariti moram, da pri obeh nezgodah ne nosita krivde niti poškodovanca niti delovodje, vendar moramo sedaj posebno delavcu, ki je utrpel večjo nezgodo in postal delni delovni invalid, nuditi vse pogoje, da se bo s primerno prekvalifikacijo usposobil za drugo delovno mesto. Se toliko bolj, ker je bil poškodovan Omanović pri delu zelo priden in tudi vesten. Vzrok je predvsem v tem, da ni imel dovolj delovnih izkušenj, vendar je situacija v vzdrževanju taka, da moramo določena dela opravljati tudi s premalo izkušenimi vzdrževalci. To pa nam narekuje vse večjo pozornost, tako samih delavcev kakor tudi vodilnih ljudi.

ToSt

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Predsedstvo ZMS o delu aktivov

Na redni seji predsedstva TK ZM Železarne, ki jo je sklical predsednik Miro Ipavec, so govorili o problematiki obratnih mladinskih aktivov, o organiziranju praznovanja dneva žena ter o pohodu na Stol in o udeležbi na tradicionalnem majskem srečanju.

Predsednik IPAVEC je v kratkih obrisih označil delovanje mladinskih aktivov v prejšnjih letih, ki so več ali manj uspešno delovali v 14 aktivih. To število je upadlo in že nekaj časa se postavlja vprašanje obstoja nekaterih obratnih aktivov ZM v Železarni. Ta problem je bil že večkrat na dnevnem redu sej predsedstva TK ZM, vendar kot kaže, za sedaj kljub nekaterim poizkusom še ni dosežen nivo delovanja obratnih aktivov ZM iz prejšnjih let.

Del odgovora na to vprašanje je nedvomno dal predsednik obratnega aktivna ZM martinarne Franci Erjavac. Ko je govoril o poizkusu združiti obratnih aktivov ZM martinarne in elektro jeklarne. Tov. Erjavcu je namreč uspelo zainteresirati vodstva omenjenih aktivov po potrebi organiziranja delovanja mladih in vse je že kazalo, da se bo pričel razvijati močan aktiv ZM, ko je vsesкупaj presenetila zadeva s koksom in ukrepi, ki so sledili. Mladi so pričeli z dvomitro o pomenu raznih sestankov in sklepov in zanimanje za delo v aktivu ZM je vidno upadlo.

Nato so navzoči govorili o praznovanju Dneva žena in o organizaciji skromnega kulturno-zabavnega programa, ki bi ga ob tej priložnosti izvedli predvsem mladi iz Železarne. Za izvedbo praznovanja in obliko programa pa je zadolžena komisija, ki bo podrobno razpravljala o tem na svoji skorajšnji seji.

Predsedstvo TK ZM Železarne je bilo tudi mnenja, da bi bilo prav, ko bi s svojo ekipo tudi mladinci Železarne sodelovali v spominskem pohodu na Stol. Izbrali so tudi člana predsedstva, ki je odgovoren za sestavo ekipe.

TK ZM Železarne je prejelo tudi vabilo aktivna ZM delovnega kolektiva »Rade Končar« iz Zagreba, da se udeleži tradicionalnega majskega srečanja, katerega organizator je mladinska organizacija omenjenega kolektiva. Predsedstvo TK ZM je mnenja, da bi se tudi tokrat udeležil tega srečanja. ZE

Redna seja predsedstva TK ZM Železarne

Na zadnji torkovi seji 17. t. m. so prisotni člani predsedstva najprej poslušali poročila predsednikov društvene in športne komisije o delu teh dveh komisij in o njihovih programih za mesec marec. Nato so razpravljali o tekočih nalogah in načrtih.

O delu športne komisije je najprej poročal njen predsednik Alojz Cinkelj, ki je obenem podal tudi okvirni program dela za mesec marec. Iz poročila je razvidno, da športna komisija zaenkrat ni imela večjih nalog, je pa pripravljena, da jih prevzame. V marcu naj bi bilo tekmovanje v smučanju in sankanju, ki ga bo organizirala športna komisija in obenem lahko dokazala, da je pripravljena za delo. Dejavnost športne komisije je bila do sedaj omejena zaradi slabih vremenskih pogojev.

Nato je predsednik društvene komisije Milan Slivnik v nekaj besedah poročal o delu in programu te komisije. Društvena komisija je do sedaj pripravila nekaj zabavnih prireditev, ki so uspeli. Sedaj pa pripravljajo majhno prireditev za praznik žena. Za mesec marec imajo v načrtu še odkup kakšnega zanimivega dramskega dela ali pa organizirati gostovanje pevca ali ansambla.

Člani predsedstva so nato sprejeli predlog, da gresta dva člana v Zagreb na sejo odbora za majsko srečanje, katerega se bodo udeležili tudi mladinci iz Železarne, ker so jim sedaj finančna sredstva že zagotovljena.

Predlagano je bilo tudi, da bi se dva člana predsedstva pozanimala za možnost samostojne akcije mladih pri zbiranju starega železa in da bi predsedstvo lahko dobilo papir, katerega zaradi pomanjkanja prostorov ali drugih vzrokov mečejo nekateri obrati stran. S prodajo tega papirja pa bi si TK ZM Železarne izboljšala finančno stanje.

Dne 26. februarja naj bi se sestala tudi ideološka komisija, da se bodo člani te komisije pogovorili o nalogah, delu in ustanovitvi aktivna mladih komunistov. Z. E.

Madinski aktiv plavž ponovno začel z delom

V ponedeljek, 16. 2. je imel mladinski aktiv plavž svoj drugi sestanek v letošnjem letu. Ta sestanek je bil zelo pomemben za nadaljnje delo, saj so mladinci na njem sprejeli obsežen program nadaljnjega dela in pokazali veliko pripravljenost, da ga tudi izvršijo.

Program zajema: tekoče sestanke, izvedbo raznih tekmovanj in izletov, sodelovanje s samoupravnimi organi, sindikalno organizacijo in ZK, izobraževanje mladincev prek

raznih predavanj itd. Mladinci so se zavzeli za predlaganje članov za sprejem in razne organizacije in v razne funkcije pri samoupravnih organih, za ureditev članarine in članskih izkaznic ter za sprejemanje raznih del v korist blaginje aktivna.

Izvoljeno je bilo novo mladinsko vodstvo, od katerega se veliko pričakuje. Odbor je takoj sklenil, da se čimprej sestane in podrobno predela vse točke programa dela ter da izbere tiste, katerim izvedba bi bila najbolj potrebna.

V nadaljevanju sestanka je prisotnim mladincem govoril obratovodja tov. Globočnik in jim razložil oblikovanje osebnega dohodka v Železarni in po obratih. Prebral je nove cenike za obrat plavž in pravilnik o dodatku za neprekinjeno delo v ZJ, ki je bil nedavno sprejet od tovarniških samoupravnih organov ter objasniti vpliv let-teh na osebni dohodek plavžarja. Tovariš obratovodja je spregovoril tudi o težavah ob ustanovitvi plavža I. V. F.

Seminar - predavanje o samoupravljanju

V četrtek, 12. 2. je bilo tretje predavanje iz ciklusa predavanj za družbeno-politično izobraževanje mladih. Tomaž ERTL je tokrat govoril o samoupravljanju pred do sedaj najnižjim številom prisotnih.

Uvodoma je pojasnil, da je samoupravljanje v bistvu že star pojem. Razne oblike samoupravljanja namreč zasledimo že v raznih revolucijah še v prejšnjem stoletju, ki so imele za cilj odpravo privatne lastnine. Obenem je predavatelj povedal tudi nekaj besed o utopičnem socializmu in zagovorniki le-tega.

Omenjal pa je tudi prisotnost in oblike samoupravljanja v nekaterih evropskih državah. Zanimivo je morda to, da je samoupravljanje v večji ali manjši meri prisotno v socialističnih kot v kapitalističnih državah. Medtem ko je samoupravljanje v socialističnih državah v stalnem razvoju in je odraz družbe, pa je v kapitalističnih državah le zgolj nekakšno razločevanje in beg pred vse večjo in močnejšo avtomatizacijo, kjer pa je človek — delavec vse manj neposredno udeležen pri sami proizvodnji. Zato je tudi moto — večja udeležba delavcev v upravljanju, razumljiva.

Predavatelj se je v svojem predavanju dotaknil tudi demokracije, katere korenine segajo že v antično atensko državo. Prisotnim je nato razložil tudi sistem večstrankarstva na zahodu in obenem demantiral razna mišljenja o prisotnosti strankarstva v SFRJ. V kapitalističnih državah se namreč stranke potegujejo za vodstvo, medtem ko v Jugoslaviji tega rivalstva ni.

Temu je sledila razlaga o pomenu in deležu delavca v upravljanju, vodenju in izvrševanju v podjetjih v kapitalističnih državah in konkretno — v Jugoslaviji. Obrazložil je tudi vlogo in oblike prisotnosti delavcev in strokovnega kadra v upravljanju, vodenju in izvrševanju v Železarni. Poudaril je, da so neutemeljene misli nekaterih, da »delavec samo izvršuje, strokovni kader pa vodi in upravlja podjetje«. Samoupravljanje v socializmu bi moralo kar najbolj racionalno izkoristiti tako umski kot fizični potencial, je dejal tov. Ertl.

Na koncu predavanja o samoupravljanju je predavatelj povedal še nekaj o 15. ustavnem amandmaju, vprašanju delitve dela znotraj samouprave ter o vprašanju udeležbe neposrednega proizvajalca v upravi.

Prisotni so nato razpravljali o raznih vprašanjih, ki so se nanašala konkretno na Železarno, pri čemer jim je tov. Ertl pomagal z odgovori na razne nejasnosti in vprašanja. Tomaž Ertl bo vodil še eno zanimivo predavanje in sicer: o razvoju socializma v sodobnem svetu.

Vsekakor je verjetno že nesmisel poudarjati pomen teh predavanj za mladega človeka, kajti kljub temu, da so verjetno že vsi mladi člani delovnega kolektiva Železarne že seznanjeni s programom predavanj, še ni pravega zanimanja in odziva med mladimi in verjetno bo vzrok za tako slab obisk iskati kje drugje. Žal je vzrok čisto nezanimanja. Tu pa sta iniciator — predsedstvo TK ZM Železarne in prireditelj — oddelek za izobraževanje odraslih pri ZIC, brez moči. Obema ostaja samo upanje, da se bo odziv mladih za predavanja, ki so njim tudi namenjena, končno le spremenil in da bodo predavatelji kmalu predavali pred večjim avditorijem. Z. E.

Spominski pohod na Stol

Predsedstvo TK ZM Železarne vabi zainteresirane mladince iz Železarne, da se prijavijo za ekipo, ki se bo dne 21. februarja udeležila spominskega pohoda na Stol.

Mladinci naj svojo prijavo sporoče Franciju ERJAVCU iz martinarne osebno ali na telefon št. 388, kjer bodo dobili tudi podrobnejše informacije.

Svojo prijavo lahko sporoče tudi administraciji TK ZM Železarne na telefon št. 218.

(Nadaljevanje na 6. str.)

Železarski globus

AVSTRALIJA — Največji plavž na južni polobli bo zgradila neka japonska družba v Avstraliji za železarsko družbo Broken Hill Proprietary Co. Dnevno bo proizvajal 4.500 ton grodlja in bo doslej največji plavž, ki ga bodo za izvoz zgradili na Japonskem.

BOLGARIJA — V največji in najmodernejši bolgarski železarni Kremikovci so zaključili z gradnjo nove velike električne oblačne peči. To bo druga takšna peč z zmogljivostjo 100 ton, ki bo lahko letno proizvedla 135.000 ton elektro jekla.

FRANCIJA — V bližini francoske luke Marseille, bodo še letos pričeli z gradbenimi deli za novo veliko železarno ob morju. V prvi fazi bodo zgradili plavž, dva kislova konvertorja z zmogljivostjo 300 ton in vročo valjarno. Proizvajala bo letno 3,5 milijona ton surovega jekla in bo gradnja zaključena v letu 1973. V drugi fazi nameravajo njeno zmogljivost povečati na 7,5 milijona ton. Proizvajala bo tanko in debelo pločevino.

JAPONSKA — Na Japonskem bo zgradila železarska družba Fuji Iron and Steel Co. doslej največjo železarno na svetu. Imela bo letno zmogljivost 12 milijonov ton surovega jekla, proizvedenega v kisikovih konvertorjih. Tako visoko letno zmogljivost proizvodnje surovega jekla nima do zdaj še niti ena železarna na svetu.

MADZARSKA — Železarna Dunajvaros je naročila v Sovjetski zvezi dve napravi za kontinuirno vlivanje. Njena letna zmogljivost bo 400.000 ton jekla. Z letom 1973 računajo v tej železarni, da bodo celotno proizvodnjo surovega jekla odšli prek naprav za kontinuirno vlivanje.

NIZOZEMSKA — Občina mesta Rotterdam je izdala dovoljenje za gradnjo nove železarne z 2,5 milijona ton letne zmogljivosti surovega jekla. To bo prva stopnja izgradnje te železarne, ki bo stala ob morju v bližini tega nizozemskega mesta. Ker dela na projektih že nekaj časa tečejo, računajo, da bodo že v bližnji bodočnosti pričeli s prvimi deli.

ZDA Električne peči vedno bolj izpodrivajo SM peči iz jeklarn v ZDA. Pred kratkim je pričela obratovati v železarni Butler, ki pripada družbi Armco Steel Co., nova elektro jeklarne, ki je nadomestila SM jeklarne s šestimi pečmi. V novi elektro jeklarne so tri 165 tonske električne peči s premerom kotla 6,7 metra Vsaka ima moč transformatorja 56.000 KVA in torej spadajo med peči z visoko storilnostjo. Skupna bodo lahko proizvedle letno okoli 1 milijon ton elektro jekla.

Samoupravni organi v preteklem tednu

17. seja odbora za dohodek in sistem nagrajevanja

V torek, 10. februarja 1970, je bila 17. seja odbora za dohodek in sistem nagrajevanja, na kateri so obravnavali sklepe prejšnje seje odbora, oblikovano maso osebnega dohodka v januarju, analizo finančnega rezultata v decembru in v 1969. letu ter reševali tekoče zadeve.

Pri pregledu sklepov zadnjih dveh sej odbora, so ugotovili, da nekateri sklepi 14. seje še niso izvršeni in so zato naročili odgovornim službam, da do prihodnje seje pripravijo poročila o tem kako so ti sklepi izvršeni.

Oblikovana masa osebnega dohodka v januarju, je bila v skladu z doseženimi rezultati in finančnega plana, vendar bo treba osebne dohodke za februar uskladiti z nivojem doseženih januarjskih stroškov. Smatrali so, da bi bilo treba v situaciji ustavitve plavža, povečanja stroškov zaradi tega in manjšega finančnega uspeha v februarju, omejiti osebne dohodke v januarju, da bi lažje premostili težave, ki bodo nastale pri izplačilu osebnih dohodkov za februar. Končno so se dogovorili, da tega ne bodo storili, ker so prenesli v pristojnost komisijam v delovnih enotah, da usklajujejo osebne dohodke med obrati v svoji delovni enoti, kar so te komisije tudi storile in bi s tem motili delo teh komisij že v samem začetku dela. V razpravi o doseženih osebnih dohodkih v januarju pa so sprejeli naslednje sklepe:

1. Predsednik komisij za nagrajevanje v delovnih enotah bodo obvestili, da bodo v bodoče, če bodo nastopile takšne situacije, morali osebne dohodke omejiti pa čeprav bi pred tem komisije že sklepale o višini mese. Priporočili so, da bodo takšne omejitve v razmerju, ki ga bodo določile komisije za obrate in ki ga bodo delovne enote dosegle med seboj.

2. Ker bo nastala situacija zaradi ustavitve plavža po vsej verjetnosti negativno vplivala na oblikovanje mase osebnega dohodka v februarju, so priporočili vsem delovnim enotam in obratom, da se tako v tem kakor v naslednjih mesecih prizadevajo za izvršitev planskih nalog, predvsem bi morali posvetiti večjo pozornost organizaciji dela in premiku delovne sile.

3. Ponovno so ugotovili, da je valjarna žice v januarju presegla osebne dohodke, ki ji po kategorizaciji pripadajo in so zato naročili ustrezni službi sektorja za ekonomiko, da do prihodnje seje odbora pripravi cenike za oblikovanje osebnega dohodka tudi v tem obratu. Cenik naj obrat postavi na start, ki velja za vse ostale proizvodne obrate.

4. Hladna valjarna in žičarna v januarju iz objektivnih razlogov nista dosegli potrebne mase osebnega dohodka, ki bi jima pripadal po kate-

gorizaciji. Zato so temu obratu odobrili dodatno posojilo 20.000 N din.

5. Odgovorni službi so naročili, da do prihodnje seje odbora pripravi poročilo o uvajanju 4. izmene v valjarni žice.

6. Menili so, da je v valjarni žice dosežena tako visoka masa osebnega dohodka poleg tega da je v poprečju Železarn zaradi uvajanja proizvodnje, tudi zaradi dveh stimulacij. Zato so naročili službi, da na prihodnji seji poroča o utemeljenosti teh dveh stimulacij. Poleg tega mora služba poročati tudi o drugih stimulacijah, ki so jih obrati ali delovne enote uvedle v tem času.

Obravnavali so poročilo o doseženem finančnem rezultatu v preteklem letu, ki ga

je podal finančni direktor in ugotovili, da je rezultat zadovoljiv in ustreza realiziranim sanacijskim ukrepom.

Skladno s sklepom zadnje seje delavskega sveta Železarn o uvajanju posebne stimulacije za visoko strokovni kader v Železarni, so pregledali predlog uprave o konkretnih stimulacijah vsakemu posameznemu strokovnemu delavcu in predlagane stimulacije odobrili s tem, da so sklenili, da se v ta seznam vključi tudi glavni direktor Železarn in se mu prizna stimulacijski dodatek v višini 30 %. Za nadaljnjo gojitev te stimulacije in usklajevanje seznama dejanskega stanja, so po pooblastilu delavskega sveta Železarn imenovali posebno komisijo, ki bo kvartalno pregledovala seznam in na podlagi utemeljitve posameznih direktorjev ugotavljala in določila kdo od strokovnih delavcev je od stimulacije upravičen za naslednjo dobo.

Ob koncu seje so naročili komisiji za kategorizacijo, da na naslednji seji poroča kako je realiziran sklep seje odbora z dne 14. junija 1969.

10. seja odbora za poslovno politiko

Neposredno pred sestankom upravnega odbora Združenja jugoslovanskih železarn, na katerem so razpravljali o situaciji zaradi ustavitve dobav koksa iz koksarne Lukavac, je predsednik odbora za poslovno politiko sklical sejo odbora, na kateri so zavzeli stališča, ki naj jih uprava podjetja zastopa na sestanku oziroma v direktnih razgovorih s predstavniki koksarsko-kemijskega kombinata Lukavac.

Zaradi celovitosti tega problema in povezavo s sklepi 9. seje odbora za poslovno politiko, ki smo jih objavili v celoti, objavljamo tudi tokrat v celoti stališča odbora za poslovno politiko oziroma njegove sklepe s te seje:

1. Odbor za poslovno politiko je v zvezi s sklepi prejšnje seje odbora pooblastil direktorja Železarn, da v razgovorih s predstavniki Koksarsko-kemijskega kombinata Lukavac, pristane lahko tudi na večjo podražitev koksa do 17 %. Vendar je odbor naročil direktorju, da tega pooblastila ne izkoristi v celoti.

2. Železarna lahko sklene dolgoročno pogodbo z Lukavcem, vendar ne za več kot za dobo 5 let. V kolikor pa se ugotovi možnost, da pogodba zagotovi isti sistem formiranja cen, kot velja za 114 panogo, potem se lahko takšna pogodba sklene tudi na daljšo dobo.

3. Odbor stoji na stališču, da Železarna ne bi sofinancirala izgradnje nove koksarne v Lukavcu. Če pa menijo v kombinatu, da je pri teh pogojih izgradnja nove koksarne smiselna, jo lahko zgradijo in se Železarna temu ne bo ponovno protivila.

4. Ugotovili so, da je zaradi pomanjkanja koksa izpadla proizvodnja Železarn in je povzročena izguba. Menili so, da bi se morala izguba, ki je pri tem nastala, kompenzirati na ta način, da bi nove cene za koks veljale po potrditvi zveznega Zavoda za cene in po objavi v službenem listu.

5. Novi sporazum, ali po zveznih organih določeni pogoji, morajo zagotoviti tudi redne dobave. V nasprotnem primeru mora Lukavac ali ti, ki je onemogočil redno dobavo, pokriti izpadli dohodek.

6. Naročili so upravi, da mora zaradi izpadle proizvodnje in zaradi višjih stroškov pri zveznih organih poiskati kompenzacijo za nastalo izgubo.

7. Ponovno so obsodili ponašanje republiških in zveznih organov pri reševanju krize, ki je nastala zaradi koksa in zahtevajo njihovo takojšnjo intervencijo. Odbor je smatral, da je s temi sklepi naša dobra volja za rešitev problema izčrpana in zato prenaša na zvezne organe vso odgovornost za posledice, tako moralne kot materialne.

11. seja odbora za poslovno politiko

Naslednji dan po seji upravnega odbora Združenja jugoslovanskih železarn, dne 14. februarja 1970, je predsednik odbora za poslovno politiko sklical 11. sejo odbora, na kateri so obravnavali rezultate razgovorov na seji upravnega odbora.

Predvsem so pregledali, kako so izvršeni sklepi 9. in 10. seje, ki se vsi nanašajo na situacijo, ki je nastala zaradi pomanjkanja koksa. Ugotovili so, da so sklepi realizirani, raze ntistega, ki pooblašča direktorja za podpis pogodbe s Koksarsko-kemijskim kombinatom Lukavac in bo realiziran 17. februarja ter sklepa o solidarnem nošenju stroškov za osebne dohodke. Sedmo točko zadnje seje pa so ponovno aktivirali kljub temu, da je dosežen sporazum s koksarno glede nadaljne dobave zadostnih količin koksa. Po analizi rezultatov razgovorov so sklenili, da se že v nedeljo, 15. februarja 1970 začne v plavž I. vsipavati tudi ruda in da začne plavž z rednim obratovanjem. Zaradi večje porabe starega železa v jeklarni v času ko ni obratoval plavž I, so sklenili, da je treba primanjkljaj starega železa nadoknaditi tudi z zbiranjem le-tega po obratih Železarn. Da bi zadeva stekla kar najbolj organizirano, so naročili proizvodnemu sektorju, da pripravi plan zbiranja starega in nerabnega železa po obratih in, da ta plan uskladi s transportom, ki bo takrat dal na razpolago potreben prevoz in dvigalo. Komercialnemu sektorju so naročili, da z dispečersko službo na potrebnih postajah organizira nemoteno dobavo koksa.

Sklenili so tudi, da je treba analizirati zapisnike s sej delovnih skupin in zadovoljiti obratovodje, da delovnim skupinam odgovorijo na vsa postavljena vprašanja in trditve. Izvlečke iz zapisnikov bo strokovno obdelala tudi sociološka služba Železarn.

V nadaljevanju seje so obravnavali predlog gostinskega podjetja ŽELEZAR za kritje izgube v minulem letu. Po daljši in izčrpni razpravi so sklenili, da ne bodo krili nobene izgube temu podjetju, dokler ne bodo predložili sanacijski program, kako bodo v bodoče poslovali brez izgube. Odkrili pa so nekatere spremembe pogodbe in določili nekatere nove cene in sicer za čaj 0,50 din/liter, topli obrok v kantinah Železarn do največ tri N din za obrok, nadalje so določili nove cene za čiščenje prostorov ter za čiščenje in vzdrževanje parkirnih prostorov.

Seja komisije za kadre v valjarni Bela

Komisija za kadre pri svetu DE valjarna Bela je imela v januarju redno sejo. Dnevni red je obsegal tri točke, najprej pa so govorili o razporejanju novih delavcev na delovna mesta, sprejeli pa so tudi ustrezen sklep za razmestitev desetih delavcev. Komisija se je strinjala s predlogom vodstva valjarne Bela, da odpre novo delovno mesto prevzemalca surovega jekla, na to delovno mesto pa so razporedili Darka Celarca. Prošnji žerjavovodje Antona Primca za premestitev na klesčni žerjav zaenkrat niso ugodili, pač pa so ugodili prošnji žerjavovodja Krivca, ki je prosil za premestitev h globinskim pečem. Tov. Krivc bo dobil novo zaposlitev, čim bodo v valjarni imeli dovolj žerjavovodij.

Boljši časi za našo jeklolivarno

O problematiki, predvsem pa o perspektivi naše jeklolivarne smo se v ponedeljek pogovarjali z obratovodjem livarn Jožetom Bertoncijem, vodjem jeklolivarne tov. Osvaldom, delovodjem Podobnikom in predsednikom sindikalnega odbora tov. Tavčljem.

Povedali so nam, da so se razmere v zadnjih dveh letih močno spremenile. Potreba po večjih, težkih in kompliciranih izdelkih je vedno več. Tako je treba izdelati pet nosilcev za grabeže UB 250, ki jih naroča podjetje 14 oktobra v Kruševcu, dalje tri turbinske pokrove premera 3,5 m za tovarno Litostroj v Ljubljani, več velikih kosov za stiskalnice v železarni Zenica, šest krmenih statev, ki

jih bodo v ladjedelnici 3. maj na Reki postavili v ladje, ki jih gradijo za Japonsko, naročilo pa so dobili iz Litostroja. Tu je še neprekinjena dobava velikih žilindrinah loncev za železarno Skopje in druga naročila, to je okrog 400 do 500 ton zunanjih naročil. V okviru združenega podjetja Slovenske železarne je treba omeniti dobro sodelovanje, predvsem pa naročila

za Zenico ter tovarno 14. oktobra v Kruševcu.

Veliko dela in naročil pa naša jeklolivarna pričakuje iz tovarne Litostroj v Ljubljani. Imajo stalne medsebojne dogovore, tudi za kooperacijo za izdelavo jeder. Litostroj Ljubljana ima za izdelavo teh jeder proste zmogljivosti. O vsem tem so se pogovarjali tudi minuli tork. Pogovorov o medsebojnem sodelovanju in kooperaciji pri izdelavi jeder so se udeležili: tov. Bertoncij in Osvald iz livarne, in šef DE talilnice inž. Cop.

Vseskozi je bila močno poudarjena težnja, da jeklolivarna nima pravih perspek-

tiv in zato ne bi kazalo vlagati večjih investicijskih sredstev. To pa je neugodno vplivalo na razpoložanje in stalnost zaposlenih delavcev. V zadnjem letu pa se stvari močno spreminjajo v dobro jeklolivarni, skratka obetajo se boljši časi. Jeklolivarna ima prav gotovo bodočnost ne le v našem jesenškem, ampak tudi v slovenskem in jugoslovanskem gospodarskem prostoru. Že prej se je s kakovostnimi izdelki uveljavila tudi izven naših meja. Sedaj je še vedno čas, da jeklolivarno moderniziramo, omogočimo izdelavo jeder in sploh uvedemo nove postop-

ke. Menijo, da izdelava jeder ne bi smela biti vprašljiva. Tako bi skrajšali čas, potreben za izdelavo teh jeder, boljše ali oz. skrajšali čas čiščenja površinske kakovosti, ki bi bila tako dosti boljša. Če bi hoteli zadostiti vsem zahtevam in potrebam, bi morali imeti na razpolago še enkrat večjo jeklolivarno.

V livarni predvidevajo ta teden ukinitve proizvodnje kokil v sivi livarni. Znano je namreč, da bo proizvodnja kokil prevzela livarna v železarni Store. Prostor, ki bo na razpolago v sivi livarni, bodo delno uporabili za oblikovanje odlitkov za potrebe jeklolivarne (žilindrne banje). Z oziroma na sedanjo situacijo bo treba misliti na vzgojo potrebnih kadrov, saj potrebna starost zaposlenih v jeklolivarni znaša več kot 40 let. Poleg tega pa je treba upoštevati še to, da imajo livarni tudi priznano delovno dobo s povečanjem, tako da odhajajo v pokoj prej kot delavci iz ostalih obratov. Da bi rešili tudi to vprašanje, so v teku razgovori z ŽIC in kadrovskega sektorjem. V livarni predlagajo, naj bi nove delavce, ki bi dobili zaposlitev v jeklolivarni, usposabljali teoretično na ŽIC, praktično pa na delovnih mestih v jeklolivarni.

Razgovor s predstavniki Litostroja, ki je zelo pomemben, zlasti še za perspektivo naše jeklolivarne, smo že omenili. Veliko razumevanje pa ima tudi uprava podjetja, ki ji je tudi veliko od tega, da jeklolivarna, ki sodi med obrate s končnimi izdelki, lahko nemoteno in kakovostno proizvaja. O vsem tem so se pred kratkim pogovarjali tudi z inž. Karbom, direktorjem za proizvodnjo.

Predsednik sindikalnega odbora tov. Tavčelj je še dodal, da se je položaj v jeklolivarni spremenil najmanj stoodstotno. Kolektiv jeklolivarne zelo uspešno dela, čeprav so v februarju v celoti uvedli 42-urni tehnik. Sedaj je v jeklolivarni zaposlenih 35 delavcev, po dosedanjem normativu pa jih mora biti 57. Pričakujejo, da bo to vprašanje v kratkem rešeno, saj je v teku nov popis delovnih mest. Jeklolivarna je končno tudi dobila večji delovni prostor, urejeno pa je tudi ogrevanje, zato v letošnji zimi niso imeli večjih težav. V zvezi z delovnim prostorom naj omenimo tudi to, da bodo večje odlitke, ki jih bo vedno več, lahko odlili v jeklarni pod velikimi žerjavi.

Toliko o naši jeklolivarni, ki ima lepo perspektivo. Ob izboljšani organizaciji dela, vsestranskemu razumevanju in dobremu sodelovanju tudi z drugimi dejavniki lahko zapišemo, da jeklolivarna že in bo še pomenila zelo važno postavko v delovnem načrtu Železarne, po drugi strani pa bo lahko tudi prispevala svoj delež k izpolnjevanju finančnega plana.

Delovne skupine v preteklem tednu

V preteklem tednu smo glede na situacijo, ki je nastala v Železarni zaradi ustavitve plavža in izdane informacije delovnim skupinam v zvezi s tem, sprejeli čez 100 zapisnikov sestankov delovnih skupin. Nemože je v ŽELEZARJU objaviti vse kaj so te skupine na svojih sestankih obravnavale, tako kot je bila to navada do sedaj, zato naj vas obvestimo le o naslednjem:

Odbor za poslovno politiko je na seji, dne 6. februarja sklenil, da se mora o nastali situaciji takoj obvestiti delovna skupnost Železarne s primerno informacijo, najkasneje v treh dneh pa se morajo sestati vse delovne skupine v Železarni in obravnavati to situacijo oziroma informacijo z dodatnim ustim tolačenjem, za kar so vodje delovnih skupin sprejeli tudi sklepe odbora za poslovno politiko. Tega sklepa odbora za poslovno politiko odgovorni v naši Železarni niso izpolnili, saj do danes, 18. februarja, to je 9 dni po določenem roku za sestanke delovnih skupin, še nismo sprejeli vseh zapisnikov, kot dokaz, da so delovne skupine imele sestanke. Do zaključka redakcije smo sprejeli zapisnike samo 40 % vseh delovnih skupin, torej niti polovice ne. Niti enega zapisnika niso dostavile delovne skupine obratov: LIVARNE, JEKLOVLEKA, REGULACIJSKE TEHNIKE IN AVTOMATIZACIJE, GRADBENEGA VZDRŽEVANJA IN PLINSKE IN VODNE ENERGIJE. Iz strojnih delavnic smo sicer prejeli od 12 delovnih skupin le dva zapisnika, vendar niti eden od teh ne obravnava situacijo zaradi ustavitve plavža, tudi iz strugarne valjev smo prejeli od skupaj dveh delovnih skupin dva zapisnika vendar v niti enem

ne obravnavajo stanja v Železarni. Med te obrate, ki niso imele niti enega sestanka delovne skupine lahko prištejemo še nekaj obratov, recimo tiste, ki so imeli manj kot polovico sestankov delovnih skupin. Tako bo tudi slika naše dejavnosti v težkih, lahko rečemo v kritičnih situacijah popolna. Ti obrati so naslednji: VALJARNA ŽICE od 4 skupin 1, HLADNA VALJARNA IN ŽICARNA od 25 skupin 8, STROJNO VZDRŽEVANJE od 24 skupin 2, VZDRŽEVANJE ELEKTRO NAPRAV od 20 skupin 5, ELEKTRO TOPLOTNA ENERGIJA od 8 skupin 2, TEHNIŠKE KONTROLE IN RAZISKAVE od 13 skupin 1 in UPRAVNE SLUŽBE od 25 skupin 7 (samo v kadrovskega sektorju, sektorju za ekonomiko in splošnem sektorju).

Ne želimo komentirati tega stanja, vendar ne moremo mimo tega, da v teh kritičnih trenutkih, ki bodo lahko imeli daljnosežne posledice, pa če jih ne bodo imeli, bi jih pa lahko, v naši Železarni nismo naredile vsega kar bi lahko in kar smo bili brez dvoma dolžni storiti. Če so odgovorni lahko poskrbeli in precej svojega prostega časa žrtvovali zato, da je kolektiv sprejel informacijo o stanju, bi lahko odgovorni za sklic sestankov tudi naredili toliko, da bi kolektiv res bil informiran. Ne samo to, dolžni so bili hitro posredovati tudi obratne informacije o stališču kolektiva, mnenja o njihovem razpoloženju in podobno, ker bi to lahko služilo za podporo upravi podjetja pri vztrajanju in zavzemanju stališča pri reševanju nastalega stanja. Na srečo je stvar s koksom za kolektiv zaenkrat rešena, ni pa še popolnoma rešena in bo potrebno še veliko naporov, da se končno in ugodno za železarno reši. Naj bo to še ena šola, v kateri pa je ostalo odprto vprašanje odgovornosti vodilnih delavcev v obratih, ki smo jih v tem sestavku navedli.

Seminar - družbeno politične organizacije

Pred dvajsetimi poslušalci je v torek, 17. t.m. Pavel LOTRIČ predaval o družbeno-političnih organizacijah. Čeprav se je uvodoma opravičil za svoje morebitno slabo tolmačenje, pa je tov. Lotrič kasneje dokazal, da je zelo dober predavatelj.

Tov. Lotrič je najprej poudaril, da je politika predvsem skoncentrirana ekonomika in konglomerat razmišljanj, dela družbe itd.

Nato je predavatelj obrazložil družbene odnose skozi zgodovino in njih razredne razkole, katere je pogojeval razvoj proizvodnih sil.

Obrazložil je tudi večstrankarstvo in cilje posameznih strank. Vse to je ilustriral z nazornimi primeri strankarstva v sosednjih državah.

Po tej uvodni pripravi prisotnih za lažje in pravilno razumevanje nadaljnje razlage je tov. Lotrič govoril o začetkih komunistične partije, ki se poraja v razvoju t.i. industrijske revolucije. Ti zametki KP pa niso obrodili zaželenih sadov zaradi nasprotujočih si mnenj in neorganiziranosti vse dotlej, ko stopi na sceno politično-ekonomskega odra Karl Marx, ki pred izkoriščano množico razgali kapitalizem in organizira komuniste v čvrsto in enotno partijo, od koder se razvijejo še I., II. in III. internacionala.

Tov. Lotrič je obenem prikazal razvojno pot ZK v Jugoslaviji ter podal nekaj osnovnih načel delovanja organizacije ZK. Nato je govoril o nalogah družbeno-političnih organizacij. Prisotnost je objasnili, kakšna je razlika med družbeno in politično organizacijo in to podkrepil s primeri iz vsakdanjega dela in življenja organizacij. Poudaril je, da so družbeno-politične organizacije dolžne tudi poli-

tično osveščati ljudi. Obenem je tudi dejal, da je tu v ospredju ZK, ki zasluži prvo pozicijo zaradi svojega programa, medtem ko so ostale družbeno-politične organizacije odraz ZK. Med drugim pa je nato poudaril, da je okvirni program dela usmerjen v razvoj samoupravnih odnosov.

Govornik je nato omenil še vlogo sindikatov, njihovo zgodovino in sedanje delo. Naslednja in obenem tudi zadnja organizacija, o kateri je predavatelj govoril, je bila organizacija ZM.

Govoril je o ZM predvsem s stališča komunista, čeprav je najprej podal nekaj nevtrálnih misli o trenju »stare« in »mlade« generacije. Povedal je tudi zanimiv podatek o poprečni starosti komunistov v občini, ki je okoli 41 let. Mnenja je, da je taka poprečna visoka starost komunistov posledica rahlega nazadnjaštva starejših komunistov in po drugi strani mnogokrat nepreračunljiva in zaletava revolucionarnost mladih. Zato tudi vedno bolj sili v ospredje vprašanje o uskladitvi teh dveh pojavov oz. odnosov.

Sledil je razgovor o problemih mladih komunistov, o odnosih le-teh do starejših komunistov. Bilo je tudi nekaj vprašanj, ki so se v glavnem nanašala na Železarno.

Tov. Lotrič je svoje predavanje uspešno vodil in navzoči vsekakor niso bili razočarani. Okvirno so bili vsi zelo dobro seznanjeni o pomenu, nalogah in delu političnih in družbenih organizacijah, za globlje razpravljanje pa je ena ura predavanja vsekakor premalo.

Naslednje predavanje v okviru predavanj za družbeno-politično izobraževanje mladih bo v torek, 24. februarja ob 18. uri v prostorih ŽIC. Tokrat bo predaval Stane REV in sicer o sodobnem delavskem gibanju. Vabljeni so vsi mladinci, ki bi radi izpopolnili svoje znanje o družbi in politiki in si tako razširili obzorje svoje razgledanosti.

Z. E.

8. seja komisije za nagrajevanje v valjarni Bela

Dnevni red 8. seje komisije za nagrajevanje z dne 9. 2. 1970 je obsegal štiri točke. Najprej so govorili o kategorijah za posamezna delovna mesta, o plačevanju manjkajočih ur, za katere bo treba izdelati pravilnik, nato pa o delitvi mese, ki še ni izvedena tako kot zahtevajo obrati. Vključiti je namreč treba odpravo oblikovalnice in ne samo površinske obdelave. Maso je treba deliti po oddelkih oblikovalnica, štel in površinska obdelava.

Šef delovne enote inž. Perne je opozoril na to, da bo komisija za nagrajevanje s februarjem začela delati po novem načinu. Komisija bo za en dan dobila na vpogled potrebne podatke, tako da bo lahko na seji sprejela ustrezne sklepe. Komisija za nagrajevanje ima naslednje naloge:

— odloča o uvajanju specifičnih stimulacijskih meril nagrajevanja;

— odloča o udeležbi posameznika obrata in oddelka v masi OD glede na dosežene rezultate in uspehe;

— odloča o tekočem odvajanju ustvarjenih sredstev osebnega dohodka v rezervni sklad in sklepa tudi o uporabi teh rezerv;

Pojasnilo

V 6. številki Železarja smo na peti strani objavili sklepe, sprejete na seji sveta DE talilnic. Tretji sklep, sprejet na tej seji, se mora glasiti takole: »Energetsko gospodarstvo je ugotovilo, da pri vestnem delu strojnika v mazutni postaji ne pride do vode pri kurjenju peči v šamotarji. Vsi odgovorni pri plinski in vodni energiji trdijo ravno nasprotno. Zahteva se, da ta problem obravnava svet DE energetskih obratov.«

— spremlja gibanje osebnih dohodkov na posameznih delovnih mestih, v delovni skupini in v obratu ter sprejema in predlaga svetu DE uvedbo novih stimulacijskih meril.

Da bi komisija uspešno izpolnila opisane naloge, bo SEP vsakega 9. v mesecu posredoval posamezne podatke. V razpravi je inž. Perne opo-

5. seja komisije za varstvo pri delu valjarne Bela

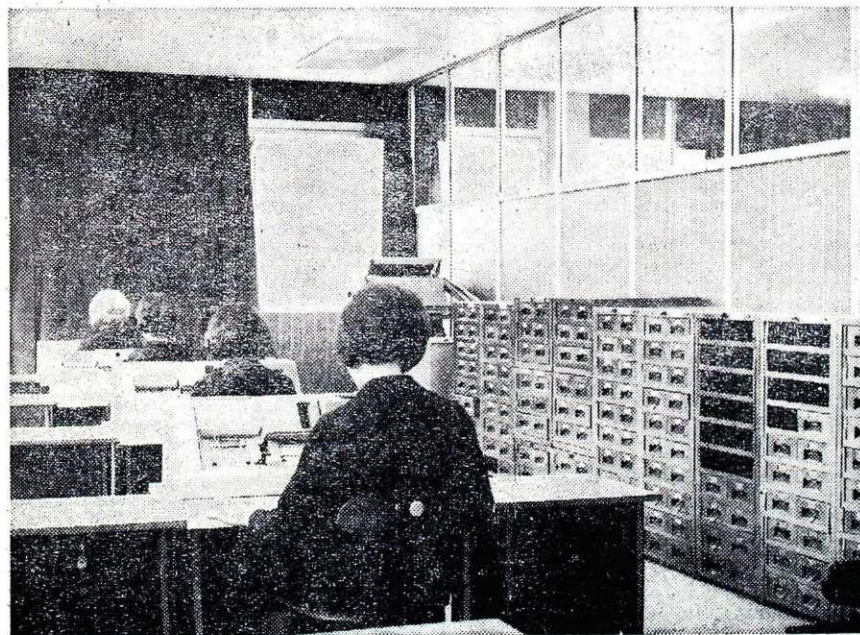
5. seja komisije za varstvo pri delu pri svetu DE valjarne Bela je bila 11. februarja. Najprej so pregledali sklepe, sprejete na 4. seji, nato pa je varnostni tehnik valjarni tov. Svetina članom komisije posredoval statistično poročilo o poškodbah za leto 1969. S poročilom je bilo seznanjeno tudi vodstvo valjarne Bela. Iz poročila je razvidno, da so v valjarni Bela imeli na stalež 354 zaposlenih delavcev, 52 poškodb, ali 14,7%, leto prej pa pri staležu 343 delavcev 70 poškodb, ali 20,4%. Vzroke za poškodbe je treba iskati predvsem pri osebnih odgovornosti, neustreznem načinu dela in napravah. Položaj se izboljšuje tudi zato, ker so ljudje že na seminarjih poučeni o varstvu pri delu.

V nadaljevanju seje so

zori na to, da je treba našim sodelavcem pojasniti, kje so ključne točke, ki vplivajo na osebni dohodek. Analizirati je treba napake, da jih lažje odpravimo, važno pa je tudi dobro sodelovanje med posameznimi oddelki. Tov. Kavčič je povedal, da je veliko pritožb zaradi tega, ker nekateri delajo 42 ur v tednu, nekateri pa 56 ali celo več. Odstotek osebnega dohodka pa je isti. Problem bi lahko rešili, če bi po možnosti povsod uvedli 42-urni teden. Tov. Pristov je komisijo seznanil s tem, da ogrevanci globinskih peči delajo neprekinjeno, tudi če bluming in štel ne obratujeta, pa imajo vseeno pisane navadne ure. Vodstvo obrata naj to vprašanje uredi do prihodnje seje.

analizirali poškodbe v januarju. V oblikovalnici profilov so imeli 5 poškodb, od tega ena hujša, oddelek površinske obdelave dve poškodbi in v valjarni žice ena poškodba. Na seji so ugotavljali, da nekateri žerjavovodje niso dovolj previdni oz. ne delajo dovolj varno, zato ogrožajo delo sodelavcev. Izdelava zaščit v valjarni žice je bila zaupana delavcem Kovinoservisa, komisija pa priporoča, da naj izdelajo predvsem tiste zaščite, ki jih imajo v programu, ostale pa pozneje.

Dopisujte v Železarja

Sodelavke na oddelku IBM

Slavko Tarman: Maskiranje in zatemnitev v industriji

2

Izkušnje pridobljene v zgodovinskem razvoju maskiranja so dragocene in jih lahko delimo v naslednje ukrepe:

- a) maskiranje mora popolnoma ustrezati zemljišču ter okolici,
- b) vedno moramo stremeti za tem, da je maskiranje popolno ne pa delno, kar lahko privede do demaskiranja,
- c) najboljši material za maskiranje je tisti, ki je na področju maskiranja ter ustreza materialu okolja. Pri uporabi umetnega materiala za maskiranje je nujno potrebna spretnost in sposobnost prilagajanja,
- d) zaradi kontrole pri izvajanju maskiranja moramo teren najprej fotografirati. Ko je maskiranje končano — fotografiramo še enkrat, da bi se eventualne napake odpravile,
- e) maskirno delo mora biti opravljeno brezhibno,
- f) maskiranje ne trpi enoličnosti in šablon, vedno moramo stremeti za iskanjem novih sredstev ter imeti prosto pobudo v razvijanju te spretnosti,
- h) maska se mora stalno vzdrževati, izpopolnjevati in prilagajati okoliščinam, vzdrževanje maskiranega objekta je največkrat važnejše od samega maskiranja, ker lahko poškodovana maska napravi več škode, kot pa — če je sploh ne bi bilo,
- i) najboljši maski sta noč in naravna megla.

Državi, ki sta v sporu uporabljata najrazličnejše oblike opazovanja in izvidniške službe, brez katerih si ne moremo zamisliti popoln uspeh pri odkrivanju in uničevanju vojnih ciljev.

Obveščanje s pomočjo obveščevalne mreže je zelo star način zbiranja podatkov o napravah v nasprotnem zaledju in pošiljanje le-teh po najhitrejši poti zainteresiranim organom. Najverjetneje je, da bo sovražnik poizkušal pridobiti za ta posel domače ljudi, ki dobro poznajo razmere v zaledju, ali pa bo sovražnik poizkusil infiltrirati ustrezne voľune iz vrst emigrantov.

Opazovanje in izvidniška služba iz zraka (vizuelno opazovanje) se lahko izvaja iz vsakega letala — sposobnega za letenje.

Aerofoto opazovanje je za vizuelnim najstarejše opazovanje. Ta vrsta izvidniške službe je najvažnejši vir informacij za vse vrste oboroženih sil. Za uporabo drskega orožja so potrebni točni podatki o objektihi uničevanja.

Snemanje meseca, Marsa s satelitov in elektronsko prenašanje slik na zemljo — najbolje ilustrirajo kako izpopolnjena je fotografska tehnika. Sedanji rezultati, ki so jih dosegli z aero-foto snemanjem v vojne namene — so na visokem kvalitnem nivoju, npr.:

— Snemanje je omogočeno na minimalnih višinah (30 m do več tisoč metrov) pri nadzvočni hitrosti letala.

— Za nočno aero-foto snemanje se uporabljajo kamere z ultra optiko ob istočasni uporabi sredstev za razsvetljavo. Mehanizem kamere se aktivira preko fotocelice, ki reagira na svetlobni blisk uporabljenega svetila. Za tovrstno razsvetljavo uporabljajo fotografske avio-rakete (Fotab, Fotar). Jakost svetlobe Fotab je med 500 milijoni in 4 milijardami sveč, kar omogoča snemanje iz višine 8000 do 10.000 metrov. Fotar se uporablja za snemanje na manjših višinah (300—1200 m), saj je jakost svetlobe manjša in se giblje od 200 do 500.000 sveč.

Elektronsko opazovanje je pravzaprav najnovejša metoda pridobivanja podatkov o sovražniku. Elektronska sredstva so lahko montirana povsod. Za elektronsko opazovanje uporabljamo:

- radarske naprave,
- televizijske naprave,
- radijske sprejemnike ingonimetre
- analizatorje oziroma stroje za dešifriranje
- magnetofone itd.

Radarsko opazovanje na kopnem in morju izvajamo z odčitavanjem obrisov zemljišča z ekranov ali filmskega traku, ki ga foto-kamera avtomatično posname z radarskega ekrana.

Televizijsko opazovanje — Vzporedno z razvojem komercialne televizije se razvija tudi TV v vojne namene. TV-opazovanje lahko koristno zamenja številne naloge vizeulnega opazovanja ter doprinese k večji hitrosti distribucije podatkov — zbranih na druge načine. Poleg tega TV-opazovanje do podrobnosti prikaže dinamiko razvoja situacije — dočim fotografija prikaže samo trenutek situacije.

Delavski svet Železarn je na seji, dne 30. decembra 1969, sprejel plan proizvodnje in realizacije za 1970. leto, ki po količini ni bistveno povečan od lanskega plana, je pa znatno povečana realizacija, kar je doseženo s planiranjem več vredne proiz-

vodnje in z znatnim premikom v kvalitetnejši asortiment blagovne proizvodnje.

Plan skupne proizvodnje ter izkoriščanja obratovalnega časa in zastojev v letu 1970 je naslednji:

Obrat:	Količ. proizv.	Obratoval čas ur	mehanski elektro skupaj			% na ob. čas
			4	5	4 + 5	
1	2	3	4	5	4 + 5	6
TALILNICE						
Plavži	134.000	16.440			44,5	0,27
Martinarna	315.000	35.000			35	0,1
El. peč ASEA	71.400	8.150			410	5,5
El. peč LM	86.700	8.000			653	8,2
Samotarna — mlini 1, 2, 3	20.000	19.200			653	8,4
VALJARNE BELA						
Bluming	433.800	7.782	570	200	770	10
Stekel	115.600	2.050	47	35	82	4
Linija rezanja	115.600	7.400	180	50	230	3
Valjarna žice	100.000	8.000	1060	380	1440	18
VALJARNE JAVORNIK						
Valjarna 2400	95.000	6.000	200	100	300	5
Javornik I:						
Težka proga	7.000	470	22	6	28	6
proga Ø 450	25.000	4.160	100	25	125	3
proga Ø 340	8.500	2.100	31	11	42	2
proga Ø 230	4.600	2.100	30	12	42	2
Javornik II:						
Duo I	32.000	6.200	146	40	186	3
Duo II	16.000	6.200	146	40	186	3
Jeklovlek	18.200	140.000	4500	3900	8400	6
PREDELOVALNI OBRATI						
Hladna valjarna	29.500	72.500	2940	630	3570	5
Zičarna	65.000	322.000	13900	2200	16100	5
Elektrodni oddelek						
razrezovalnica	11.100	49.500	1240		1240	2,5
oplaščevalnica	9.300	13.800	100	120	220	
Žebljarna:						
žičniki	10.000	43.400			2160	5
bodeča žica	1.500	11.800			710	6

Plan najvažnejših normativov:

Specifična poraba mazuta

Plavž	70 kg/t grodlja
Bluming za globinske peči	50 kg/t vložka
Bluming za potisno peč	100 kg/t vložka
Bluming za steckel peč	7 kg/t vložka
Valjarna žice	60 kg/t vložka
Lahke proge	53 kg/t vložka
Valjarna 2400	83 kg/t vložka

Specifična poraba kurilnega olja

Jeklovlek	43,5 kg/t vložka
-----------	------------------

Specifična poraba kisika

Plavž	50 kg/t grodlja
Aglomeracija	35 kg/t aglomerata
Martinarna za SM proces	38 kg/t jekla
Martinarna za haldno in staro železo	5 kg/t jekla
Elektro jeklarna za ASEA in LECTROMELT	12 kg/t jekla
Elektro jeklarna za BBC	8 kg/t jekla
Valjarna 2400	15 kg/t proizvodnje

Specifična poraba toplote

Martinarna	1.370.000 kcal/t ali 137 kg/t jekla
------------	-------------------------------------

Specifična poraba propan-butana

Bluming	2,5 kg/t vložka
Jeklovlek	18,5 kg/t vložka
Valjarna 2400	35 kg/t vložka

Specifična poraba generatorskega plina

Težka proga	390 Nm ³ /t vložka
Valjarna 1300	670 Nm ³ /t proizvodnje
Pocinkovalnica Javornik	170 Nm ³ /t gor. proizvod.

Specifična poraba električne energije

Elektro jeklarna za ASEA	650 kWh/t jekla
Elektro jeklarna za LECTROMELT	650 kWh/t jekla
Elektro jeklarna za BBC	820 kWh/t jekla
Pomožna električna energija:	20 kWh/t jekla
Valjarna Bela	90 kWh/t proizvodnje
Valjarna žice	150 kWh/t proizvodnje
Lahke proge	72 kWh/t proizvodnje
Valjarna 1300	180 kWh/t proizvodnje
Pocinkovalnica Javornik	170 kWh/t proizvodnje
Valjarna 2400	95 kWh/t proizvodnje
Jeklovlek	215 kWh/t proizvodnje
Hladna valjarna	250 kWh/t proizvodnje
Zičarna	45 kWh/t proizvodnje
Lužilnica	4,75 kWh/t proizvodnje
Pocinkovalnica	350 kWh/t proizvodnje
Žebljarna	50 kWh/t proizvodnje
Elektrodni za elektrode	300 kWh/t proizvodnje
Elektrodni za prašek	530 kWh/t proizvodnje

Plan proizvodnje in realizacije 1970

Energija

Obrazložitev plana

Kriza, oziroma težko stanje na področju naše t. j. bazične industrijske panoge, se v letu 1969 ni izboljšala, čeprav vlada pri določenih proizvodih črne metalurgije na tržišču konjunktorno stanje. Rezultati poslovanja v letu 1969 nas silijo v to, da moramo pri postavitvi planskih količin po obratih biti še bolj tankočutni oziroma pozorni, predvsem pri tistih proizvodih, pri katerih v preteklem obdobju s prodajno ceno nismo krili vseh stroškov proizvodnje. Optimalni ekonomski efekt je bil vodilo tudi pri določanju količinske proizvodnje. Iz tega razloga se je v posameznih obratih odstopilo od principa povečevanja količinske proizvodnje za vsako ceno, ne glede na stroške, temveč se je skupno količinsko proizvodnjo ponekod celo skrcilo na izbran asortiment, ki še pokriva vse stroške predelave.

V primerjavi s planom v letu 1969 bo v l. 1970 blagovna proizvodnja povečana za 3200 ton ali 0,95 %. V pogledu uspešnosti proizvodnje pa navedeni podatek ne daje realne slike, ker se povečana vrednost proizvodnje izraža med drugim tudi v večji stopnji predelave. Za primerjavo navajamo samo podatek, da se je blagovna proizvodnja v predelovalnih obratih povečala za okrog 13 %, v jeklovleku pa za okrog 19,7 %, v vročih obratih na Javorniku pa zmanjšala za okrog 12 %.

Za navedeno blagovno proizvodnjo je po rebalansu kovinskega vložka, stopnjah predelave, potrebno 457.000 ton surovega lastnega jekla, 3.000 ton zelo širokih vroče valjanih čeških in 8.000 ton širokih vroče valjanih trakov iz železarn Sisak, ter 20.000 ton vroče valjanih gredič iz železarn Ravne. Dobit lastnega kovinskega vložka na blagovno proizvodnjo znaša v tem primeru 69,4 %, kar je še vedno pod prvotno predvidenim nivojem.

Ker se v letu 1970 pričakuje pomanjkanje surovega jekla, količinski plan v jeklarni predvideva relativno visoko proizvodnjo, če se upošteva, da martinarna obratuje samo s štirimi pečmi. Poleg tega so bile v preteklem obdobju motnje pri operativnem programiranju polproizvodov zaradi visokega % odstopanja od programa izdelave posameznih kvalitativ v jeklarni. Zato plan predvideva 17.300 ton surovega jekla odnosno ca. 14.400 ton polproizvodov za rezervo.

Delavski svet Železarn je na seji, ko je sprejel plan za 1970. leto, sprejel še naslednje smernice:

1. Rešiti vprašanje delovne sile, zlasti bolj intenzivno zaposlovati ženske in zmanjšati fluktuacijo z boljšimi stimulacijami predvsem visoko kvalificiranega kadra.
2. Prek ustrezne področne službe ugotoviti realnost sedanega normativa v vseh obratih tovarne, kar bo služilo kot osnova za kadrovanje in izpopolnjevanje staleža v naslednjem letu.
3. Bolje izkoriščati delovni čas.
4. Postopno uvajati 42-urni delovni teden, ne kot zakonsko nujo, temveč kot stimulacijo za povečano produktivnost in zaradi izenačevanja delovnih pogojev. V ta namen je treba rešiti vrsto vprašanj kot so višina rednih letnih dopustov, planiranje dopustov preko celega leta, ustrezen in usklajen delovni urnik in podobno.

5. Delavski svet Železarn odobri, da komisija za delovna razmerja lahkočasno sprejema na delo delavce izven področja, ki je določeno s sklepom 4. 2. seje delavskega sveta Železarn z dne 29. marca 1969.

SEKTOR ZA EKONOMIKO

1

Na osnovi izredno mehke prve analize pri kateri je v žlindri do 35 % FeO je treba takoj po prvem poskusu pri četi s postopno dezoksidacijo z zrcalovino ali fero manganom. Razen tega je treba močno agresivno žlindro posneti odnosno ji z dodatkom apna omiliti ostrino.

Oksidacija pri tem načinu odpade, je praktično ni. Med tem ko pri klasičnem postopku izhajamo vedno iz višjega ogljika in se med oksidacijo bližamo željeni končni sestavi, pa pri tem pretalitem postopku naogljčimo talino z dodatkom FeMn in zrcalovine na zahtevani procent ogljika.

Zaradi te posebnosti je ta način primeren tudi le za izdelavo nizkoogljčnih jekel do 0,25 % C v končni sestavi.

Sarža sestoji torej le iz dveh faz, to je taljenja in rafinacije.

2. Rafinacija

Ko je sarža raztaljena, se začne rafinacija. V tem času se talina postopoma dezoksidira, legira do željene sestave in ogreje na preobno temperaturo.

Rafinacija se lahko izvaja pod črno, oksidacijsko žlindro, torej po enožlindrnem postopku in z dvema žlindrama tako, da se oksidacijsko žlindro posname in napravi novo rafinacijsko žlindro.

a) Enožlindrni postopek

Slika 3 kaže tipični potek rafinacije z eno žlindro.

Po prvem poskusu pustijo žlindro odteči in dodajo 1000 kilogramov apna. Pri kvalitetah, ki imajo v končni sestavi nad 0,10 % C, v vsakem slučaju dodajo 1000 kg zrcalovine (nosilec ogljika) pri kvalitetah, ki imajo pod 0,10 % C pa le FeMn. Po 30 do 45 minutah vzamejo drugi poizkus in izmerijo temperaturo. Temperatura se giblje okoli 1600°C. Pri ugodnem sestavu drugega poizkusa se lahko saržo ogreje, dokonča in odlije.

b) Dvožilindrni postopek

Oglejmo si ta postopek kar na primeru izdelave visokotrdnega konstrukcijskega jekla, odpornega proti obrabi, kakor ga prikazuje slika 4.

Vložek zaradi izdelave zahtevne kakovosti ni bil sestavljen le iz starega železa, pač pa so dodali 10 t grodlja, da ne bi prekoračili zgornje dovoljene meje pri bakru in kositru. Sicer pa je založeno tako kakor je bilo že preje opisano.

Sestava ob raztalitvi (prva proba):

C 0,12 %, Mn 0,08 %, P 0,010 %, S 0,026 %

Del prve močno oksidacijske žlindre je odtekel prek praga. Žlindro so obnovili z dodatki apna, apnenca in jedavca. V tej fazi so dolegirali molibden z Mo oksidom in takoj za tem dodali za okoli 0,5 % Mn kot FeMn carbur. Žlindro so posneli, ko se je sarža ogrela na 1680°C. Na golo so dodali za 0,15 % Si in žlindrotvorne dodatke CaO in CaF₂ v skupni teži 1,2 % na težo vložka. 15 minut za tem so vzeli zadnji poskus in legirali z FeCr affine, 15 mi-

nut pred prebodom so dodali še ves potreben FeMn carbur in saržo odšli s temp. 1690°C. Dezoksidacijo jekla in legiranje z ostalimi elementi so izvedli v ponvici, kakor je razvidno iz slike 4. Ponvice niso predgrete. Tako po odlitju iz vrha, ponvici vzamejo poskus, zato da med vakuumiranjem ali prepipovanjem z argonom že lahko korigirajo sestavo.

Sarža je šla nato na vakuumiranje pod RH vakuumsko napravo. Vlivanje se je začelo eno uro za tem ko je bila sarža odšla. Temperatura jekla je med tem padla od 1690°C v peči na 1620°C v ponovici, pred vlivanjem.

Metalurgija procesa.

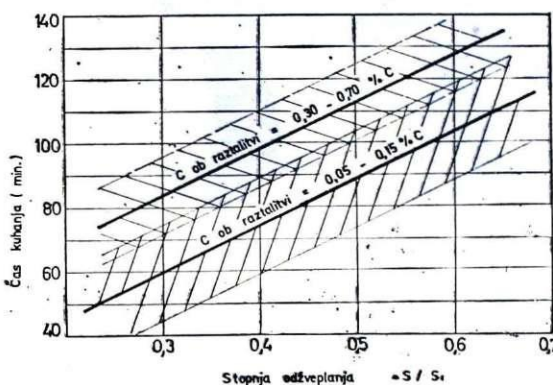
a) Odžveplanje — splošno

Metalurgija tega procesa je izredno zanimiva, saj je v nasprotju z našimi dosedanjimi

mi predstavami o pravilni tehnologiji, kakor tudi v nasprotju s pogoji, ki so doslej veljali kot optimalni za dobro odžveplanje.

Odžveplanje, ki se vrši proti koncu taljenja in na začetku rafinacije, pa je tista posebnost, ki je za ta proces značilna, saj se pri znatno krajših saržah doseže v končni sestavi od 0,010 do 0,025 % žvepla.

Primerjava sedanje tehnologije, kjer je ogljik v prvem poskusu od 0,05 do 0,15 % s staro, ko je bil ogljik med 0,30 in 0,70 % kaže, da je po sedanjem načinu v prvem poskusu za poprečno 20 pik manj žvepla. Pri tem pa grodelj ni mogel imeti nobenega vpliva na večje žveplo v prvem poskusu, ker je v poprečju imel 0,030 % S.

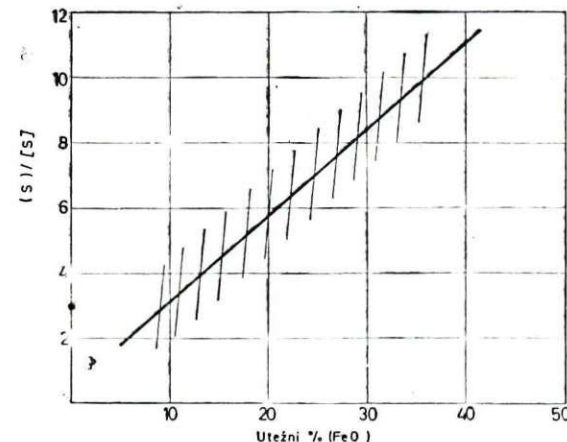
Odvisnost med žveplom ob raztalitvi S_0 , stopnjo odžveplanja in časom kuhanja (rafinacija)

Slika 5

Slika 5 kaže odvisnost med žveplom ob raztalitvi S_0 , stopnjo odžveplanja in časom kuhanja (rafinacija) enkrat po stari tehnologiji, ko je bil C v prvem poskusu od 0,30 do 0,70 % in novo tehnologijo z ogljikom v prvem poskusu med 0,05 do 0,15 % C. Iz slike je razvidno, da je hitrost odžveplanja pri obeh načinih enaka in da je odžveplanje tem večje čim daljša je rafinacija. Nižje žveplo v prvem

poskusu pri pretalitem postopku pa ima za posledico znatno krajšo rafinacijo, ki so jo v tem podjetju v poprečju skrajšali za 35 minut.

b. reakcija med žlindro in talino: Po vseh doslej znanih teorijah je stopnja odžveplanja tem večja, čim večje je razmerje med (CaO) (FeO) v žlindri ali drugimi besedami čim manjša je koncentracija (FeO) v žlindri.

Odvisnost razmerja $(S)/(S_0)$ od FeO v žlindri

Slika 6

Iz slike 6 pa je razvidno, da je razmerje med žveplom v žlindri (S) in žveplom v talini [S] tem večje čim večja je koncentracija FeO v žlin-

dri. Ali z drugimi besedami, iz jekla bo šlo v žlindro tem več žvepla, čim več bo FeO v žlindri, kar velja za tehnične žlindre pri pretalitem

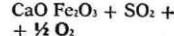
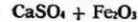
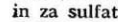
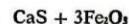
postopku. Kakor že rečeno je žveplo po tem postopku v prvem poskusu znatno nižje kakor če raztali z višjim ogljikom. Pri enakem vložku to praktično pomeni, da se je odžveplanje premaknilo že v čas taljenja.

c) Odžveplanje prek plinske faze

Pri postavljanju bilance za žveplo pri raznih jeklarskih postopkih so že večkrat skušali razlagati manjko v bilanci z odžveplanjem prek plinske faze.

Tudi pri pretalitem postopku so že od vsa začetka predpostavljali možnost odžveplanja prek plinske faze. To domnevo je potrjevala ne ravno majhna prisotnost CaSO₄ v žlindri. Da bi to tudi dokazali, so analizirali dimne pline na SO₂ prvih 10 minut po koncu taljenja v cevi za odsesavanje. Kvalitativna analiza je dokazala prisotnost SO₂ v dimu.

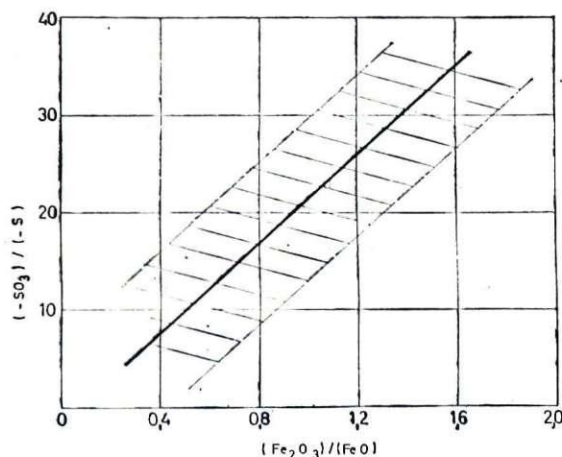
Iz člankov, ki sta bila priobčena v Arhivu 1962 str. 506 in Stahl u. Eisen 82 str. 1279 od H. Neuhausa in Schenka sledi, da je možna oksidacija žvepla v žlindri s trivalentnim železom na naslednji način:

Pri žlindrah, ki vsebujejo žveplo vezano v glavnem kot sulfid, je možna oksidacija le z višjimi oksidi, kakor Fe₂O₃.

Slika 7 tudi kaže odvisnost med razmerjem Fe₂O₃/FeO in -SO₂/S v žlindri na koncu taljenja pri pretalitem procesu. Diagram jasno kaže, da bo v žlindri tem več žvepla vezanega na sulfat, čim več bo Fe₂O₃ v žlindri.

Iz navedenega lahko sklepamo na zvezo med dobrim odžveplanjem pri pretalitem postopku z ogljikom pod 0,1 % v prvem poskusu in povišano vsebnostjo Fe₂O₃ v žlindri. Prav tako je možno in dokazano odžveplanje prek plinske faze na koncu taljenja in začetku rafinacije, ker je ta čas žlindra tanko tekoča, visoko reaktivna in vsebuje tudi višji delež Fe₂O₃.

Odvisnost razmerij $(\text{Fe}_2\text{O}_3)/(\text{FeO})$ in $(-\text{SO}_2)/(-\text{S})$

Slika 7

Primerjava storilnosti med starim in novim načinom:

Vsa nizko ogljična jekla v elektro jeklarni v Hattingenu izdelujejo po pretalitem postopku.

V primerjavi s starim postopkom pri C = 0,3 — 0,6 % v prvem poskusu, je mehki postopek v vseh pogledih boljši. Pri delu s črno žlindro se je rafinacija skrajšala za 0,6 ure, skupni saržni čas pa za 1,3 ure. Storilnost se je povečala za 4,5 t/h. Poraba toka pa se je znižala od 565 kWh/t na 526 kWh/t t. j. za 39 kWh/t.

Vzdržnost sten se ni spremenila in je bila prej kot je sedaj pri 60 saržah, vzdržnost oboka pa se je celo povečala.

Možnost aplikacije tega postopka na naše razmere

Dve tretjini proizvodnje jeklarne v Hattingenu gre za pločevino. V letu 1969 je to znašalo 618.000 ton valjane pločevine od 3 mm debeline navzgor. V kakovostnem pogledu ima 80 % pločevine trdnost nad 50 kp/mm₂. Jeklo C 0562 je pri njih masovna kakovost.

Če to upoštevamo, nam je jasno, da je njihov kakovostni program dosti zahtevnejši kot naš in da potem takem tudi pretalitem postopek zagotavlja najboljšo kakovost jekla. Predvsem ta postopek zagotavlja najnižje vrednosti za fosfor in tudi žveplo, česar se dela z dvema žlindrama.

V našem kakovostnem programu imamo precej mehkih jekel, od katerih zahtevamo najnižje vrednosti za fosfor in žveplo in, ki bi jih lahko izdelovali tudi na ta način. Predvsem bi prišla v poštev:

— jekla za izdelavo žice za avtomatsko varjenje pod praškom, jekla za kotlovsko pločevino, proti staranju odporna jekla, konstrukcijska jekla, jekla za visoko mejo raztezanja itd.

Ker smo v zadnjem času zaradi pomanjkanja grodlja prisiljeni obratovati le s starim železom, je ta postopek za nas še tem bolj zanimiv, ker je vezan ravno na ta pogoj, da se dela brez grodlja in brez koksa.

Spomini iz NOB Srečko Šorli

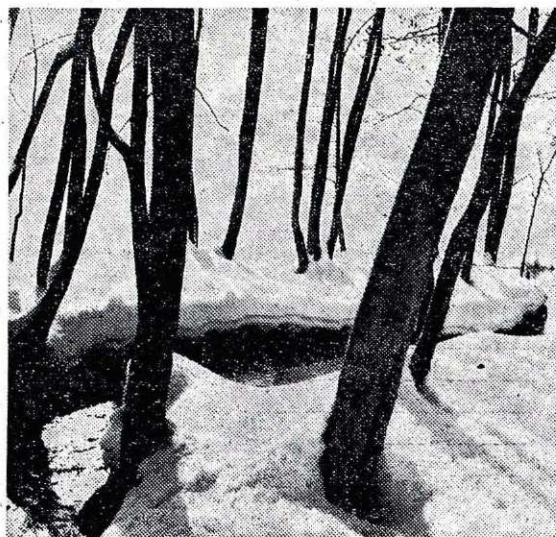
Pokopal je pobite partizane in lastnega otroka

Prve dni avgusta leta 1943 se je zbirala na Zirovskem vrhu Prešernova brigada, da od tu nadaljuje pot čez staro jugoslovansko-italijansko mejo proti Dolenjski. Tu so se zbirali borci te brigade in tudi drugi borci, ki so se vključevali v brigado, med temi tudi nekateri, ki so prišli s področja Jesenic. Še preden pa je bila brigada pripravljena za pohod, so jo napadli Nemci in vse je kazalo, da so bili zopet na delu izdajalci.

Po napornih pohodih so se nič hudega sluteč zbirali na Zirovskem vrhu in zadnjo noč so v miru prespali, ker niso slutili, da se okoli njih zbirajo sovražne enote. Naslednje jutro še niso utegnili zakuriti, da bi si pripravili zajtrk, ko je bilo že dano povelje za pohod. Niso spraševali po vzroku, ker so se zavedali, da jim gotovo preti nevarnost in da je sovražnik v bližini. Napetemu molku je kmalu sledil napad in ker so bili le slabo oboroženi, niso mogli sprejeti borbe, pač pa so se umikali, da bi se izognili težkim žrtvam. Dva dni so se umikali sovražniku in se nato zgodnjega jutra prebili iz nemškega obroča čez cesto pri vasi Do-

bračevo, dalje čez potok in čez nemško-italijansko mejo. Brigada pa je imela v teh dneh, kljub temu da se je spretno izogibala sovražniku, težke izgube. Ugotovili so, da je izgubilo življenje 44 borcev in da je bilo ujetih 93 borcev, med katerimi je bila tudi ena borka.

Pokojni posestnik Frelih z naselja Zabreznik št. 5, ki je umrl pred nekaj leti, mi je leto po končani vojni pripovedoval, kako kruta je bila nemška hajka takrat in koliko trpljenja so prestali borci ob neprestanem izmikanju pred močno oboroženim sovražnikom. Prav tako pa so prestali veliko strahu in groze domačini, ki so bili priče zverinskim umorom. Pri Frelihu na Zirovskem vrhu sem se oglasil, ko sem zvedel, da je pokopal tri padle borce, med katerimi je bil tudi moj brat Franc - Sočan. Solznih oči mi je pripovedoval, kako so Nemci ustrelili že prvi dan hajke njegovega desetletnega sinka, ko je bil na poti v dolino v šolo. Težko mu je bilo, saj je imel poleg dveh hčer edinega sina. Tako se je spominjal mlade partizanke, ki se je pred Nemci zatekla k njemu na

Zimski motiv z Bleda

dom. Že med begom je nekaj stvari odvrnil in ko so se Nemci bližali hiši, je brž vzela golico za mleko in se podala v hlev ter molzla krave. Vrnila se je v hišo in ponudila Nemcem mleko ter jih tako

prevarala. Začuden so domači gledali tuje dekle, kako gostoljubno streže Nemce in kako se je hitro znašla. Seveda se niso izdali, da dekleta sploh ne poznajo, in tako se je srečno rešila.

Nemci so naročili Frelihu, naj gre in pokoplje tri mrtve »bandite«, ki ležijo nad njegovo domačijo pod gozdom. Dovolili so mu, da je šel po nekega znanca v soseščino, da skupaj pokoplje mrtve tovariše. Na robu gozda sta našla tri popolnoma razmesarjene borce in kar razumeti nista mogla, kako je mogoče, da je človek tako surov, da lahko tako zmrcvari ujete partizane. Skopala sta globoko jamo in padle borce položila enega na drugega vanjo. Frelih je ta prostor tudi ogradil, da bi živina ne hodila po grobu, njegova žena pa je potem leto za letom polagala cvetje na gomilo in s tem pokazala veliko spoštovanje do padlih borcev. Te dni pa je Frelih pokopal tudi lastnega sina.

Še ko sta kopala jamo, sta slišala z visoke smreke tiho klicanje in nekdo je spraševal, če so Nemci že odšli. S smreke se je spustil borec, ki je še pravočasno splezal nanjo in si tako rešil življenje. Moral pa je gledati, kako so skrite tovariše zasledili Nemci s pomočjo psa in kako so jih zverinsko umorili. Pravil jima je, da je bil eden doma z Jesenic, drugi iz

Marko Butinar

Hvali morje, a drži se kopnega

(Nadaljevanje)

Mnogi kupci pa dvomijo v pristnost in podjeten zlatar ustvarja kar pred prodajalno s spretnimi rokami znano toledsko zapestnico s srebrnimi in zlatimi intarzijami na damaščanski način. V četrti, kjer prevladujejo prodajalne spominkov in izdelkov domače obrti je ravno tako mali Montmartre. V preprostih vitrinah razstavljajo upodabljačji umetniki svoje stvaritve. Ogledujemo si umetnine v različnih tehnikah od akvarelov dalje pa do rokodelstev sestavljenih iz nenavadnih materialov in iz zavrnjenih delov in pripomočkov za vsakdanjo rabo.

Se najbolj nam je ugajala kompozicija iz sadre in emajliranih delcev pločevine sestavljena v mozaik. Tvorci teh del so povečini mladi, simpatični ljudje in po potezah obrazov sodeč zbrani iz vseh vetrov.

S soncem, ki počasi izginja za obzorjem se tudi mi vračamo proti luki. Le bežno si ogledujemo tržnico in ob njej stojnice z izdelki iz ebenovine, sandalovine, slonove ko-

sti in usnja. Težke preproge iz kamelje volne, ki vise ob stenah se na vetru še premaknejo ne. Na ulicah se prižigajo luči, izložbe zažare v svojem bogastvu in življenje začne utripati v ritmu bližajoče se noči. Pisana, živa reka ljudi se pretaka po ulicah. Enako živahno je ravno tako v doku, kjer je pripeta »Jugoslavija«. Luški delavci s pomočjo mehanizacije natovarjajo in raztovarjajo ladje. Preseneča nas red, snaga in marljivost teh ljudi.

Prav nikjer ne opazimo lenuhov in ne postopačev, ki bi te marljive ljudi motili pri delu. Ko smo odhajali od doma proti tem krajem, še daleč nisem pričakoval, da bomo našli tu toliko sledov pridnih, marljivih rok. In teh je veliko; pa naj si bo, da so vtisnjeni v divji, enkratni pokrajini Skanjas del Pedies pod priostrenim Picom de Teidam, ali tam v Porto Cruzu ob pravem zelenem morju bananinih plantaž.

Kasneje smo spoznali še Malago z oddaljenimi vasicami v Andalusiji in priznati moram, da smo bili prav pri-

jetno presenečeni. In ker smo računali na presenečenje, potem je prijetneje, da je bilo tako in ne drugače.

Pred polnočjo sedimo na palubi in prelevamo doživljaja zadnjih dni. Prijetno topel veter piha z odprtega morja, nad nami pa se boči nebesni svod gосто posejan z zvezdami. Luči Las Palmasa preminejo kmalu in le še kratak čas nas spremljajo pobilski svetilnikov, pa še ti čez čas utonejo v temno noč.

22. 10. Dva dni preživetih na potepanjih po ulicah pristanišča je v nas pustilo dedek utrujenosti in prav prijetna je misel, da bo današnji dan, ki ga bomo preživel na morju, namenjen lenarjenju, pisanju zapiskov, namakanju v miniaturnem bazenu in obiskom v baru, kjer ti ob vsakem času postržejo s hladnim pivom. Pogovori pa se največ vrtijo o krajih, deželi, katero smo spoznali. Šele sedaj v teh trenutkih prijetnega lenuharjenja v sebi urejamo vtise, ki jih je bilo mnogo za en sam dan. Saj smo se vsi držali pravila: »Vidi in spoznaj čim več; raz-

mišljanju pa se predaj, ko bo časa dovolj.«

Proti večeru pa spet morje poskrbi za zabavo. Z nočjo pa pride najhujše, prične se spet prav neusmiljeno pozibavanje.

23. 10. Z dnem, ko vstajamo in se ogledujemo po vremenu, se vse bolj približujemo Casablanci, ki od svoje mogočnosti kaže sedaj le pristanišče. Med zajtrkom ladja pristane, debele oranžne vrvi se napnejo in popuščajo v ritmu pozibavanja ladje. A kmalu se ladja umiri. Nanjo se povzpne menjalec, ki v marokanske dirhane in frankce pretaplja vse, kar le malo diši po konvertibilnosti. En dolar odtehta 5 dirhanov, kar je komaj dovolj za osem razglednic, seveda brez znamk. Predno nam razdele dovolilnice, ki nadomeščajo na ladji deponirane potne liste, pripotajo v luko trije odsluženi avtobusi. Naposled po mostičku stopimo na obalo. Mnogi izmed nas prvič stopimo na afriška tla.

V našem avtobusu je vodič domačin, Arabec, ki tekoče govori angleško in francosko. Tik ob izhodu iz pristanišča je mogočen silos za žito. V zraku lebdi prah in jate golobov pobirajo zrna z razgretih tal. Prvi vtis je močno nasproten vtisu iz španskih pristanišč. Pristaniški delavci posedajo vsepovsod, skupi-

nica je našla senco kar pod železniškimi vagoni. Cesta po kateri drsimo proti mestu, je široka in dvopasovna. Košate palme in zelenice delijo oba pasova, po katerih se preliwa reka avtomobilov, motorjev in koles. Predel mesta na levi je poln modernih zgradb, ki bi stale lahko kjerkoli v Evropi, desno stran ceste pa napolnjujejo pritlikave pritlične in enonadstropne hiše.

Ustavimo se prvič v zakotni ulici, v senci in hladu modernih stanovanjskih in poslovnih stavb. Po nekaj korakih pa se potopimo v vrvež tržnice, kjer je obilica nenavadnih in nepozabnih pogledov. Stojnice so visoke, da se razstavljeno sadje in sočivje dviga visoko pod vrh stojnice. Tam zvišeno stoji prodajalec in dolgo mi je bila uganka, kako kupcu izroči izbrano blago. Šele kasneje opazim, kako košarica frči po zraku, spretno jo ujame prodajalec »asistent«, ki kupcu strese izbrano blago v bisago in pobere tudi denar.

V izobilju je mesa, rib in perutnine. Značilen vonj mesnic se neubrano preliwa z vonjem cvetja, katerega ponujajo v stojnicah, ki obrobajo tržnico. To so prave pisane, dehteče preproge, stekane iz brezštevlnih živobarvnih cvetov. Še predno

ljane, tretji pa nekje z Dajskega. Šel je potem z na do Freliha, kjer se je ogal in nato odšel dalje, da do svojih tovarišev. Setje presenečenje so doživeli dan Frelihovi. Že po večeru so zaslišali tiho kuje iz gnojnične jame. Uvili so, da je nekdo v jamo ko so jo odkrili, se je težavo privlekel iz nje veremočen borec, ki je bil vran skrit v jami. Za silo so preoblekli in nahranili, litem pa se je tudi on po na pot, da najde so-

ben od teh se po končajo ni ni oglasil pri Frelih in verjetno nobeden od njih ni dočkal svobode. Paporce v tej hajki so po vprekopali in jih položili v grobnico ob cesti blizu Dobračevu, nedaleč Zirov. Kdor potuje tam, tamo, z zadovoljstvom opazuje, da so večkrat, ne le nam mrtvih, ob spomeniku žgane svečke in da ske roke pogostoma polagajo grobišče sveže cve-

tjetih partizanov so. Ne takrat prepeljali v zapoj Begunje. Razmestili so po sobah med druge zanke, vendar so jih že namaj na izločili, da bi ne našli »okužbe« partizanov na druge zapornike. Vse so se Nemci tega speli nekoliko prepozno, da je bil en dan ali le neur, da so bili zaporniki seženi o tej hajki, saj so

bili povečini pripadniki osvobodilnega gibanja in tako so teh nekaj ur zvedeli, kaj se dogaja izven zaporov in zidov begunjske jetnišnice. Na dvorišču, ki je bilo obdano z visokim zidom, so nekaj dni zatem Nemci postavili visoke smreke in mednje grmičevje. V to goščavo so nagnali ujete partizane, med katerimi je bila tudi ženska in jih razmestili tako, kot da bi bilo to partizansko taborišče nekje v gozdu. Gestapovci vseh visokih činov so prihajali in to »partizansko taborišče« slikali, pač z namenom, da to izrabijo v svoje propagandne namene, saj so vedno trdili, da uničujejo zadnje ostanke »banditov«. Posebno pozornost so polagali ujeti partizanki, ki je morala poleg ostalih prenašati vsa ponižanja nacističnih zločinov. Zaporniki, kateri smo bili takrat v Begunjah v sobah obrnjenim na ono stran, kjer je bilo dvorišče, gotovo ne bomo nikdar pozabili prizora, ki se nam je nudil ob pogledu na ujete borce, kateri so se še pred kratkim svobodno gibali po naših gozdovih in se s puško v roki borili proti okupatorju za našo svobodo.

Nacistični časopis Karawanen Botte, katerega so izdajali v slovenskem in nemškem jeziku, se je takrat široko razpisal o tem, kako so uničili glavnino »banditstva« na Gorenjskem in da ne bo dolgo, ko bo do kraja očiščeno vse ozemlje Gorenjske komunistov in njihovih pomagačev.

smi avtobusih, prvič okusimo tujca največjo nadlogasablance. To so vsiljivi prodajalci, ki ti vsilijo spominke iz »zlata in br« in ti sledijo kot sena. Na motorjih nas spijajo po vsem mestu. Km pogrujajo, da smo Jugovani in vneto nas pošiljajo v tri... v polomljenih avtomobilih, nezadovoljnih kupčijami, ki jih sklijo sila malo. Mnenje vedno je bilo, da smo nekorištni, razabili skopo odmerjen, ko smo se pripeljali predno rezidenco maroške kralja in si ogledali le njeno stanjost.

Bpa smo se razveselili ob starega dela mesta, kje bilo veliko zanimivega. Vdušujemo se ob izdelkih bakra, katerega spretne s preprostimi pripomočniki izdelujejo v vse mogoče predmete uporabne vrste. Izredno veliko je tehničnih delavnic in prodajalnih stojijo prodajalci spominčkov iz usnja, karne volne in starega oro. V tem vrvežu se podijetoci, manjši pa nas radno opazujejo z oken skrih stanovanj.

Ma prevladujejo v prodajni delavnicih. Ne spofinse, da bi ženo ali dekletu med njimi. Le nekateri strth postav, zaviti v buse, s culo in skoraj

obveznim dremajočim otročičem srečamo na tej poti. Le kratek sprehod se nam zdi ura hoje v tesnih izvignanih ulicah, mnogostje pa niti to ni, temveč tesni prehodi iz dvorišča na dvorišče. Z drsečo reko ljudi se znajdemo pred starodavno pravosodno palačo. Prijetna zanimivost je za nas vse živo rdeče obločen možak z okroglim bogato okrašenim klbokom. Mnoge privablja zvonjenje zvončka, ki mu visi za pasom. Mož prodaja vodo, ki jo prenaša v kozjem mehu in jo nataka v svetleče medeninate posode. Notranjost palače sestavljajo mnoge manjše dvoranice, bogato okrašene. Prijeten hlad veje iz njih. Ne moremo se načuditi spretnosti in mojstrstvu graditeljev. V vsak najmanjši delček površine sten, napušev in stebrov so izklesani ornamenti. Pisan mozaik prekriva tla.

Ze nas čaka avtobus, da se odpeljemo do četrti, namenjeni srednjemu in revnejšemu sloju arabskega prebivalstva. Večino preprostih, pritličnih hiš je dala postaviti vlada, kjer sedaj najni prebivalci ne plačujejo najemnine. Izrazite revščine ne opazimo, prej skromno trdo življenje. Pravo nasprotje pa ni daleč stran.

(se nadaljuje)

108.

»Je lepa?«
»Lepa,« priznava Tine.
»Pa te ima rada?«
»Ne, najbrž ne,« pravi Tine, ker pomisli na Tevža, ki ga je zadnje čase že nekajkrat videl z Adelo.
»Ne,« se Adela začudl. »Takega fanta bi se ne smelo braniti niti najlepše dekle!«
»Najlepše dekle?« grenko vprašujoče ponovi Tine.
»Kajpak!« ga gleda Adela.
»Najlepši zame ste vi,« zardi Tine kakor napol razbeljeno železo.
»Jaz?« se Adela pretvarja, kakor da mu ne verjame.
»Vi, ja, samo vi!«
»To si mi že rekel, ko sva se prvič srečala in spoznala.«
Tine se ne spominja več, če ji je rekel natančno tako. Spominja pa se, da mu je bila že od trenutka, ko jo je prvič videl, všeč in edina, za katero bi šel, slepo šel, pa če bi ga vodila v sam prepad.
»Takrat v Čupnikovem skladišču si mi govoril, da sem lepa, najlepša na svetu, potlej pa se ti je povesil nos, ker me ni bilo na semenju.«
»Semenju?« spreleti Tineta neprijeten spomin.
»Čakal si me zaman, pa mi tega tisti večer pod cerkvijo nisi hotel priznati, čeprav vem, da si me čakal in bil na semenju.«
»Na semenju sem bil,« prizna Tine, rad pa bi ji povedal tudi resnico o zaigranem denarju, ki ni bil samo njegov, marveč tudi denar, ki ga je ukradel materi; povedal, kakor je hotel že tisti večer, ko je čakal pred Mokričevu štacuno na Ando, pa mu Adela ne pusti do besede.

SIVO MESTO

»Vedela sem, da si bil. In vedela sem, da si jezen name.«

»Nisem bil jezen, nikoli nisem bil jezen.«
»O, pa si bil! Drugače bi šel z mano v kino, ko sem naletela nate na cesti pod cerkvijo, in ti povedala, kam grem: Čakala sem, da boš šel z menoj. Ti pa si mencial, mencial, ker si se bal, da bi te ne našla tista, ki si jo čakal, in videla z menoj...«
»To ni res, gospodična Adela. Nobene nisem čakal. Vi... vi ne veste, kako... kako mi je bilo, ko sem vas zagledal.«

»A zakaj si potem hodil pod cerkvijo gin dol? O ne boš mi govoril! Človek se nikoli ne spreha po mrazu kar tako!«

»To je res,« prizna Tine.

»No, vidiš? Zakaj mi pa potem ne poveš, s katero si bil.«

»Z nobeno, gospodična Adela!«

»Me imaš za otroka?« mu Adela ne verjame.

»Ne, nimam vas za otroka. Vendar govorim resnico.«

»Resnico?« zategne Adela.

»Resnico,« bi Tine rad povedal vse, kakor je bilo.

»Ando sem čakal, prodajalko v Mokričevi štacuni, če jo poznate.«

»Vidiš, pa si rekel, da nisi čakal nobene.«

»Nobene.«

»A Ando? Bog te razumi! Poznam jo. Čedna babnica je.«

»Menda ne mislite, gospodična Adela, da sem čakal nanjo zato?«

»Lahko si mislim!«

»Toda Ando... Ando je starejša od mene, prestara zame!«

»A kaj potem? Take znajo, mladi pobje pa se hitro ujamajo na njihove limanice. Tudi ti nisi drugačen.«

»V zmoti ste, v veliki zmoti, gospodična Adela,« Tine ugovarja, ne zato, ker bi bil drugačen od drugih, marveč zaradi svoje resnice. »Anda je hči neke pokojne prijateljice... mamine prijateljice. Čakal sem jo, ker bi ji moral nekaj sporočiti. Nekaj nujnega!«

»In jaz naj ti seveda verjamem?«

»Resnico govorim. Morate mi verjeti!«
»Moram? Na tvoj ukaz, kajpak?«
»Ne, na moj ukaz,« se lovi Tine v bojazni, da bi se srečanje z Adelo ne spremenilo v prepri in v Adelin prezir. »Kako naj bi lovil druge, ko pa nimam nobene rad.«

»Saj to, prav to je tisto,« vpade Adela. »Nobene nimaš rad, ker se nobene nočeš naprtiti! A užival bi z njo. Užival z vsemi! Potem pa jih pustil kakor vsi fantje.«

»Krivo me sodite, gospodična Adela. Doslej me še nobeno dekle ni tako močno vznemirilo, da bi dirjal za njo. Nobeno razen vas, ki... ki vas... vas imam... imam rad... zares rad,« se Tinetu lomi jezik.

»Rad? Ti me imaš rad? Zakaj me pa potem nisi nikoli iskal ali počakal, da bi se srečala?«

Tine ne ve, kaj bi odgovoril. Bi ji povedal, da je takrat po sestanku, ko je bila Adela v kinu, šel za njo, ko se je z množico vračala iz kina, pa jo je videl v družbi nekega Čupnikovega ključavničarskega pomočnika, Matevža ali Tevža, kakor ga kličejo in ki dela zdaj že v fabriki.

»S Tevžem sem vas videval. Trikrat sem vas videl z njim.«

»S kom?«

»S Tevžem.«

»Ah, s tem tepcem,« se zasmije Adela in zamahne z roko, kakor da bi hotela odgnati nadležno muho.

Beseda tepec, namenjena Tevžu, je Tinetu všeč.

»Ta norec je silil za mano.«

Tudi beseda norec se Tinetu zdi primerna za Tevža, prisutnika prekletega, ki ga Tine nikoli ni mogel, in ga potem, ko ga je videval spremljati Adelo, celo zasovražil in preklinjal, ker je imel bedasti in leni Tevž srečo pri Adeli in srečo, da so ga prav tiste dni zaposlili v tovarni, ko je mislil, da bodo zaposlili njega.

»Osel, ki je mislil, da mi je všeč njegovo riganje.«

Osel in njegovo riganje?

Da, da! To so prave besede za Tevža tevžastega.

»Mislim, da me bo očaral s svojim tvezenjem in da mu bom kar sama od sebe skočila v naročje. Pa se je zmotil! Hudo zmotil! Pokazala sem mu hrbit in mu prepovedala, da me zalezuje. Nisem ga poslušala, ko je padel predme na kolena in zavijal kakor maček.«

»Klečal je pred vami?«

»Klečal! Mi ne verjameš?«

»Zakaj bi vam ne verjel?«

»Ker... ker se ta prašič sedaj baha, da me je potolkel in pustil,« postane Adelin glas nekoliko tesnoben, kakor da ji nekaj stiska grlo. »Mogoče si tudi ti že slisal, kako se napihuje in širokousti. Ma, pa laž! Rečem ti, da prasec laže! Hotel je res, a jo je skupil. Pritisnila sem mu tako za ušesa, da se mu je prav gotovo zablskalo. Ma, misli, da sem jaz kar tako in da grem z vsakim. Ma, ne pozna primorskih pup. Hočem reči, ni jih poznal, dokler ni srečal mene.«

»Udarili ste ga? Ho, to ste pa dobro storili. Tudi jaz bi mu jo dal primazal,« ji Tine naivno verjame do besede.

»Kar primaži mu jo, če se bo bahal z menoj in ti govoril umazanije o meni!«

»Bom, Adela. Samo drzne naj se, pa ga bom premikastil, da ga bodo morali odnesti v bolnišnico.«

»To bi storil?«

»Za vas vse, Adela!«

»Res?«

»Gotovo.«

»A zakaj ravno zame?« bi Adela rada izvela iz Tineta vnovično priznanje, da jo ima rad.

»Zakaj?« se Tinetu zopet zatika jezik. »Zato... zato... ker... ker... ker vas imam rad, iz srca rad... Samo vas rad... samo vas!«

»A zakaj me potem vikaš?«

Tine molči.

»Zakaj me ne tikaš, kakor te tikam jaz.«

»Vi ste nekaj drugega,« se je Tine ne drzne tikati.

»Nekaj drugega?« so Adeli Tinetove besede všeč.

»Ja, gospodična ste, prava gospodična! Človek je že srečen, če vas sreča in če mu odzdravite na pozdrav. Ves dan mora potem misliti na vas, na vaš glas, na vaš smeh, vaše oči, vaše lase, ustnice, na vaš korak... O, tako lepi ste! Tako čudoviti...«

»Ma, govoriti znaš.«

»Tako čutim.«

»Čutiš?«

Kronološki pregled zgodovinskih dogodkov od 7. do 16. februarja

7. febr. 1906 so bile v teku priprave za gradnjo novega jezua na Savi pod Hermanom. Stari, že prepereli leseni vodobraui, ki ga je ob povodnjih voda večkrat odnesla, ni mogel zagotoviti zadostne količine vode za neprekinjeno obratovanje vodnih turbin v novih obratih na Savi.

7. febr. 1926 je vodstvo KID odpustilo večje število delavcev, ustanoviteljev akcijskih odborov delavcev v borbi prot zniževanju mezd in napovedanim redukcijam.

7. febr. 1940 je v zgodnjih jutranjih urah policija aretirala župana občine Koroška Bela Vencija Perkota. Tik pred odhodom vlaka so na javniško postajo pripeljali še Ignaca Kralja, ki so ga odvezli kar s pustne veselice pri Jeleni, ter krojača Franca Benedičiča. Tovariši so bili aretirani na podlagi odločbe policijskega komisarja Milana Wachinza, oprto na zakon o zaščiti države in poslani v Bilečo za nedoločen čas in brez vsake utemeljitve.

7. febr. 1945 so oddelki italijanske, republikanske fašistične 10. MAS divizije, 10. SS policijskega polka in I. srbskega četniškega korpusa pričele napad na enote IX. korpusa NOV v Slovenskem Primorju. Najhujši boji, ki so trajali do 18. februarja, so se bili v Trnovskem gozdu, na Predmeji, Banjški planoti in Lokvah.

8. febr. 1942 so prebivalci slovenskih mest izvedli tiho demonstracijo v počastitev obletnice smrti našega velikan dr. Francisa Prešerna. Na poziv vodstva OF Slovenije so med 19. in 20. uro zapustili javne lokale, kavarne in restavracije in izpraznili ulice. Posebno močan odziv je bil v Ljubljani.

Istega dne je čez sto ljubljanskih študentov — mladincev tiho demonstriralo pred Prešernovim spomenikom proti italijanskim okupatorjem.

8. febr. 1945 je bil po nalogu krajevnega vodstva NSDAP za Jesenice in okolico ustanovljen nemški »Volkssturm« — nemška narodna vojska. To je bila zadnja Hitlerjeva rezerva, da je pritegnil še močnejše starejših letnikov.

9. febr. 1920 je bil v Zagrebu plenum CRSVJ (Centralnega delavskega sindikalnega sveta Jugoslavije), ki je določil način zedinjevanja strokovnih organizacij. V četrti točki resolucije je nakazal, kako naj se izpelje zedinjenje strokovnih organizacij v Sloveniji.

9. febr. 1935 je bila z odlokom ministrstva za prosveto preimenovana osnovna šola na Jesenicah v Narodno šolo viteškega kralja Aleksandra I. zedinitelja. Omenjeni odlok je bil izdan na prošnjo občinskih moč.

9. febr. 1940 so bile na Jesenicah in Javorniku volitve obratnih delavskih zaupnikov. V zaupniški zbor so tokrat vse štiri strokovne organizacije kandidirale svoje predstavnike. Rdeča lista SMRJ 8 mandatov, modra lista NSZ 2 mandata, bela lista JSZ 3 mandate, črna lista JRZ tudi 3 mandate. Kljub večini rdeče liste je bil od strani banske uprave imenovan za glavnega zaupnika član skupnega koalicijskega kluba zaupnikov Alojz Pukšič, predstavnik JSZ (Jugoslovanske strokovne zveze).

10. febr. 1930 je bilo na iniciativo socialistov ustanovljeno v Ljubljani Splošno delavsko pravovarstveno društvo, za pravno pomoč svojim članom pri uveljavljanju zlasti socialnih in delovnih pravic.

10. febr. 1937 se je jeseniško delavstvo seznanilo s stališči, ki jih je zavzel podpredsednik upravnega sveta KID Avgust Praprotnik glede predloženih delavstva, s katerimi ga je seznanila delavstva, poslana z Jesenic. Osnovno stališče je bilo, da je pripravljena na pogajanja z delavci, da se nove kolektivne pogodbe le v primeru, če delavstvo že pristane vnaprej na znižanje osebnih dohodkov za 11 odstotkov.

10. febr. 1942 je bilo v zasedenih ozemljih Gorenjske uvedeno s posebno uredbo obvezno delo za dekleta pod 25 let starosti, imenovano Pflichtjahr. Delati so morala na deželi pri kmetih ali kot gospodinjske pomočnice. Tako so si Nemci zagotovili zadostno število hišnih pomočnic.

10. febr. 1910 je okrajno glavarstvo v Radovljici potrdilo pravilnik in vodstvo Delavskega podporne društva na Savi, ki so ga osnovali delavci v tovarni za medsebojno pomoč v slučaju nesreče ali brezposelnosti.

10. febr. 1939 zaupniški zbor pri KID zaradi odpovedanih volitev delavskih zaupnikov za leto 1939 poslal banski upravi zahtevo, da podaljša mandate v preteklem letu izvoljenih zaupnikov do razpisa novih volitev.

10. febr. 1942 je izšel odlok nemškega državnega ministrstva za notranje zadeve, ki je določal, koga je na Gorenjskem, Koroškem in Spodnjem Štajerskem smatrati za domovini zveste prebivalce, ki imajo pravico do nemškega državljanstva na preklic. Sem so šteli osebe nemške narodnosti in osebe nemške ali nje sorodne krvi. Vsi ostali prebivalci, predvsem Slovenci, ki so živeli na teh ozemljih pred nemško zasedbo, so dobili posebno vrsto naziva (zaščitenci), ki so bili poleg ostalih neustreznih rasnih pripadnosti pripravljeni za izselitev. Teh pa je bilo samo na Gorenjskem 84.000.

11. febr. 1834 je umrl na Savi Leopold Rouard, drugi lastnik fužin na Savi in Plavžu iz rodbine Rouardov. Leopold je bil umen fužinar, ki je nasledstvo po očetu zaupanih fužin znal ceniti. V njegovi dobi je bil na Savi izveden tudi poizkus toplejše rude s premogom kot gorivom namesto lesnega oglja. Poizkus, ki je pokazal dobre rezultate, predstavlja v zgodovini železarstva prelomnico in nastop nove tehnologije.

11. febr. 1937 je v Kranju začela izhajati »Mladina«, ilegalno glasilo komunistične mladine Slovenije. Mladina je nadaljevala z delom zabranjenega glasila »Mlada pota«. Izšlo pa je le šest števk, potem pa jo je oblast prepovedala.

11. febr. 1931 so bile od oblasti razpisane volitve delavskih zaupnikov v Sloveniji. Večina mest delavskih zaupnikov je delavstvo poverilo predstavnikom rdeče liste — socialistični sindikati.

12. febr. 1928 je bila ustanovljena športna podzveza Svobode.

12. — 16. febr. 1934 so se po neuspeli delavski vstaji v Avstriji mnogi člani republikanskega delavskega Schutzbunda zatekli v Slovenijo. Tudi na Jesenice je prišla skupina prek Karavank in se zadrževala nekaj dni. Potem pa so šli v Ljubljano, kjer so socialisti ustanovili poseben odbor za pomoč avstrijskim beguncem. Kasneje so mnogi odšli v Rusijo oziroma v Španijo, ker jim je naša oblast odpovedala gostoljubje.

12. febr. 1941 so obratovodstva KID sprejela zaupne okrožnice z navodili, da morajo do 13. tekečega meseca izdelati seznane za odpust delavcev in sicer 5% od staleža. Predvsem je treba odpustiti slabe delavce, na novo sprejete in delikvente. Povod za odpuste je bilo pomanjkanje naročil zaradi obstoječe politične situacije.

12. febr. 1941 je starešinstvo obratnih zaupnikov pri KID seznanilo banovinsko upravo, delavsko zbornico in upravni svet KID z novim sestavom zaupnikov. Po zakonu o delavskih zaupnikih so morali namesto interniranih delavskih zaupnikov postaviti izvoljene namestnike. Internirani so bili: Leopold Stražar, Jože Stražar, Viktor Kežar, Anton Talar, Ciril Grintov in Martin Noč. Torej šest zaupnikov z rdeče liste SMRJ od vsega osmih.

12. febr. 1942 so ustrelili Nemci v Dragi 16 talcev — begunjskih zapornikov. Od te skupine je bilo deset moških iz Mojstrane oz. Dovjega in eden z Javornika. Razen dveh so bili vsi zaposleni v železarni Jesenice.

13. febr. 1778 je baron Žiga Zois poslal na lastne stroške na učiteljski tečaj za »trivialke« na Javorniku in v Bohinju dva za poučevanje primerna tečajnika. V tem času je že veljal znani »Terezijanski zakon« o obveznem šolanju v deželah Austroogrške. To je bil prvi avstrijski splošni šolski zakon.

13. febr. 1937 je izšla državna uredba o minimalnih mezdah, o sklepanju kolektivnih pogodb in arbitraži. S to uredbo je bila praktično omejena pravica do stavke. Sindikati so organizirali protestne shode in zahtevali ustrezne popravke izdane uredbe.

13. febr. 1941 je upravni svet KID izdal razglas, da bo z 28. tekočim mesecem skrčila delovni čas čez meje, ki so določene v veljavni kolektivni pogodbi

in delovnem redu. Razglas je bil dan predčasno v vednost z namenom, da se vsakdo lahko posluži pravice odpovedi s 14-dnevnim odpovednim rokom.

13. febr. 1945 so posebni oddelki nemške vojske za umičevanje partizanstva po daljšem zasledovanju izsledili kurirsko postajo G-8, ki je bila v sestavi III. gorenjske releejne linije. Kljub nenadnemu napadu je večini kurirjev uspelo, da so se rešili iz obroča, padel pa je kurir Ivan Sitar. Nemci so tabornišče razdeljali, hrano in ostali plen pa odnesli v dolmo.

14. febr. 1940 je uprava dravske banovine izdala tiralico za enajst vodilnih komunistov, ki so se izognili aretaciji policije in s tem internaciji v Bileči ter se umaknili v ilegalo.

14. febr. 1943 so pooblaščenici krajevnega vodstva NSDAP na Jesenicah delili doseženim Nemcem in vojaštvu radioaparate, ki so jih po nalogu šefa civilne uprave (Gauleiterja) odvzeli iz zaplenjenih Slovincem, da ne bi poslušali tujih radiooddajnih postaj in širili vesti o resničnem stanju na frontah.

15. febr. 1919 je trboveljska podružnica Svobode ustanovila politično šolo za svoje člane, ki jo je vodil dr. Lemež. Ta šola, prva te vrste na Slovenskem, je vzgajala dopisnike, predavatelje, govornike in organizatorje.

15. febr. 1932 je KID ustavila vse obrate na Jesenicah in Javorniku ter dala odpoved vsem delavcem. Delavstvo in delavske žene so stražile tovarno in vhode, da vodstvo KID ne bi privedlo na delo brezposelnih, za opravilo mujih del. S tem manevrom je upravni svet KID, sklicujoč se na svetovno krizo, izsiljeval določene koncesije od vlade in znižanje delavskih plač.

15. febr. 1937 so se brezuspešno zaključila pogajanja med KID in predstavniki strokovnih organizacij za sklenitev nove kolektivne pogodbe, ki jo je KID hotela vsifiti kolektivno ter znižati plače delavcem za polnih 11%. Delavstvo je ostalo tako brez kolektivne pogodbe, kar je bilo protizakonito. KID pa je uveljavila svoj tarifni pravilnik, ki ga je že predčasno pripravila in je bil kot tak predmet spora.

Istega dne je stopil v veljavo tudi nov delovni red, ki ga je izdala KID z zelo strogimi postavkami. Samo nekaj členov: če je delavec v bolnišnični staležu zaradi bolezni ali nezgode več kot štiri tedne, ga podjetje lahko odpusti; če ima delavec tovarniško stanovanje, ga mora družina po njegovi smrti takoj izprazniti itd.

15. febr. 1945 so uslužbenci poblaščenega komisarja za utrjevanje nemštva na Jesenicah zaplenili imovino 22 izseljenih družinam in zapečatili stanovanja. Čeprav se je že blizal konec nemške vladavine, so v okupiranih deželah še vedno izvajali teror nad prebivalstvom in plenili njihovo imovino ob pomoči nekaterih domačinov.

15. febr. 1940 je občinski odbor občine Koroška Bela na svoji izredni seji sprejel sklep, da se pošlje banu Dravske banovine protestno resolucijo, glede ravnanja z interniranci v Bileči, kjer so med drugimi bili internirani tudi Ignacij Kralj kot občinski odbornik in Franc Benedičič, krojač, ter zahtevo, da se omenjene izpusti na prostost, ker so protizakonito v internaciji. Sreški načelnik dr. Vrečar je resolucijo zadržal in izdal nalog za aretacijo občinskega odbornika Edija Giorgionija.

16. febr. 1931 je vodstvo KID odpustilo 24 javorniških valjavcev, med njimi je bilo osem obratnih delavskih zaupnikov. Tako je bil odpuščeni celotni zaupniški zbor javorniških valjarn, razen glavnega zaupnika Franca Mohoriča. Zaradi protizakonite odpovedi je nastal spor med vodstvom KID in Delavsko zbornico, ki je odločno intervenirala pri KID prek banovinske inspekcije za delo.

16. febr. 1942 so izpustili iz Begunj 7 zapornikov z Jesenic in Javornika, ki so jih aretirali v decembrskih in januarskih racijah.

16. febr. 1942 je zapornik Jože Pečar iz Mojstrane zaradi nečloveškega mučenja pri zasliševanju in gestapovskih metod v begunjskih zaporih po povratku v celico (bunker) napravil samomor. Motiva smrti ni imel komu sporočiti, lahko pa domnevamo, da si je raje izbral smrt, kot pa da bi postal izdajalec, ker se je bal, da bi zaradi nečloveških muk morda ne zdržal in tako spravil v zapor še koga od kolegov, s katerimi je delal.

Smernice razvoja gospodarstva, proračun in predlog komunalnih del na zborih volivcev

Na torkovi seji obeh zborov SOB Jesenice so obravnavali predvsem gradivo, o katerem naj bi razpravljali na bližnjih zborih volivcev tudi občani. Smernice razvoja gospodarstva občine letos predvidevajo nadaljevanje poreformske politike, ki naj se kaže v še bolj usklajenem razvoju gospodarstva, ki omogoča večjo ekonomsko in socialno varnost vseh občanov; v bolj rentabilnem poslovanju; v večjem povezanju gospodarstva znotraj in izven občine; v nenehnem poglobljanju samoupravnih odnosov in razvijanju humanih in ekonomsko učinkovitih oblik samoupravljanja; na osnovi gospodarne delitve dohodka in poslovanja v okviru lastnih materialnih možnosti.

Skupščina občine se bo zavzemala za dosledno izvajanje v zveznem in republiškem merilu sprejetih ukrepov za stabilizacijo gospodarstva, za enakopravnejše pogoje gospodarskim panogam kot je črna metalurgija, za večjo integracijo trgovskih in gostinskih ter obrtnih organizacij v občini, za kadrovske politike, ki bo omogočala zaposlovanje presežkov delovne sile v občini.

Na seji skupščine je bila podana tudi obrazložitev predloga proračuna občine za letošnje leto, ki predvideva za 23 % več dohodkov od lanskoletne realizacije. Skupno s sredstvi za Temeljno izobraževalno skupnost naj bi proračun imel 25.873.200 novih din dohodkov ali za 18,1 odst. več kot je bila lanskoletna realizacija.

V razpravi je bilo poudarjeno, da Temeljna izobraževalna skupnost ne bo mogla

v celoti realizirati predlogov resolucije o šolstvu in na republiškem nivoju predlaganih osebnih dohodkov prosvetnih delavcev, ki bodo manjši, kot pa v tako imenovanih zaostalih in zato dotiranih občinah.

Tako bo tudi prosvetni delavec, enako kot železar, čutil gospodarsko reformo. Predsednik SOB France Žvan je ob tej priložnosti tudi obsodil zahtevo za 100.000 N din večjo dotacijo, kar naj bi bil pogoj za združitve obeh osnovnih šol na Jesenicah. Ob koncu živahne razprave in interpretacije posameznih podatkov s te ali druge strani so se domenili, naj Temeljna izobraževalna skupnost do prihodnje seje pripravi drugačen predlog dohodkov v te namene. Obenem so predlagali, da se za zdravstveno preventivno nameni 0,05 din na prebivalca in ne 0,04 din kot je v predlogu.

Predlog programa komunalnih del za letošnje leto je tako dobro obrazložil inž. Janez Pšenica, da odborniki skoraj niso imeli vprašanj. Lanskoletni program komunalnih del v I. prioriteti je bil skoraj v celoti izvršen, medtem ko je bilo opravljeno del izven programa za vsega okrog 2 %.

Izpadla je rekonstrukcija ceste v Planino pod Golico do Križa zaradi neurejenih zemljiških zadev, kar bo izvršeno letos. Izpadla je ureditev ceste v Vrata, kjer je to širši in obenem republiški problem. V teku je ureditev kanalizacije v Zabreznici, kjer so lani pripravili potrebne načrte.

Izpadla je tudi ureditev Žal na Blejski Dobravi, ker je potrebno v letošnjem letu z načrti urediti celotno področje z vsemi dodatnimi uslužnostnimi dejavnostmi. Prav zaradi tega je iz lanskoletnega, pa tudi letošnjega programa izpadlo asfaltiranje ceste do pokopališča. Z načrti naj bi namreč tudi določili, kje bo parkirni prostor in drugo.

Iz lanskoletnega programa v I. prioriteti je deloma izpadla ureditev vodovoda Prihodi, kar pa je v teku. Razen ceste v Vrata in ureditve Žal je vse ostalo omenjeno v letošnjem programu.

V lanskoletnem programu sta bili tudi ureditev ceste na Breg in skozi Dovje, kar pa ni bilo realizirano. Omenjeni cesti pa nista tudi v letošnjem programu. Cesta na Breg je turističnega pomena in mora biti zato široka najmanj 6 metrov. Poleg tega je treba počakati do jeseni, ko bo znana trasa nove gorenjske magistrale. Glede ceste skozi Dovje pa skupščina občine priporoča krajevni skupnosti, da prispevek 60.000 novih din v letošnjem letu namenijo za izdelavo potrebnih načrtov.

Skupno naj bi s sredstvi proračuna, prispevka za uporabo mestnega zemljišča in prispevkov drugih kot so Vodna skupnost, Podjetje za urejanje hudournikov, Cestno podjetje, Kovinar, Vodovod, Gozdno gospodarstvo, Elektro Kranj in krajevnih skupnosti namenili za komunalno dejavnost 20.735.050 novih din (drugi 15.254.050).

Programu je priložen tudi opis komunalnih del, ki bi jih bilo treba opraviti v naslednjih letih v predvideni skupni vrednosti 36.450.000 novih din.

Kot je poudaril predsednik SOB France Žvan, bi se s pametnim odločanjem dalo marsikaj urediti, tako da bi predvidoma v petih letih uredili trenutno najvažnejša komunalna dela v občini.

V nadaljevanju seje so še potrdili odlok o odstotku sredstev, ki se izločajo za subvencioniranje stanarin v občini. Delovne organizacije, družbeno-pravne osebe in državni organi na območju

občine so namreč dolžni vplačati na poseben račun pri SDK sredstva, v višini 3 % od kreditev 4 %-ga prispevka za stanovanjsko gradnjo v letu 1970. Potrdili so tudi program zborov volivcev v naši občini, ki bodo od 20. do 26. februarja.

Na koncu seje pa se je razvila še živahna razprava glede odborniškega vprašanja v zvezi z zahtevo vrtnice nacionaliziranega objekta hotel Vitranc v Podkorenu bivšemu lastniku Francu Gregoriju. Čeprav je SOB Jesenice že 1967 razpravljala o prošnji in predlagala vrnitev bivšemu lastniku, pa se delavski svet hotela Pošta kot upravljalec ni strinjal s tem. Odborniki so se ponovno zavzeli za delno vrnitev objekta Francu Gregoriju, s čimer bi mu na stara leta omogočili primerno preživljanje. Ugotavljali so tudi, da objekt propada in da ne služi svojemu namenu v taki meri, kot bi od dveh pomembnih vpadnicah v našo deželo moral. L. T.

Spored zborov volivcev v občini Jesenice

Območje volilnih enot krajevna skupnost	Zbor sklican			Kraj zbora
	dan	dne	ura	
Rateče	pet.	20/2	19	Kino dvorana Rateče
Kranjska gora	pon.	23/2	19	Kino dvorana Kr. g.
Dovje-Mojstrana	sreda	25/2	19	Kino dvorana Dovje
Hrušica	tor.	24/2	19	Mala dvorana Doma druž. org. Hrušica
Planina pod Golico	sob.	21/2	19	Osnovna šola Planina
Jesenice — Plavž	tor.	24/2	19	Sejna dvorana Skupščine občine Jesenice
Jesenice — Sava	sreda	25/2	19	Dvorana pri Jeleni na Jesenicah
Jesenice — Podmežaklja	tor.	24/2	19	V prostorih Krajevne skup. Podmežaklja
Javornik — Kor. Bela	čet.	26/2	19	Kultur. dom Javornik
Blejska Dobrava	pon.	23/2	19	Osnovna šola Blejska Dobrava
Zirovnica, Moste Breg	pet.	20/2	19	Dom TVD Partizan Zirovnica
Selo, Zabreznica, Breznica, Vrba, Smokuč, Doslovce, Rodine	pon.	23/2	19	Dom Svobode Breznica

Odgovor na pismo potrošnika: odgovarja Murka

V 4. številki Železarja, z dne 30. januarja letos, je bilo objavljeno pismo bralca, v katerem se sprašuje, če naš potrošnik res ne zasluži dobiti ob koncu leta koledarja v trgovini, kjer pusti večji del svojega osebnega dohodka.

S tem v zvezi vam, spoštovani bralce, želimo posredovati sledeče obvestilo:

Kot vsa leta doslej, smo tudi v letu 1969 za naše potrošnike naročili namizne koledarje z namenom, da se vsaj

delno oddolžimo za zaupanje in nakup v naših poslovalnicah.

Zato vas kot tudi vse tiste naše kupce, ki koledarja za leto 1970 še niso prejeli, lepo vabimo v našo trgovino »supermarket Union« na Jesenicah, kjer boste prejeli koledar.

Za nakup in obisk v naših poslovalnicah se vam priporočamo.

»MURKA« LESCE
SUPERMARKET UNION —
JESENICE

Stari skečenj nasproti Kosove graščine je vsa povojna leta služil za garažo nekdanjemu zdravstvenemu domu in za skladiščenje blaga raznih trgovskih podjetij. Med tem so za rešitev avtomobile zrasle nove garaže, trgovska podjetja pa so si uredila nova sodobna skladišča. Stavba je tako doslužila; ker ni dajala niti lepega videza, so jo prejšnji teden pričeli delavci podjetja Kovinar podirati. Predvideno je, da bo na njenem mestu zrasla lepa stanovanjska zgradba. B.

Osnovni proizvod led in robniki

Med najstarejša umetna drsališča v Jugoslaviji spada nedvomno drsališče Podmežaklje. Takrat, ko so ga začeli graditi, jim je še razmeroma skromna in primitivna, z zastarelimi strojnimi napravami in cevmi opremljena ledarna poleg drsališča, preskrbela prvi umetni led. Z leti pa so za umetni led prihajala nova in nova naročila, na pragu je bilo svetovno prvenstvo v hokeju na ledu, zato so 1966. leta opremili ledarno z novimi, modernjšimi napravami in cevmi. Proizvodnja ledu se je povečala in danes so glavni zunanji odjemalci umetnega ledu razne jeseniške špeditije. Proizvodni obrat ledarne pa daje okoli 32 ton dnevne proizvodnje umetnega ledu, ki ga v glavnem uporabljajo za oledenitev železniških vagonov.

Z ledarno pa so na Jesenicah pred desetimi leti ustanovili tudi Zavod za vzdrževanje športnih igrišč in objektov. Zavod danes vzdržuje hokejsko in nogometno igrišče, kegljišče, kopališče na Murovi ter smučarski dom na Crnem vrhu. Letošnjo zimo so nedaleč stran od hokejskega igrišča postavili tudi svojo prenosno vlečnico.

V nekaj letih pa so postopoma uredili tudi svojo galanterijsko delavnico. Glavni proizvod so bili robniki za smuči tovarne Elan iz Begunj. V želji, da bi povečali in razširili proizvodnjo, so poleg stare delavnice s 370 kvadratnimi metri delovne površine, zgradili novo, ki zavzema tudi okoli 400 kvadratnih metrov in je opremljena z novejšimi stroji. Z izboljšanim delovnim procesom, z nabavo novih strojev in tako povečanjem proizvodnje robnikov za smuči, bodo v prihodnje lahko povečali svojo realizacijo, ki je bila preteklo leto okoli 3 milijone dinarjev.

V ledarni in galanterijski delavnici imajo 60 redno zaposlenih delavcev. Med njimi je več kot polovica ženske delovne sile. Večinoma so delavci priučeni, primanjkuje pa jim kvalificirane moške delovne sile, posebno ključavničarjev.

Ze dalj časa poteka na Jesenicah akcija zbiranja prostovoljnih prispevkov za gradnjo nove hale hokejskega igrišča. Mnoge delovne organizacije, ustanove in posamezni občani so že nakazali svoje denarne prispevke. Zavod za vzdrževanje športnih igrišč in objektov na Jesenicah pa bo letos začel še z drugo akcijo pobiranja prispevkov za novo halo. Akcija bo imela širši obseg, saj bo zajela vsa večja podjetja v Jugoslaviji. Zbirali bodo namreč staro železo, ga prodali železarni Jesenice, denarna sredstva pa namenili v sklad za zbiranje prispevkov za novo halo. Upajo, da bodo ime-

la naša podjetja in tovarne za akcijo dovolj razumevanja in da se bodo odzvala prošnji ter tudi ona pomagala jeseniškim športnikom in

športnim delavcem pri uredništvu načrta za gradnjo tega potrebnega športnega objekta.

D. Sedej

Nagradno žrebanje Gorenjske kreditne banke

Dvakrat na leto prireja GKB za svoje varčevalce vezanih hranilnih vlog, vezanih deviznih žiro računov in stanovanjske varčevalce, nagradno žrebanje. Žrebanje je izmenoma po poslovnih enotah GKB v Kranju, na Jesenicah, v Radovljici, Škofji Loki in Trzinu.

Zadnje žrebanje je bilo v sredo, 11. februarja ob 14. uri v poslovnih prostorih Gorenjske kreditne banke v Kranju in ga je vodila šestčlanska komisija in predsednik. Vsako poslovno enoto je zastopal en član in en član kot zastopnik vlagateljev.

Komisijsko pregledane in zapečatene vreče z žrebnimi listki so zastopniki poslovnih enot oddali predsedniku žrebne komisije, nakar se je pričelo žrebanje po poslovnih enotah. Žrebne listke je iz bobna izvlekla predšolska deklica Sonja Litaj in jih izročila predsedniku komisije, ki je glasno objavil izžrebano število, da so jo lahko člani komisije vpisali v za to pripravljen formular. Najprej so žrebali nagrade z najnižjo vrednostjo in tako postopoma do najvišje — osebnega avtomobila. Z izžrebanjem najvišje nagrade se je žrebanje tudi končalo.

Za jeseniško področje je izpolnjevalo pogoje za nagrad-

no žrebanje 401 vlagateljev s 1287 žrebnimi listki. Vsi ti so imeli možnost, da prejmejo eno izmed 126 lepih in praktičnih nagrad z najvišjo nagrado osebnim avtomobilom Zastava FIAT 850. Sreča žal za to nagrado ni bila naklonjena našim varčevalcem in je bil srečni dobitnik avtomobila varčevalec, ki je vezal svoje prihranke pri kranjski banki.

Naši vlagatelji, to je vlagatelji, ki imajo vezane svoje prihranke pri Gorenjski kreditni banki, podružnici Jesenice, so prejeli skupno 20 nagrad in sicer: ura budilka (13508, 13617), fen (13508, 13623), likalnik (3226-10-3 D, 31327), garnitura brisač (13508), osebna tehnična (11666, 12493), potovalka (13280), prešita odeja (13556, 31197, 13566), jedilni servis (31220), transistor (13706), gramofon (495-D), šivalni stroj (13246).

Tri nagrade po 200 din pa so prejeli stanovanjski varčevalci: 7839/9-125, 7839/8-132, 7839/9-155.

Izžrebane varčevalce čaka jo njihove nagrade v GKB Jesenice in jih lahko dvignejo vsak dan, razen sobote in nedelje, v uradnih urah.

Božo Resman

Proslavljanje letošnjih jubilejev

Letos bodo številne manifestacije in proslave ob 25-letnici osvoboditve Slovenije in drugih jubilejev. Osnovno izhodišče praznovanja bo predvsem v tem, da se bodo v proslavljanje te obletnice in drugih jubilejev vključile vse družbenopolitične organizacije in prek njih čim širši krog delovnih ljudi, zlasti mladine in nekdanjih aktivistov.

26. aprila letos bo v Dolenjskih Toplicah zbor aktivistov OF iz vse Slovenije in tudi iz zamejstva. To bo prvi zbor v povojnem obdobju, zato bodo praznovanju dali posebno poudarek. Predlagano je,

da vodstva krajevnih in občinskih organizacij SZDL takoj prično s sestavljanjem evidence vseh medvojnih aktivistov. Poiskati je treba zlasti tiste, ki so ostali do sedaj pozabljeni. Republiška konferenca SZDL Slovenije bo s posebno objavo opredelila kriterije za naslov »aktivist OF« ter pozvala vse nekdanje aktiviste, da se prijavijo občinskim organizacijam SZDL v krajih, kjer so delovali in tistim, kjer sedaj prebivajo.

5. maja letos bo v Ajdovščini proslava 25-letnice ustanovitve prve slovenske vlade.

Pomagajmo živčno in mišično obolelim otrokom

V Ljubljani so lani ustanovili sekcijo za mišična in živčno-mišična obolenja. Ta sekcija se ukvarja s problemi otrok, ki so jih kruto prizadela mišična in živčno-mišična obolenja. Število teh bolezni narašča iz leta v leto.

Vključevanje v življenje zdravih, razreševanje raznih preprek, pred katerimi bi vsak posameznik ostal nemoten, olajšanje številnih težav staršem — takšni so uspehi organizacij kot so Zveza slepih ali pa Društvo duševno prizadetih oseb. To dokazuje, da so take organizacije inva-

lidnim ljudem nujno potrebne.

Ta štiriletni deček, ki ga vidite na sliki, ni nikoli hodil in tekkel s svojimi vrstniki. Njegove mišice postopoma, vendar nezadržno propadajo preostalo mu je vsega le še nekaj let življenja. Tako kot mnogo drugih otrok, je tudi on žrtev mišične distrofije, ene od najhujših mišičnih in živčno-mišičnih bolezni, s katerimi se ukvarja naša organizacija. To obolenje prizade ne v glavnem le najmlajše od tretjega do trinajstega leta starosti.

KAJ STORITI? KAKO POMAGATI?

S temi vprašanji se ukvarja Sekcija za mišična in živčno-mišična obolenja in njen strokovni svet zdravnikov. Prizadeva si nanje odgovoriti in organizirati učinkovito pomoč svojim članom.

Da bi lahko uresničili svoje obveznosti, opravičili upanja naših članov, potrebujemo vašo moralno in materialno podporo. Tudi najmanjši znesek bi nam zelo veliko pomenil.

Ce podprete naše delovanje, boste pomagali morda tudi svojemu otroku!

To organizacijo vodimo bolniki in starši obolelih otrok, kar zagotavlja, da bomo prostovoljne prispevke, zbrane na tekočem račun sekcije 501-8-628/2, uporabili le za tiste, katerim so darovani.

Za morebitni prispevek se vam v imenu prizadetih otrok in nas samih že vnaprej iskreno zahvaljujemo.

Za kakršnokoli informacijo se lahko obrnete na naslov sekcije ali pa na telefon 311-603.

Za pozornost in razumevanje se vam zahvaljujemo in vas lepo pozdravljamo.

svet Zveze sindikatov Jugoslavije.

Razen teh jubilejev pa se bodo naši delovni ljudje letos spominjali tudi 100-letnice rojstva V. I. Lenina.

Vsi ti jubileji naj bodo praznik vseh občanov, ker so to pomembni mejniki našega socialističnega razvoja. Organizacije Socialistične zveze, Zveze združenj borcev NOV, Zveze mladine Slovenije in sindikalne organizacije bodo v pripravi in izvedbi proslav sodelovale skupaj z ostalimi organizacijami in društvi, da kar najbolj dostojno in množično proslavimo te jubileje.

B.

Pri zgodovinskih podatkih bodimo dosledni

V 1. številki letošnjega Zvezarja opravlja novinar Jože Vidic hvalavredno nalogo, da skuša oteži iz pozabljenosti življenjsko delo in revolucionarno pot zakoncev Pibernik, ki sta živel in delala na Jesenicah. Pisec omenjenega stavka sam priznava, da so podatki o Julki in Albinu pisani po vojni po spominu starih komunistov, zato so življenjepisi zelo pomanjkljivi. Prav zato bi jih bilo treba vsestransko preverjati.

Bralca preseneča, da je celo v partijskem arhivu pri centralnem komiteju Zveze komunistov Slovenije (po pisanju novinarja Vidica) toliko netočnosti.

Vidic navaja iz Julkinega življenjepisa (prepis iz gradiva komunistične internacionale), da se je na Jesenicah ustanovila podružnica Zveze delavskih žena in deklet dne 8. 4. 1935.

V koledarju KPS 1917—1945 (hrani ga tehnični muzej Zvezarje, oddelke za NOV in delavsko gibanje) pa piše na strani 11: »Januarja 1924 je bila v Ljubljani ustanovljena Zveza delavskih žen in deklet (socialistki), katere je imela podružnice v vseh večjih delavskih centrih, med drugimi tudi na Jesenicah.«

V istem koledarju malo dalje spet beremo: »Januarja 1924 v Ljubljani ustanovljena Zveza delavskih žen in deklet (podružnice: Črna pri Prevaljah, Jesenice, Ljubljana, Lesce, Ptuj, Trzin, Trbovlje, Zalog, Soštanj, Velenje, Zagorje, Sv. Lovrenc na Pohorju, Kočevje, Maribor, Celje, Murska Sobota).«

Podružnica te zveze je bila na Jesenicah zelo delavna. Prva predsednica je bila Ivana Kukovec, nato pa Helena Zugwitz vse do njene smrti leta 1934. Žene, včlanjene v tej zvezi, so bile aktivne borke za delavske pravice, sklicovale so svoje članske sestanke in javne ženske shode, na katerih so zahtevale odpravo krivic, ki so se godile delavskemu razredu, zahtevale enakopravnost žena v volilni pravici, podpirale in bodrile može v njihovih mezdni bojih in »spotale« omahljivce. Na njihova zborovanja so vabile predsednico Brezarjevo iz Ljubljane, največkrat jim je govorila zvezna tajnica, tudi iz Ljubljane, tov. Mica Ajdiškova, mati Skojčeva, ki je pedel v neki partijski tehniki v Šiški.

Članice te zveze so se zlasti izkazale v marcu 1932, ko je Westen »izpri« delavstvo na Jesenicah in zaprl tovarni na Savi in Javorniku. Žene so prevzele podnevi stražo okrog tovarna, ponoči so stražili može, da ne bi kdo naredil škode na tovarniških napravah, ki bi jih podjetnik zagotovo naprtil organiziranemu delavstvu. O teh zborovanjih in ženskih stražah je obširno pisala takrat. Delavska politika, ki je izhajala v Mariboru in je še danes zanimivo brati te njene posamezne številke

iz leta 1931, 1932 in 1933.

In spet beremo v istem koledarju KPS 1917—1945 na strani 19: »27. XI. 1935 je bila razpuščena v Sloveniji Socialistična zveza delavskih žen in deklet (ZDZD) z vsemi podružnicami.

Smatramo, da je bil tudi ta oblastveni razpust posledica izleta Svoboda, istega leta 1935 v Celju, katerega so se udeležile tudi žene in dekleta v tako velikem številu in se tako množično solidarizirale z drugimi zborovalci. Aktivno del teh žena (spet straže izven tovarne) in velika moralna opora, ki so jo nudile žene v veliki stavki leta 1935 na Jesenicah, pa je zelo verjetno, poleg gornjih dejstev, le še pospešilo razpust Zveze.«

V svoji knjigi Pod Mežakljo in Karavankami so se uprli pa piše Franc Konobelj-Slovenko o Julki, da je bila rojena 16. 6. 1904 in sprejeta v Partijo leta 1936. Torej spet drugi rojstni podatki in druga letnica članstva Partije. Kdo ima prav?

Iz vsega navedenega se postavlja še strožja zahteva pri pisanju zgodovinskih razglabljanj, kljub težavam, ki jih že uvodoma omenja Vidic. Podatke je potrebno preverjati in primerjati in ko se končno ugotovi pravilnost, vse nepravilne datume in letnice popraviti, da ne bodo napačno zavajali še nadaljnje uporabnike.

Na Jesenicah še živi ena od bivših članic ZDZD, ki je bila ves čas njenega delovanja članica odbora. Sestra Vencija Perka Francka Trtnik je bila prav tako ena najboljših odbornic, poleg še živeče Francke Malenškove z Javornika. Perko pa je bil tudi najožji sodelavec Albina v Partiji in sem prepričan, da bi lahko on dal najbolj točne in objektivne podatke o delu Pibernikovih.

S tem pa bi tudi dopolnil namen, ki ga je imel tov. Vidic pri pisanju svojega prispevka.

ft

Število vlagateljev iz leta v leto večje

Zadnja leta v naših bankah z zadovoljstvom ugotavljajo, da se število vlagateljev denarnih vlog neprestano večja. Ljudje so se končno otresli nezaupanja v banke in spoznali, da jim premišljeno varčevanje in nalaganje denarja v banke prinaša koristi, saj jim ne zagotavljajo le sorazmerno visokih obrestí, ampak popolno varnost vloženih hranilnih in drugih vlog. Medtem ko vlagatelji skrbje za večji življenjski standard, pa se s prilivom denarja v banke večajo tudi gospodarske koristi.

Tudi pri podružnici Gorenjske kreditne banke na Jesenicah je število vlagateljev iz leta v leto večje. Ob koncu 1967. leta je 10.900 vlagateljev hranilnih vlog vložilo skupno 16.194.745 dinarjev, leto kasneje je 11.889 vlagateljev vložilo za 21.090.516 dinarjev hranilnih vlog, ob koncu lanskega leta pa je imelo 12.911 vlagateljev naloženih za 26.471.380 dinarjev navadnih hranilnih

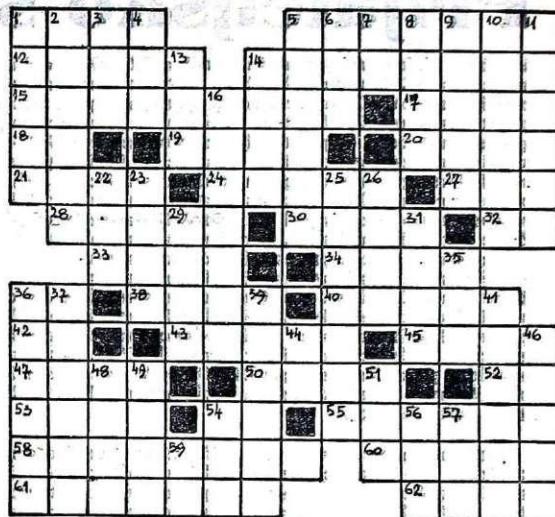
vlog. V teh podatkih so seveda upoštevane tudi obresti, ki jih daje vlagateljem banka. Za navadne vloge, katerih je največ in s katerimi lahko vlagatelji vedno razpolagajo, daje banka 6-procentne obresti, za vloge, vezane na eno in dve leti, pa je obrestna mera 7 oziroma 7,5 procentov.

Druga vrsta varčevanja se imenuje namensko varčevanje za gradnjo hiš, nakup stanovanj itd. Ob koncu prejšnjega leta je bilo pri podružnici Gorenjske kreditne banke na Jesenicah 136 stanovaljskih varčevalcev, ki so imeli naloženih 1.533.788 dinarjev. V skupnem seštevku je 13.047 varčevalcev iz jeseniške občine vložilo za 28.005.168 dinarjev hranilnih vlog. Če vsa leta pa kljub povečanemu številu vlagateljev opazimo v banki znižanje in stagnacijo hranilnih vlog v jesenskih mesecih, zlasti v septembru in oktobru. Nedvomno je za ta padec več opravičljivih vzrokov.

Darinka Sedej

Televizijske oddaje o prometu

Pričetkom letošnjega leta je pričela Radiotelevizija Ljubljana s tedenskimi oddajami o prometu. Ciklus oddaj, ki so bile vsak torek bo zaključen s torkovo oddajo, ki bo nosila naslov »Promet in alkohol«. Komisija za varnost prometa pri Zavodu za varnost pri delu SRS, je ob sodelovanju prometnih strokovnjakov in prof. dr. Milčinskega pripravila serijo oddaj, ki so vsem koristnikom cest nudile številna opozorila in praktične nasvete. Avtomoto društvo Jesenice, ki nas je na te oddaje opozorilo je mnenja, da bi bilo nujno uvesti podobne oddaje kot redne tedenske ali vsaj 14 dnevne televizijske oddaje. Prav gotovo so za ta predlog tudi vse za prometno varnost zainteresirane institucije in posamezniki. Ker se RTV Ljubljana priporoča za vtise oddaj, naj bi jih tudi posamezniki poslali na naslov: Peter Ovsac, RTV Ljubljana, Tavčarjeva 17.

Križanka

Vod.: 1. smoter, 5. iglasto drevo, 12. medicinski izraz za neprehodno črevo, 14. odrska plesalka, 15. remont, 17. najmanjši delec snovi, 18. okrajšava za eventualno, 19. cime, klice, 20. velika sita, 21. igra s kartami, 24. reka na Hrvaškem, 27. vzročni veznik, 28. ne naprej, 30. Beotijci, 32. kemični znak za natrij, 33. krpe, cunje, 34. trgovska hiša v Ljubljani, 36. ime črke, 38. osvežilna pijača, 40. znamenita družina izdelovalcev gosli iz Cremona, 42. avtomobilska oznaka za Ogulin, 43. plecat, 45. čistilno sredstvo, 47. nasad, 50. zelo strupen plin, 52. pijača starih Slovanov, 53. malik, 54. Karlejev Edvard, 55. postaja na progi Jesenice - Bohinj, 58. kdor se hlina, pretvarja, 60. najmanjši sesalec, 61. spremljevalec, oproda, 62. Shakespeareov kralj.

Navp.: 1. otok v Sredozemskem morju, 2. ilovnat, 3. čeden, zal, 4. domači izraz za tisočak, 5. gozdni sadež, 6. medmet klica, 7. avtom. oznaka Celja, 8. državna blagajna, 9. majhno sito, 10. ne različen, 11. namen, nakana, 13. ribiška mreža, 14. utrip srca, 16. mesto v Srbiji, 22. pogost vzdevek pri škotskih priimkih, 23. svetopisemska oseba, 25. vrsta jabolk, 26. pokrajina v Vietnamu, 29. pripadnik indijanskega plemena, 31. posadaj, 35. očka, atek, 36. delavec v kopirnici, 37. mesto v Maroku, ki ga je pred leti prizadejal potres, 39. naglas, 41. rusko žensko ime, 44. dva samoglasnika, 46. pridelovalec olja, 48. originalno ime glavnega mesta sosednje države, 49. društvo, 51. neumen, 54. tatarski poglavar, 56. tonovski način, 57. žensko ime (množina), 59. so'vizacijski zlog.

Na Koroški Beli so ohranili star običaj — VLECENJE PLOHA

Prijateljsko srečanje treh generacij

V soboto 14. februarja so občinski odbor ZZB NOV, občinska konferenca SZDL in občinska Zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice, v Delavskem domu organizirali prvo srečanje prijateljev koroških Slovencev. Srečanju v polni dvorani so prisostvovali borci — prostovoljci za severne meje 1918—1919, koroški partizani z Gorenjske, mladina in številni predstavniki kulturnega, prosvetnega in družbenopolitičnega življenja občine ter drugi. Med gosti iz onstran Karavank so bili še posebno tople pozdravljeni Karl Prušnik-Gašper, predsednik Zveze koroških partizanov, koroška pesnika Valentin Polanšek in Andrej Kokot, profesorji in dijaki slovenske gimnazije iz Celovca in ostali predstavniki kulturnega in družbenega življenja na Koroškem. V kulturnem programu je poleg omenjenih koroških pesnikov sodeloval tudi jeseniški pesnik in pisatelj Miha Klinar, oktet dijakov osmega razreda slovenske gimnazije iz Celovca, moški pevski zbor JEKLAR in ansambel narodnih plesov in pesmi pri DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice. Priprava in izvedba večera je bila zaupana DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice.

Uvodoma je spregovoril in pozdravil vse navzoče predsednik občinskega odbora ZZB NOV Jesenice Franc Konobelj-Slovenko, ki je za tem predal besedo predsedniku občinske ZKPO in jeseniške Svobode Jožu Varlu. Le-ta je govoril o pomenu sodelovanja matične domovine pri krepitvi enotnosti in moči slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem in kritično ocenil tudi dosedanje pomanjkljivo in premalo organizirano sodelovanje. Naš dolg, naša obveza in naša dolžnost je dejal, je glede na geografski položaj občine še večja. Mnogo boljše odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo in še posebno med Koroško in Slovenijo, danes omogočajo mnogo bolj obsežno, organizirano in dejavno sodelovanje. Veliko breme pri ohranjanju in krepitvi slovenske narodnostne biti onstran Karavank bodo morali nositi koroški Slovenci sami, vendar bo morala biti tudi naša pomoč in sodelovanje mnogo bolj organizirano in bolj izdatno. Še toliko bolj, je nadaljeval, ker ravno sedanjí čas zahteva politično in kulturno-prosvetno prebujenje koroških Slovencev ter njihovo enotnost in prilagoditost novemu času in novim razmeram. Politično življenje na Koroškem se je v zadnjem času zelo spremenilo v korist slovenske narodnostne skupnosti in le-ta ne živi več pod takim pritiskom kot nekdanj. Razveseljuje je, da je med 45 do 50.000 Slovencev, ki jih po precej nevtralnih podatkih živi v Avstriji, zelo velik porast razumnikov, da je slovenska gimnazija v Celovcu zelo močna postojanka bodočega slovenskega razumnika. Zal pa se kažejo tudi nekateri zaskrbljujoči znaki upadanja števila prebivalstva s slovenskim občevelnim jezikom in nezadostna dejavnost slovenskega razumnika v političnem življenju onstran Karavank. Razen tega pa je v družbeno-političnem, kulturnem in prosvetnem življenju prisotnih še mnogo negativnih in zaviralnih dejavnikov, ki zavirajo, da bi se narodnostno gibanje pomladilo, postalo enotno, predvsem pa se prilagodilo času in razmeram.

Ob vsem tem čutimo, je nadaljeval govornik, da bi naša pomoč morala biti usmerjena predvsem v boljše in bolj organizirano sodelovanje slovenskih razumnikov z obeh strani severne meje, srečanja prosvetnih, zdravstvenih in drugih delavcev in poklicev. Zavzemati pa bi se morali tudi za to, da z raznimi drugimi oblikami kulturnega, prosvetnega, športnega, družbenega in gospodarskega zamenjalnega sodelovanja, pomagamo ustvariti tako politično in gospodarsko vzdušje, da se Slovenci na Koroškem ne bi podzavestno čutili ogrožene, če bi se priznali k slovenski narodnostni skupini. Kajti politični in drugi skrajnostni pritiski so poleg lastne razcepljenosti precej oslabil narodnostno zavest in narodnostno gibanje. Naš dolg je in naša dolžnost, da pomagamo krepitvi enotnosti in moči slovenske narodnostne skupnosti v Avstriji, da bodo lahko kljubovalni vsem napadom in da bodo sposobni reševati še mnoga nerešena vprašanja naših rojakov onstran Karavank. Iz teh razlogov, je zaključil govornik Joža Varl, naj bi taka in podobna srečanja prijateljev koroških Slovencev postala ena izmed oblik krepitve in pospeševanja sodelovanja ter ena izmed oblik izražanja naših simpatij in povezanosti s slovensko narodnostno skupnostjo v Avstriji.

Temu je sledil izredno pri srčen kulturni program, ki so ga še posebej požlahtnili oba koroška pesnika in naš Miha Klinar s svojimi pesmimi ter oktet osmošolcev slovenske gimnazije iz Celovca, bodočih razumnikov, ki bodo morali prevzemati velike odgovornosti pri ohranjanju slovenske narodnostne skupnosti v

Avstriji. Moški zbor JEKLAR je poleg Prešernove Zdravice in Ščakove Partizani pojo, večer poživil s koroškimi pesmimi, ansambel narodnih plesov in pesmi pa s prekmurskimi in gorenjskimi plesii. V drugem delu večera pa so se navzoči ob prijetnih zvokih instrumentalnega kvinteta Bojana Svetlina zadržali ob plesu in prijateljskem

govoru še dolgo časa.

Prav gotovo je prvi tak večer, kot poskus krepitve bolj organiziranega sodelovanja s slovensko narodnostno skupnostjo uspel. Organizatorji in izvajalci zaslužijo vse priznanje. K uspelem večeru pa je mnogo pripomogla tudi naravnost številnih zastopnikov s Koroške in številna udeležba domačinov.

Životarjenje jeseniške knjižnice

Knjižnica na Jesenicah je bila ustanovljena takoj po vojni, ko so posamezni občani zbrali knjige iz starih jeseniških knjižnic — Sokolove, Krekove, knjižnice Železarne in knjižnice jeseniške Svobode. Vsa leta se je s težavo prebijala naprej, veliko težav in problemov pa ima tudi danes.

Občinska knjižnica na Jesenicah deluje (beri životari) v prostorih gledališča Tone Cufar z dvema oddelkoma, in sicer oddelek za odrasle in pionirski oddelek. Svojo podružnico pa ima tudi na Koroški Beli in Hrušici. Prostor, s katerimi razpolaga, so ustrezni le na Hrušici, medtem ko na Jesenicah sploh ne ustreza temu kulturnemu namenu. Poleg tega, da je prostor občutno premajhen, saj je izven polic kar ena četrtina vseh knjig, je tudi na nepravem mestu. Sodobna knjižnica naj bi bila v strogem centru in po možnosti v pritličju. Tudi inventar ne ustreza več. Knjižne police so dotrajane, previsoke, tako da marsikateri obiskovalec sam ne more dosegati vseh knjig. V daljnji prihodnosti se sicer obeta adaptacija, toda tudi danes je treba nuditi obiskovalcu čim boljše pogoje.

Lansko leto je bilo izposojenih 45.800 knjig, to je 15.000 manj kot leta 1968. Kje je vzrok za to? Finančna sredstva, ki jih je lani knjižnica prejela od Sklada za kulturo in prosveto, so znašala le 20.000 N din, kar je vsekakor premalo za tako veliko območje, ki ga pokriva jeseni-

ška knjižnica. Prav zaradi tega so lani kupili le 505 novih knjig, kar je vsekakor premalo, ko vemo, da je v zadnjem času knjižni trg nasičen z zelo dobrimi in vrednimi knjigami. Da pa bi knjižnica zadovoljila povpraševanju obiskovalcev, bi morala letno nabaviti vsaj 1500 novih knjig. Cene novih knjig so precej visoke in le malo je ljudi, ki si lahko nabavijo potrebno čtivo, ki dandanes predstavlja del kulturnega življenja.

Poglavitni vzrok za tako majhen obisk predstavljajo vsekakor vedno večje in bogatejše knjižnice na šolah. Osnovni namen teh knjižnic naj bi bil zagotovitev knjig, ki jih učenec rabi za obvezno domače čtivo. Vse druge knjige pa naj bi dobil v občinski knjižnici. Toda to se je včasih dogajalo, danes pa se dogaja, da jeseniški šolarji obiskujejo knjižnico le v počitnicah. Nujno bi moralo priti do neke razdelitve knjig po tematici. Danes se celo dogaja, da vredne poučne in znanstvene knjige, ki naj bi jih brali le učitelji, profesorji in drugi učni kadri, ne zagledajo belega dne, kajti te knjige se dobijo tudi v šolskih knjižnicah in še zastonj po

vrhu. To je problem, ki ga bo treba rešiti z medsebojnim razumevanjem in sodelovanjem.

Občinska knjižnica ima pod svojim okriljem tudi sedem vaških knjižnic. Te sicer niso zelo velike, toda vsekakor bi potrošile več kot pa so dobile od sklada za kulturo in prosveto. Znesek 3000 N din za sedem knjižnic je komaj omembe vreden in dokazuje bedo te kulturne dejavnosti v jeseniški občini. Tako se bralci s podeželja le s težavo dokopljejo do dobrega čtiva, ki predstavlja marsikateremu edino razvedrilo.

Knjižnica pa si lahko izposodi tudi knjige iz drugih slovenskih knjižnic, pod pogojem, da bralec bere knjigo v prostorih knjižnice. Tu pa se neposredno pojavi problem čitalnice, ki bi bila za to nujno potrebna.

Se in še bi lahko naštevali probleme in težave, ki jih jeseniški knjižničarji dan na dan skušajo premostiti. Toda vse kaže, da sami ne bodo in ne morejo biti kos vsem težavam, ki jih tarejo, kajti marsikaj je treba spremeniti, prenoviti prostore in nuditi tako knjižničarjem kot tudi obiskovalcem dobre pogoje. Samo tako bo tudi v ljudeh zrasla zavest, da je knjižnica res potrebna kulturna ustanova v današnjem življenjskem toku.

-ar-az

Filmu Rendez-vous zlata medalja za montažo

Foto kino zveza Slovenije je 7. in 8. februarja priredila v Ljubljani VII. republiški festival amaterskega filma. Festival bi moral biti že jeseni, vendar so ga morali zaradi organizacijskih težav preložiti. Kljub temu, da so slovenski kinoamaterji imeli več časa za izdelavo filmov, je bilo le-teh 40 manj kot na VI. festivalu, pa tudi kakovost filmov je bila precej slabša. Ziri se je odločila, da v posameznih kategorijah (dokumentarni, igrani in žanr film) zlatih medalj ne podeli, ker nobeden od filmov ni v vseh komponentah (ideja, režija, kamera, montaža) ustrejal tej nagradi.

V kategoriji dokumentarnega filma so podelili samo srebrno medaljo, ki jo je prejel član KK Ljubljana Vinko Rozman za film Praška pomlad. Srebrno medaljo za igrani film je prejel član AFS Postojna Vilko Filalec za film Večerja v nedeljo, bronasto pa Tadej Horvat, član KK Ljubljana, za film Clovek in ženska. Srebrno medaljo za žanr film sta prejela Miro Krmelj in Vasja Herbst, člana KK »Odsev« Ljubljana za film Živimo za jutri, bronasto pa Jaka Bregar, KK Ljubljana, za film Nekaj abstraktnega.

Zlate medalje v posameznih komponentah pa so prejeli:

za idejo Zdravko Papič, FS Pionirski dom Ljubljana, za film Prizor z vaze, za režijo Tadej Horvat, KK Ljubljana, za film Clovek in ženska, za kameru Goran Schmidt, študent AGRT Ljubljana, za film Spomin, za montažo pa Janez Hrovat, FS ODEON Jesenice, za film Rendez-vous ter posebno pohvalo za kameru v istem filmu, medtem ko je za film Ognjena kača prejel posebno pohvalo za funkcionalno glasbeno opremo.

Pokal za najboljši kinoklub je tudi tokrat prejel KK Ljubljana. Na festivalu je sodelovalo osem avtorjev iz tega

kluba s 15 filmi, nagrajeni pa so bili štirje, predvajani pa sedem. Na drugem mestu je presenetljivo FS ODEON Jesenice, ki je sodeloval samo z enim avtorjem in tremi njegovimi filmi, vendar je za te filme prejel eno nagrado in dve posebni pohvali, predvajana pa sta bila dva filma.

Na festivalu je sicer letos sodelovalo presenetljivo veliko število klubov, kar 16, vendar pa je 39 avtorjev poslalo le 64 filmov. Razumljivo pa je, da se je pojavilo nekaj novih klubov in precej novih avtorjev, kar da slutiti, da se bo kakovost v nekaj letih izboljšala.

DOLIK kakovostno raste

V mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah je odprta razstava jeseniških slikarjev amaterjev. Dolgoletna tradicija članov DOLIK, da počastijo slovenski kulturni praznik s kolektivno razstavo zasluži tokrat posebno pozornost, ker je iz razstavljenega gradiva vidna kakovostna rast.

Razstavlja 16 avtorjev. Od tehnik so zastopane: olje, akvarel, pastel, gvaš, tempera in risba.

Kot skupina je DOLIK heterogen. Vsak od slikarjev je svet zase. Čeprav v motiviki prevladuje krajina in jo skušajo slikarji upodobiti predvsem zunanje verno, o enotni skupini ne moremo govoriti. Zanimivo in spodbudno pa je, da vsak med njimi išče tudi svoj oblikovni likovni izraz.

S pravo zagrizenostjo v formalno likovne probleme in posluhom za sodobne likovne tokove ter hkrati močno čustveno prizadevanostjo izstopa Andrej Puc. Razstavlja eno delo v olju, z naslovom *Ijubezen iz ljubezni*. Slika je ubrana na osnovni rdeči t. j. ki ga niansira z velikim posluhom za barvo in razpoloženje, ki ga ta izživa v nas. Zdi se, da sta pri njem stalno navzoča dva principa ustvarjanja, abstraktni, ki prevladuje in realistični, ki ga odkrijemo, ko se sliki približamo. Puc se ne zadovoljuje s posnemanjem narave, miti mu ni dovolj izpovedovanje, temveč intenzivno išče ravnovesje med obliko in vsebino. Njegova dela spominjajo nekoliko na dela Joža Horvata — Jakija, vendar je njegov izpovedni svet popolnoma drugačen od Jakijevega.

Zaradi zasledovanja čisto likovnih problemov sta zanimivi tudi olji *Okno in Ognjišče* slikarja Tineta Markeža. Po mehko in lirčno ubranih miniaturnih slikah v akvarelu in pastelu, kjer mu služi krajina za izražanje svojega poetičnega razpoloženja, je stopil še korak naprej in se v olju spoprijel s starim motivom gorenjskega okna z nageljni in ognjiščem, na likovno zahteven, intelektualno rešen način. Če so njegove miniaturne predvse razpoloženske, vodi v razstavljenih slikah gledalca prek skoraj kubistične oblike do narodnega motiva in mu na ta način ponovno daje svojo vrednost. Vsekakor pogumen korak, ki je vreden spodbude.

Tone Tomazin je znan predvsem po svojih gorskih krajinih v olju, ki jih odlikuje pravo, včasih kar mračno razpoloženje. Tokrat se predstavlja z akvareli in risbami. Akvareli so tonsko svetlejši in morda prav zato mehkejši v razpoloženju. Prav gotovo je na tej razstavi dokazal svojo upravičenost do izražanja tudi v tej slikarski tehniki.

Janka Korošca smo doslej na jeseniških razstavah videli bolj malo. Kar osem gvašev

na tej razstavi pa priča o njegovi ustvarjalnosti in njegovem posluhu za krajino. Že njegovi naslovi, kot: *Pomladne vode*, *Jesenske vode*, *Pomlad itd.* nam potrjujejo, da se mladi slikar najprej izpoveduje in šele nato mu je v mislih oblika. Z vztrajnim in doslednim delom bo postal tudi v oblikovnem pogledu strožji do sebe, saj mu poleg tega, da ima in želi nekaj povedati, ne manjka resnične slikarske spretnosti.

Številčno skromneje zastopan, zato pa ne manj kakovosten je Pavel Lužnik. Po krajšem premoru razstavlja dve deli v olju, *Zelezarno in Tihožitje*, od katerih predvsem *Zelezarno* kaže lep preprek v iskanju lastnega izraza. Posluhu za barvno harmoničnost in sposobnost upodabljanja ozračja, ki jo poznamo predvsem pri impresionistih, je v tako stvarnem motivu kot je *zelezarno* prav za barvno niansiranim ozračjem dosegel izredno mehko bo.

Boni Čeh je akademski slikar, vendar razstavlja skupaj s svojimi kolegi, pri katerih je začel svojo slikarsko pot. Portret njegove hčerke kaže solidno tehnično znanje in tisto čustveno neposrednost, ki je značilna za otroka. Pastelna tehnika motivu lepo ustreza.

Saša Čeh je arhitekt. Njegov triptih potrjuje njegovo osnovno izrazno sredstvo in kaže na tista iskanja likovnih vrednot, kjer se vloga slikarstva, kiparstva in arhitekture menjavajo in dopolnjujejo med seboj. Njegova nadaljnja dela bodo pokazala ali si je mladi arhitekt na področju slikarstva izbral pravo pot.

Oljnat sliki *Ples in Na vasi* dr. Dane Bemove kačeta vehementno slikarsko potezo in barvno kompozicijo, ki spominja na fovistično smer v slikarstvu. Vendar slikarki ne gre za posnemanje, temveč je v tem slogu trenutno našla največ možnosti za izražanje svoje impulzivne narave, ki sili na platno in nima časa za počasno formalno zorenje. V

kolikor bo dr. Bemova našla čas za slikanje, lahko pričakujemo novih rezultatov.

Jurij Herman zasluži pozornost zato, ker je med vsemi jeseniškimi likovniki edini, katerega dela kažejo nekaj tiste primitivnosti in naivnosti, ki jo danes favoriziramo, a je marsikje postala že moda. Nekaj težkega in nerodnega, pri tem pa pristnega in človeško toplega je v njegovi oljnati sliki *Iz šišta*.

Pengal se predstavlja samo z enim akvarelom, ki potrjuje njegovo začetno pot, vendar zastavljeno defo kaže, da si počasi in previdno osvaja tudi širšo barvno skalo.

Olji *Pri Ratečah in Pri Kranjski gori* Cveta Zupana kažejo slikarjevo pripadnost krajini in tisto mračnost, ki je ves čas značilna za njegova dela. Vendar se kaže v zadnjih delih težnja, da bi se iztrgal iz začarane sivine in svojo paletu posvetil.

Lojze Erman, Zdravko Kotnik, Janez Kozamernik in Franc Dolinšek trenutno še vedno vztrajajo predvsem v ponazarjanju zunanjega sveta, vendar je pri vseh opaziti napredek v strožjem likovnem jeziku, v opuščanju krašenja in večjem posluhu za likovno celoto. Najbolj očiten je napredek pri Ermanu, pri Kozamernikovi Stari valjarni, pa tudi pri Kotnikovi sliki *Na vasi in Usodi viharikov*. Franc Dolinšek, ki ima sposobnost z veliko natančnostjo posneti predmet in se odlikuje po tihožitjih, je tokrat pokazal tudi več kompozicijske samostojnosti. Njegova krajina pa nosi v sebi tudi razpoloženje in sega s tem preko gola posnemanja narave.

Najmlajši med razstavljalci je Branko Sifer, ki je zastopan z risbo *Franceta Prešerna*. Čeprav ji ne moremo pripisati posebne vrednosti, vendar kaže tehnično ustrezno risbo in upati je, da bo DOLIK dobil z njim solidnega novega člana.

Maruša Avguštin

Ali je res samo 100 ljubiteljev operne glasbe na Jesenicah?

V okviru praznovanja kulturnega tedna Slovencev, ob obletnici smrti dr. Franceta Prešerna, je občinska Zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice organizirala s posredovanjem Društva glasbenih umetnikov Slovenije večer opernih arij. Že sama imena prvakov ljubljanske Opere: Nada VIDMAR Milka EFTIMOVA, Rudolf FRANCL in Ladko KOROŠEC, ob spremljavi pianistke Zdenke LUKEC, so obetala kakovostni večer, kakršnega ljubitelji operne glasbe nimajo prilike poslušati vsak dan. Obeti niso bili pretirani, kajti okrog 100 zelo hvaležnih poslušalcev je z zadovoljstvom zapuščalo dvorano jeseniškega gledališča.

Mnogo manj pa so bili zadovoljni organizatorji, ne zaradi finančnega rezultata, ker Društvo glasbenih umetnikov Slovenije nudi tovrstne nastope pod zelo ugodnimi pogoji, kot zaradi slabega odziva občinstva in moralnega mačka pred uglednimi in izvrstnimi gosti. To je pravzaprav najbolj boleče, še toliko bolj, ker človek zaskrbljeno ugotavlja, da imamo na Jesenicah okrog 300 odraslih pevcev in glasbenikov, poleg množice prosvetnega in dru-

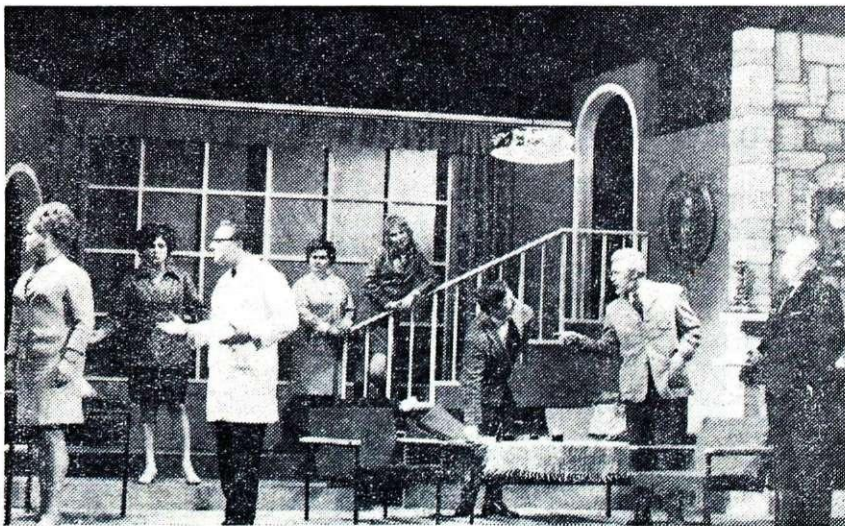
gega razumništva in sedanjih ter nekdanjih učencev glasbene šole, ki se le z zelo redkimi izjemami odzivajo tako kakovostnim koncertom! Kje je njihova glasbena vzgoja in kultura?

Za spoznanje boljši je bil res obisk na predstavi marijorske Drame z domačo odrsko stvaritvijo Primoža Kozaka *Legenda o svetem Čeh*. Še vedno pa je več kot polovico sedežev v gledališču ostalo praznih. Vse to pa vendarle odpira vprašanje, s katerim bi se morali spoprijeti vsi, ki jim je kultura in kulturna podoba Jesenic in občine zaupana. Pri tem mislim tako na prosvetne organe, kot na družbenopolitične in predstavnike organe. Morda pa bomo ob analizi tega vprašanja le ugotovili, da smo po vprašanju duhovne kulture in sploh po vprašanju pospeševanja in propagiranja resničnih kulturnih vrednot premalo naredili. Najmanj pa ta očitek prizadene organizatorje, ki letno pripravijo tudi do 15 kakovostnih gostovanj, poleg domačih prireditev in nastopov, ne da bi bili za to plačani, z enim samim namenom, približati tudi najvišje kulturne dosežke našemu občanu.

Finžgarjeva rojstna hiša urejena v septembru

V ponedeljek je bila osma redna seja odbora za odkup in ureditev Finžgarjeve hiše, ki se je je udeležilo le polovico članov, nekaj vabljenih predstavnikov, predvsem iz radovljiške občine pa se je opravičilo. Najprej je poročal predsednik gradbene komisije inženir Evgen Guštin o dosedanjih opravljenih delih pri ureditvi Finžgarjeve rojstne hiše. Medtem, ko so dela na sami rojstni hiši, razen nekaj malenkosti v glavnem opravljena, pa so trenutno v delu sanitarne v kleti bivšega gospodarskega poslopja, potrebnosti pa bo še zgraditi gospodarsko poslopje, kozolec in urediti okolico. Na skladu za odkup in ureditev Finžgarjeve

rojstne hiše je bilo doslej zbrano nekaj več kot 120.000 to je več kot 12 milijonov starih dinarjev. To vsoto so prispevali predvsem učenci osnovnih šol in z njo je bila Finžgarjeva rojstna hiša, od kupljena in opravljena dosežanja ureditvena dela. Za dokončno ureditev pa bi bilo potrebnih še nadaljnjih najmanj 12 do 13 milijonov starih dinarjev, tako da je odbor pred resnim problemom, kako in kje zbrati potrebna sredstva. Res je sicer, da se je od okoli 1000 osnovnih šol akciji za zbiranje sredstev za odkup Finžgarjeve rojstne hiše odzvalo le 120 šol, in od 37 slovenskih gimnazij le 7, res pa je tudi, da je na primer v radovljiški občini, ki je prav tako neposredno zainteresirana pri tem kot jese-niška občina, le dvoje gospodarskih organizacij prispevalo v sklad za ureditev Finžgarjeve rojstne hiše, od tega večji znesek le begunjski Elan. Zelja odbora je, da bi do maja bila vsa dela na Finžgarjevi rojstni hiši končana, tako, da bi lahko etnografi začeli z opremo hiše, akademika profesor Koblar in doktor Stele pa s pripravo prikaza Finžgarjevega življenja in dela v posebnih vitrinah v kleti hiše. O tem je poročal predsednik odbora Janez Svobljšek, ki je predložil tudi načrte za razstavne vitrine. Potrebni bo 11 vitrin, katerih vsaka bo stala okoli 250.000 starih dinarjev. Predsednik Svobljšek je poudaril pri tem nujnost, da odbor imenuje blagajnika odbora, ki naj bi se zavezal za zbiranje sredstev in je predlagal Jaka Klinarja.

Premiera komedije »30 sekund ljubezni«, je uspela

Učni uspehi v jeseniški in radovljški občini

V šolskem letu 1969/70 obiskuje osnovno šolo v jeseniški občini 3081 učenec, ob polletju je izdelalo 2476 učenec ali 80,4%. V primerjavi z lanskeletnimi polletnimi uspehi ni izkazanih pomembnejših premikov. Odstotek pozitivnih učenec odstopa le za 0,3. Eno negativno oceno je prejelo 8,6%, dve 4,6%, tri ali več negativnih ocen pa 6,1% učenec.

Najboljši učni uspeh je dosegla osnovna šola Tone Cufar s 85,5% pozitivnih učenec. Razlika med najslabšim in najboljšim učnim uspehom med šolami znaša 9,2.

Učni uspeh po razredih se giblje v razponu od 95,5% pozitivnih učenec v 1. razredu do 65,5% v 7. razredu. Razponi med posameznimi razredi znotraj šol so še bolj očitni, tako npr. v osnovni šoli Žirovnica variira za 47,4%.

Največ nezadostnih ocen so prejeli učenci na stopnji predmetnega pouka in sicer iz matematike 17,1%, iz angleškega jezika 13,6%, iz slovenskega jezika pa 9,5%.

Na vseh šolah je bil orga-

niziran dopolnilni pouk za učence, ki so napredovali v višji razred po členu 39 zakona o osnovni šoli, in za učence, ki niso mogli slediti pouku. Deležni so bili 2518 ur dopolnilnega pouka, to je v povprečju 20 ur na vsak oddelk. Bolj strnjeno in redno je potekal na stopnji razrednega pouka, kjer že zaradi same organizacije dela učitelji bolje poznajo svoje učence, dočim v višjih razredih otežkoča sistematično pomoč predvsem pomanjkanje učnega prostora, učenci vozači, katerih čas je odvisen od vozniških redov avtobusov, preobremenjenost učiteljev zlasti še za pouk matematike, ki je po slabih strokovnih zasedenosti v občini že več let problematičen. Komaj 32,7% vseh ur matematike od 5. do 8. razreda poučujejo kvalificirani učitelji.

V radovljški občini, kjer obiskuje osnovno šolo v 136 oddelkih 3319 učenec, je ob polletju dosegel pozitivni uspeh 2613 učenec ali 78,7%. To je v zadnjih osmih letih najboljši polletni učni uspeh

v občini. Osnovni šoli Lesce in Bohinjska Bistrica sta izboljšali učni uspeh za 6%, najslabšega pa izkazuje osnovna šola Lipnica, kjer je izdelalo le 71,9% učenec.

Odstotek pozitivnih učenec med razredi variira za 30,7 z najvišjim v drugem razredu (92,7) in najnižjim v osmem razredu (62,0%). V učnih uspehih se najbolj približujejo prvi trije razredi, v 4. razredu se odstotek pozitivnih zniža za 6,5 od 4 do 5. razreda za 9,7, od 5. do 6. razreda za 6,3, razlike med ostalimi razredi pa so manjše. Od 5. do 8. razreda je odstotek nezadostnih ocen po predmetih naslednji: matematika 14,7%, angleški jezik 14,4%, fizika 12,6%, slovenski jezik 12,2%, kemija 9,1%, spoznavanje narave 8,3%, spoznavanje družbe 7,4%.

Učenci, ki so iz mentalnih, socialnih ali drugih vzrokov težje dojemali učno snov, so bili vključeni v dopolnilni pouk. Učitelji so nudili 2106 ur dodatne pomoči predvsem v matematiki, angleškem jeziku in slovenščini.

Med vzroki, ki so ovirali šole pri učno vzgojnem delu, naj omenimo le nekatere:

Na vseh šolah je močna epidemija gripe zaradi odsotnosti učenec in učiteljev v novembru in decembru oteževala strnjeno vzgojno izobraževalni proces.

Sole zapažajo vse več emocionalnih motenj pri otrocih, katerih starši so zaposleni v tujini, in so tako v oskrbi pri sorodnikih ali znancih staršev.

Za učence z motnjami v psihofizičnem razvoju, ki so umsko ali vedenjsko moteni in povečini izhajajo iz družin s pomanjkljivo vzgojo, ni poskrbljeno za ustrezno varstvo in oddelkih podaljšanega bivanja v šoli, ki jih zaradi utesnjenega šolskega prostora, pouka v dveh ali treh izmenah šol nam ne v eni ne v drugi občini ni uspelo organizirati.

Sole in učitelji imajo različne kriterije ocenjevanja. Usklajevanje ocenjevalnih kriterijev je najtežja naloga učiteljev, ki bodo morali žrtvo-

vati mnogo število ur za študij sodobnih učnih oblik in učnih metod dela, ki so danes nujno, in se poglobiti v psihologijo otroka.

Za učinkovitost dodatne pomoči so poleg šol odgovorni tudi starši in učenci sami. Se tako dobra volja učiteljev je brez uspeha, če učenci ne prihajajo k dopolnilnemu pouku. Se huje pa je, če jo starši nepravilno pojmujejo in vso skrb prepustijo šoli. Pomoč bo uspešna le tedaj, če bodo učenci bolj kot doslej prizadevni in aktivni, starši pa z večjo skrbjo dnevno kontrolirali domače delo svojega otroka.

Z dograditvijo šol v radovljški občini, kjer bodo letos pričeli hkrati graditi šole v Radovljici, na Bledu, v Bohinjski Bistrici, Begunjah in adaptirali leško šolo bodo sanirani neenaki materialni pogoji šol in bodo dane vse možnosti za modernizacijo pouka, s tem pa tudi za izboljšanje učnih uspehov učenec.

ZC

Varstvo narave

Iz dneva v dan vidimo, da ima turizem v našem gorenjskem kotu vedno večji pomen. Zato je varstvo narave osnovni pogoj za zdrav razvoj turizma pri nas. Izgledi naših prelepih gor kot tudi pokrajine morajo ostati lepi in neoskrunjeni od ljudi brez vsake srčne kulture.

Zakaj trgati cvetje v gorah, ki je le-tem v največji okras. Si predstavljate, kako hitro bi bila vsa lepota uničena po vandaških plenilcih našega gorskega cvetja. Že tako se roža bori za svoj obstoj z vremenskimi nepravilnostmi, s plazovi, z ledenim oklepom, ki jih obdaja večina leta. Pomagamo ji še mi, kmalu nam od vsega lepega ne bo ostalo prav nič. Vedno bolj se ljudje radi umikajo iz zadimljenih mest v naravo, v gore, tega bo vedno več, ker s porastom industrije bo tudi več dima in saj. Z vsakim dnem pa bo večja tudi potreba po čistem zraku in spremenjenem okolju. Z uničevanjem cvetja in narave nasploh res ne bo kmalu tudi v naravi kam se, saj če bi vsak pustil za seboj tako razdejavanje in toliko odpadkov kot nekateri, bomo kmalu na tem.

Zrak, vode in zemlje. Biološko razmerje oziroma ravnotežje živalskih vrst, rastlinske družbe in zdrava priroda so temelj zdravega ljudstva. Zato rešujemo te probleme enotno in celostno. Vprašanja narave so že znanstveni problemi, s katerimi se ukvarja lejo najvišje znanstvene ustanove po vsem svetu.

Ker je treba posamezne vrste, živalske in rastlinske zaščititi, se tako kot pri nas tudi drugod po svetu snujejo nacionalni parki (Triglavski nacionalni park). Naše potrebe jih narekujejo še in še. Potrebna bi bila zaščita Špika z okolico, Golica z njenimi prekrasnimi poljanami narcis, pa mogoče še kje kakšen predel naše prelepe domovine. Kako bi bilo lepo, ko bi se vsak, ki hodi v naravo ali

v planine, zavedal teh naših lepote, da bi jih obdržali take kot so tudi znanecem. Pokazimo tudi tujcem, da znamo ceniti, kar je naše, obdržimo si naravo čim bolj neoskrunjeno. Ni lepo in nas vredno, da nas morajo opozarjati in prepovedovati to ne, ono ne. Vsak sam bi moral imeti to zavest in toliko kulture srca, da vsaj sebi in svojemu narodu ne bi delal nepopravljive škode v naravi.

Vsak majhen gozdič, vsaka ptica na drevmu, vsak potok, vsaka mlaka, vsaka roža, prav vse prispeva k izredni ubravnosti naše prelepe domovine.

Pri planinskem društvu Jesenice smo v letošnjem letu ustanovili odtok za varstvo narave. Vljudno vabimo vse, ki se zanimajo in ki čutijo ljubezen do narave, do rastlinstva in živalstva, da pristopijo v članstvo za zaščito naših prirodnih lepote.

Glan

Tekmovali bodo za pokal gorenjskih partizanskih kurirjev

Zaradi pomanjkanja snega je bilo tehnično vodstvo za izvedbo kurirskega smuka, ki ga organizira krajevni odbor ZB NOV Javornik - Koroška Bela, primorano, da tekmovalce preloži na poznejši čas. Sedanje snežne razmere so ugodne in bo tekmovalce v nedeljo, 22. 2. ob 10. uri dopoldan. Danes popoldne bodo v delavskem domu Albina in Julke Pibernik izžrebali vrstni red tekmovalcev za posamezne skupine.

Na ponedeljkovi seji tehničnega vodstva so pregledali, kako so bile izpolnjene obveznosti, ki so jih sprejeli posamezni člani na zadnji seji, nato pa določili še nekatere podrobnosti, ki jih bo treba opraviti do nedelje.

Kot novost so omenjali tudi pokal, ki ga bo letos prvič podelil odbor gorenjskih partizanskih kurirjev in ga bo prejela najbolj uvrščena ekipa. Pokal bo takoj po končanem kuriskem smuku in objavljenih rezultatih podelil tov. Jože Pekelj-Krištof, nekdanji komisar IV. rejeleje linije.

Vodstvo tekmovalnega računa z veliko udeležbo tekmovalcev ne glede na to, da je bilo tekmovalce skoraj za mesec dni preloženo.

Neizkoriščena ugodnost

Za primer naj si vsak ogleda lepo dolino Završnice, kako izgleda ob koncu poletja. Razbitih steklenic, konzervnih skatel, odpadkov polnivita in druge navlake ne manjka ne v grmičevju, ne na travi. Zakaj bi se ne določilo mesto, kjer bi si izletniki lahko pekli različne in čevapčice, da bi ne našel človek na vsakem koraku na pogorišče. Odpadke bi lahko odlagali v zato pripravljene jame, ki bi jih kasneje zasuli. S takimi ukrepi se bo vse lepo, kar imamo, obdržalo neoskrunjeno. Celostno urejanje varstva narave je plod sodobnih pogledov o medsebojni soodvisnosti živalstva, rastlinstva,

Planinsko društvo Jesenice ima že dalj časa na Zadnjem Voglu »Zavetišče Železjarjev«, zelo ljubko hišico z desetimi ležišči in popolno kuhinjsko opremo, vendar zavetišče na Zadnjem Voglu sameva in je popolnoma neizkoriščeno.

Lega zavetišča je zelo primerna tako za zimski oddih ali rekreacijo, kot za oddih v spomladanskih ali poletnih mesecih, posebno še kadar so na planini krave, saj je sirsarna sosed zavetišča. Pozimi nudi prelepe smučarske ture proti Zadnjemu Voglu, na vrh Vogla, na Bohinjski

Migovec, na Rodico, Sijo, pa celo na Komno. Zavetišče je od smučišča na Voglu, kjer so žičnice oddaljene dobre pol ure.

Kaj pa vam zavetišče nudi? V zavetišču je deset ležišč z udobnimi jogi modroci, novimi odejami in ruhami. Ima štedilnik na drva in plinski štedilnik. Drva in plin so na razpolago. V kuhinji je tudi dovolj posode in pribora. Vode sedaj pozimi ni, ker se jeseni mora izpustiti iz rezervoarja, da ga ne bi razneslo, sicer pa je dosti snega in se ga lahko uporablja za pri-

pravo vode za kuhanje in umivanje. Res prava počitniška hišica tudi za številnejšo družino ali družbo.

Pot od zgornje postaje gondolske žičnice na Vogel je polozna, zavetišče pa je od zgornje postaje oddaljeno tri četrt ure zmerne hoje sedaj pozimi, poleti pa dobre pol ure. Kdor se boji, da ne bi našel poti do zavetišča, se lahko zgleda v brunarici, mimo katere ga pot vodi. Prijazni uslužbenci brunarice vam bodo radi volje pokazali pot, potem pa se ni treba več bati, da bi zašli.

Planinsko društvo Jesenice priporoča vsem članom, da to zavetišče koristijo. Cena za prenošanje v zavetišču znaša za člana in za noč 5 din, za nečlana pa 8 din. Ključ od zavetišča pa se dobi v pisarni planinskega društva na Jesenicah. Kdor ne ve, naj spomni, da so uradne ure ob ponedeljkih, sredo in petkih popoldan, ob torkih, četrtek in sobotah pa dopoldne.

Kdor bo enkrat prebil vikend v tem zavetišču, se bo gotovo še večkrat vrnil.

Razgovor s Petrom Brlecem

Jesenške drsalce že drugo sezono trenira znani strokovnjak Peter Brlec iz Ljubljane. Brlec je že pred leti vzgajal naše drsalce Mileno Tišler, Zdenko Verdnik, Tonko Novak, Razingerja in druge, ki so žal drsalke obesili na klin, ali pa so se preselili drugam.

Rezultati dela Petra Brleca, poleg Goršeta in Bonclja, se že kažejo. V našem drsanju so opazni premiki, čeprav še ni vse tako kot v klubu želijo.

Ker je bilo v zadnjem času predstavljeno naši športni javnosti že nekaj trenerjev, ki delujejo v raznih vrstah zimskih športov, je prav, če danes predstavimo Petra Brleca in posredujemo njegove poglede na jeseniško umetnostno drsanje.

Peter Brlec je bil najprej zelo uspešen tekmovalac v umetnostnem drsanju. Nastopal in tekmoval je od leta 1948 do 1959. Že leta 1948 je osvojil naslov republiškega prvaka med pionirji, 1954 je osvojil naslov državnega prvaka med juniorji, med seniorji je zmagal leta 1956. Poleg tega je nastopal in tekmoval v paru z Metko Fajdigo, s katero sta osvojila ter obdržala naslov republiškega in državnega prvaka od leta 1952 do 1959. Peter spada med pionirje našega slovenskega kotalkanja, katerega pobudnik je bil pokojni inž. Stanko Bloudek. Peter Brlec je bil prav tako uspešen tekmovalac v kotalkanju kot v umetnostnem drsanju. Zanimivo je, da mu je prve drsalne korake na ledeni plošči posredoval Robert Gorše. »Rupi, ki je bil tudi njegov prvi trener.

Peter je skromen in smo le s težavo zvedeli teh nekaj podatkov o njegovi uspešni športni karieri.

Bolj zgovoren in živahen je bil naš sobesednik, ko smo prišli na vprašanja, ki zadevajo naše umetnostno drsanje.

Zanimalo nas je, kaj meni in kje so vzroki, da se na Jesenicah umetnostno drsanje ne more razviti in da zaostaja za razvojem ostalih športov?

»Umetnostno drsanje na Jesenicah poznam od takrat, ko ste dobili na Jesenicah umetno drsališče. Tedaj je bilo tudi za to športno vrsto precej zanimanja. Drsanje je bilo pobrateno s hokejem in je delovalo v sestavi hokej klubov. Pozna se, da umetnostno drsanje na Jesenicah nima tradicije v tem smislu, da bi se uveljavilo in obdržalo potrebno rast ter napredek. S tako zasnovanim in programiranim delovanjem bi lahko vzgojili svoj prepotrebni trenerski kader, brez katerega si ni moč zamisliti željenega napredka,« je zaključil Peter.

Kaj bi morali storiti in kako usmeriti dejavnost KDK, da bi čez nekaj let le dosegli vidnejši razvoj in kakovostnejšo stopnjo te športne vrste na Jesenicah?

»Na Jesenicah se ne skrije,

da je hokej šport številka ena. V njegovi senci pa živi in dela umetnostno drsanje. Prav bi bilo, če bi se tudi tej športni panogi posvetilo več zavzete skrbi. Hokej in umetnostno drsanje bi se lahko prav lepo medsebojno dopolnjevala. Tu mislim na hokejske tekme. V odmorih bi za vložek poskrbeli mladi drsalci, seveda že z določenim znanjem. Tako bi številnemu občinstvu lahko nudili še en športni užitek več, mladi drsalci pa bi z več nastopi pridobili na rutini in spodbude za še prizadevnejšo vadbo.

Že prihodnjo sezono bi morali v širšo akcijo. V drsalno šolo bi morali vpisati vsaj sto deklic in dečkov od petega do osmega leta starosti. Verjetno bi večina dečkov po končani drsalni šoli prešla v hokejsko šolo, toda nekaj jih bo gotovo ostalo zvestih umetnostnemu drsanju. Tako so se zmenili tudi v Ljubljani, le da bo sprejem v drsalno šolo dvakrat večji.

To je sicer precej obsežno vprašanje, vendar ne gre, da prezremo še nekaj drugih dejavnikov, ki so ključnega pomena za prihodnja prizadevanja KDK. Umetnostno drsanje je zahtevna športna panoga. Sedanjih razpoložljivih ur za vadbo drsalcev je odločno premalo. Če ne gre drugače, naj se koristijo tudi zgodnje jutranje ure za drsalce. Na kratko, potrebno bo več dni in ur vadbe na teden in rezultati ne bodo izostali. V letošnji sezoni je že delni napredek v tem pogledu in lahko ugotovimo tudi napredek pri drsalcih.

Kaj svetujete našim mladim drsalkam in vsem, ki se želijo uveljaviti v umetnostnem drsanju?

»Na kratko bi jim svetoval: mnogo vaditi in še vaditi. Seveda je to odvisno še od omejenih možnosti, o katerih sva že govorila. V letnih mesecih pa bi se morali lotiti kotalkanja, da bi drsalci obdržali potrebno telesno vzdržljivost. Če izkoristite betonsko ploščo na drsališču, lahko pričnete gojiti intenzivno tudi kotalkanje. Ko bi drsalci stopili na led, bi bili hitrejši v formi, kot temu pravimo. Morali bodo tudi v telovadnico, da pridobijo gibljivo razvitost, gojiti ritmiko in balet ob glasbi. Umetnostno drsanje je balet na ledu, za kar je potrebno harmonijsko zlitje glasbe in drsanja. Že za našo republiško raven je potrebna vztrajnost, mnogo močne volje in čim več vadbe, seveda ob dobrih in prizadevnih trenerjih.

Ali boste tudi v prihodnje trenirali naše drsalce?

»Vidim, da ne manjka dobre volje in zavzetosti, da se umetnostno drsanje na Jesenicah razvije na raven, ki bo to panogo postavila ob bok ostalim športom. Talentov tudi ne manjka. Če se bo premaknilo tudi v tistih vprašanjih, o katerih sva govorila, bom prav rad sodeloval tudi v prihodnje, čeprav sem s trenerskimi posli zelo zaposlen v Ljubljani. Prav bi bilo, če

bi se umetnostno drsanje bolj razmahnilo v Sloveniji in da bi vzgojili nove rodove, ki se bodo lahko uspešno merili na evropskih in svetovnih šampionatih.

Razgovor s Petrom Brlecem je prav prijeten. Iz njegovih odgovorov lahko povzamemo, da živi za umetnostno drsanje. Prav bi bilo, če bi na Jesenicah skušali vsaj nekaj njegovih predlogov uresničiti in da bi v tej smeri snovali svoje delo tudi v KDK. V tem jim želimo še mnogo uspehov in prav tako tudi Petru.

Jamstvo za kakovostni napredek hokeja

As in Črt v Avstriji odlično ocenjena

Tesno sodelovanje gorskih reševalcev in še prav posebej vodnikov lavinskih psov na omejenem območju med Avstrijo in Slovenijo, od Pece prek savinjsko-kamniških planin, Košute in Karavank, je več kot nujno potrebno in zaželeno. Na tem področju, kjer je zelo razvit turizem, izletništvo, planinstvo, visokogorsko alpsko smučanje in plezalni šport ter alpinizem, pride na obeh straneh meje do pogostih planinskih nesreč in lavinskih katastrof. Zato gorske reševalne postaje v Prevaljah in Črni, Lučah in Solčavi, Tržiču, Radovljici in na Jesenicah tesno sodelujejo na tečajih, taborih in reševalnih akcijah z gorskimi reševalci iz Celovca, Beljaka in drugih krajev in vasi na Koroskem.

Posebno pristočno in tovariško sodelovanje pa je med vodniki lavinskih psov, ki si na večkratnih srečanjih redno izmenjujejo izkušnje iz prve pomoči, nevarnosti v gorah, tehnike, reševanja izpod plazov itd. V letošnji zimi so gorski reševalci iz koroskih reševalnih postaj izvedli organizacijo mednarodnega lavinskega tečaja v dolini Fragantar pod Glossglocknerjem. Tečaj so se udeležili italijanski in avstrijski vodniki lavinskih psov, na ta tečaj pa so povabili tudi dva naša vodnika lavinskih psov in sicer Zvoneta Azmana in Tonea Gasarja z Jesenice. Tega tečaja se je udeležilo čez 30 vodnikov s 26 izvežebanimi lavinskimi psi. Vodil ga je izkušeni gorski reševalec inž. Gayl iz Celovca, ki že več let kot strokovnjak sodeluje z našo GRS.

Azmanov Črt in Gasarjev As sta v eliti avstrijskih reševalnih psov dosegla najbolje ocene. Oba sta bila vključena v najbolj zahtevno C skupino. Črt in As sta dobila v znak priznanja tudi značke odlično ocenjenih avstrijskih lavinskih psov in ustrezni legitimaciji. Ta uspeh je tudi veliko priznanje za vodnika Gasarja in Azmana, ki žrtvujeta ves svoj prosti čas za nenehno vežbanje svojih varovancev. Poleg praktičnega dela na plazovih pri iskanju globoko zakopanih predmetov in živih ponesrečencev sta morala vodnika poslušati tudi teoretična predavanja iz nevarnosti plazov, tehnike reševanja izpod plazov, pravilnega in varnega transporta

ponesrečencev in prve pomoči. Vse pridobljeno znanje bosta posredovala našim jeseniškim vodnikom lavinskih

psov, pozneje pa tudi na republiškem in zveznem tečaju, ki bo tekoma letošnje zime na Zelenici, Tamarju ali Vršiču.

Mladina in hokej

Medtem, ko je prvo moštvo hokejskega kluba Jesenice že 14. osvojilo naslov državnega prvaka, je mladincem to uspelo šele prvič. Ne preveč razveseljava ugotovitve. O tem in o drugih zanimivostih v mladinskem hokeju nam pripoveduje trener mladincev Matko Medja.

Najprej smo ga prosili, da pove nekaj o sebi?

Z drsanjem sem se pričel ukvarjati že leta 1940. Nastopal sem v parih. V letu 1943 sem se vključil v hokejsko ekipo in igrali smo prve tekme. S Turnškom sva bila poslana v Prago na tečaj za hokej. V prvem moštvu Jesenice sem igral do leta 1955. V tem letu sem prenehal kot aktiven igralec in šel na trenerski tečaj v Beograd. In tako sem postal trener. Bil sem trener II. moštva in pomočnik inozemskih trenerjev pri I. moštvu. Poleti sem vodil kondicijske treninge vseh hokejistov. Ker so bili mladinci prepuščeni sami sebi, sem pričel delati z njimi. Sedaj sem trener mladincev pet let.

PO PETIH LETIH JE SELE LETOS USPELO MLADINCEM OSVOJITI PRVO MESTO NA DRŽAVNEM PRVENSTVU. KJE SO VZROKI ZA TO?

Mladincem se ni posvečalo zadosti pozornosti. Igrajo premalo tekem, sami treningi postanejo dolgočasni. V CSSR igrajo mladinci tudi do 30 tekem v sezoni. Najboljši naši mladinci pa so vključeni v ligaško moštvo Kranjska gora. Pa vendar smo uspeli, to mi

je najlepša nagrada za moj trud.

SEDAJ, KO STE DRŽAVNI PRVAKI, KAJ SI ŽELIS ZA V BODOCE?

Predvsem bi morali posvetiti veliko večjo pozornost mladincem v moralnem in materialnem smislu. Organizirati bi morali več prijateljskih tekem s podobnimi moštvami. Ne sme biti škoda denarja, ta investicija je rentabilna. Ko sem v zvezi predlagal 4-kržni sistem tekmovalnega prvenstva Slovenije za mladince, so istega uporabili za prvo ligo. Predvsem pa želim, da bi imeli čim prej pokrito drsališče, da bi lahko nemoteno trenirali ne glede na vremenske pogoje.

LETOS SI BIL TRENER DRŽAVNE MLADINSKE REPREZENTANCA — USPEHA PA NI BILO?

S takim moštvom, ki so mi ga dali za na evropsko prvenstvo pa res ne moremo uspeti. Vsi vemo, da ima vsako ligaško moštvo po 2–3 mladince v svojih vrstah. Tiste bi morali zbrati, potem pa bi se lahko potegovali za prvo mesto na evropskem prvenstvu.

SEDAJ SI ŽE 15 LET TRENER, NA LEDU PA SI ŽE 30 LET. TO JE LEP JUBILEJ, POVEJ KAJ V ZVEZI S TEM?

Ponosen sem na to, da so šli skozi mojo šolo vsi najboljši jeseniški oziroma jugoslovanski hokejisti, kot so Tišler, Felc, Smolej, Hiti itd. Matko, čestitke za lep športni jubilej in še mnogo osvojenih državnih prvenstev za mladinci!

-nc

PLANINSKO DRUŠTVO JAVORNIK — KOROSKA BELA ima prosti delovni mesti:

1. OSKRBNIK KOVINSKE KOCE V KRMI
2. POMOCNIK OSKRBNIKA KOCE V KRMI

Delo je sezonsko in traja od sredine aprila do sredine oktobra. Zaželeno je vsaj pasivno znanje nemščine, Prednost imajo zakonski pari z delno prakso v gostinskih stroki.

Pismene ponudbe pošljite na naslov: Planinsko društvo Javornik — Koroska Bela, p. Jesenice 3.

Kegljači na ledu za evropski pokal

V ponedeljek zvečer so se iz Regena, ZRN, vrtili kegljači na ledu z Jesenic, kjer so v soboto in nedeljo sodelovali na X. tekmovalstvu za evropski pokal. Tega tekmovalstva se je udeležilo 45 ekip iz Italije, Avstrije, Švice, ZRN in Jugoslavije. Prvo mesto je zasedla ekipa evropskega prvaka Salzburg, naša ekipa Drinovec je na 24. mestu, Hudrič pa na 30.

Letošnjega tekmovalstva za evropski pokal se je udeležilo rekordno število ekip. Isto velja tudi za kvaliteto. Udeleženci vedo povedati, da je bila konkurenca mnogo močnejša kot pred mesecem na evropskem prvenstvu na Jesenicah. V tej močni konkurenci so se naši kegljači znašli kar dobro, imeli pa so tudi nekaj smole, toda vseeno so dokazali, da so precej večji v metu čoka. Ekipa Drinovec, za katero se igrajo Božič, Koblar, Klinar in Sodja je vsako igro začela dosti dobro, v zaključnih metih pa tekmovalci niso bili najbolj uspešni. Kakor so nam povedali, jih ni tokrat spremljala športna sreča, poleg tega pa

je bil turnir zelo utrudljiv, saj so igrali dva dni po 16 ur, motilo pa ga je tudi hladno vreme. Tudi naša druga ekipa Hudrič I, Hudrič II, Hafnar I, Hafnar II in Rozman se je kljub nekaterim spodbujanjem zadovoljivo uvrstila. Tu bi veljalo še omeniti, da sta velesili v tem športu Avstrija in ZRN na tekmovalstvo poslali kar po 21 ekip. To pa

je dovolj jasn dokaz, da so uvrstitve dobre.

Tega tekmovalstva so se letos udeležile tudi ženske. Med 21. ekipami iz Švice, Avstrije, ZRN in Italije je prvo mesto osvojila ekipa SC. Seiser Alpe iz Italije.

REZULTATI: 1. Salzburg 70 točk, Drinovec 44 točk, 30. Hudrič 33 točk.

-ne

Gorenjsko prvenstvo za cicibane in mlajše pionirje

Na smučiščih za škofjeloški gradom je smučarsko društvo Transturist v nedeljo priredilo gorenjsko consko prvenstvo za cicibane in mlajše pionirje. Najprej se je prijavilo za tekmovalstvo 170 tekmovalcev, startala pa jih je le polovica. Največ uspeha so imeli Tržičani, presenetili pa so tudi nekateri domači tekmovalci. Cicibani so vozili na 300 m dolgi progi, pionirji pa na 800 m dolgi

progi. Prireditve je lepo uspela, kljub temu da je zapadlo precej novega snega in so organizatorji imeli težko delo s pripravo proge.

REZULTATI: CICIBANE: 1. Oblak (T) 32,0, 2. Sauerl (T) 37,7, 3. Caf (J) 38,6.

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Zibler (T) 55,7, 2. Strel (T) in Dacar (R) 59,2, 5. Gasar (J) 1:01,9.

-ne

Odpovedano republiško prvenstvo

Na Jesenicah bi moralo biti v nedeljo, 15. t. m. I. republiško prvenstvo v sankanju s tekmovalnimi sankami na naravnih progah. Zal je moral prireditelj tekmovalstvo zaradi obilnih snežnih padavin odpovedati, čeprav je bilo prijavljeno 98 tekmovalcev in tekmovalki. To je bila že druga odpoved prvenstva, novi rok pa je določen za 1. 3. 1970.

Dvojni uspeh Kranjske gore

V soboto in nedeljo sta se v Ljubljani pomerili kegljaški ekipi Kranjske gore in Krke iz Novega mesta v prvem kolu ekipnega tekmovalstva za prvenstvo Slovenije za moške. Obe ekipi sta dosegli dobre rezultate, zlasti so presenetili Kranjskogorci, ki so podrlj v obeh dneh 13.000 kegljev. Najboljši med posamezniki je bil Lovše z 870 podrtimi keglji v soboto, v nedeljo pa 892.

Ekipa Save prva

V počastitev 20-letnice obstoja gradbenega podjetja Sava Jesenice, ki v zadnjem času zelo dobro skrbi za šport v Zgornjesavski dolini, je bil v nedeljo dopoldan na drsališču Podmežakljio mednarodni turnir v kegljanju na ledu. Nastopilo je deset ekip iz Avstrije, Italije in Jugoslavije. Tekmovalci so s tekmovaljem pričeli nekoliko pozneje, saj so marljivi delavci SGP Save vso noč pripravljali ledeno ploskev, da bi turnir čim bolj uspel. Po šesturnih borbah je prvo mesto osvojila ekipa Save Jesenice, drugi pa so tekmovalci Arnoldsteina iz Avstrije, na tretjem mestu pa je ekipa kegljaškega kluba Jesenice Medja.

Smučišče v Mojstrani osvetljeno

Zibelka tekaškega in skakalnega športa Mojstrana v zadnjem času daje vedno več poudarka tudi alpskemu smučanju. V ta namen so lani zgradili žičnico — vlečnico na obronkih Mežaklje. Pred nedavnim pa so ta teren tudi osvetlili, tako da je smučanje mogoče tudi pozno v noč. Tega objekta se v zadnjem času po redni dmini vedno bolj poslužujejo tudi naši delavci, ki gojijo rekreacijsko smučanje. Marljivi športni delavci so podaljšali za osvet-

litvijo obratovanje žičnice in pa smučanje pozno v noč. Kakor so nam povedali, bo žičnica obratovala toliko časa, dokler bodo smučarji. Teren je tudi na novo teptan s teptalnim strojem, last Ljubljana-transport, posl. enote Jesenice, ki oskrbuje in pripravlja smučišča še v Gozd Martuljku in Črnem vrhu. Pri spodnji postaji žičnice-vlečnice pa so zgradili velik parkirni prostor, kjer obiskovalci lahko puščajo nemoteno svoje »konjičke«.

Prvenstvo Železarne v sankanju

V nedeljo, 22. t. m. bo na cesti iz Plavškega rovtva do Žerjavca prvenstvo železarne Jesenice v sankanju z navadnimi sankami v izvedbi Sankaškega kluba SD Jesenice. Pričetek prvenstva bo ob 9. uri, tekmovalci pa bodo opravili po eno vožnjo. Tekmovalstvo je posamezno in ekipno v moški in ženski konkurenci. V tekmovalstvu posameznikov bodo moški razdeljeni še v dve starostni skupini in sicer v mlajšo do dopolnega 40. leta v letu 1970 ter v starejšo z nad 40 let starosti. V ekipnem delu tekmovalstva sestavlja ekipo pri moških v vsaki starostni skupini 5 tekmovalcev istega obrata, pri ženskah pa 3 tekmovalke istega obrata.

Zaradi obilnih snežnih padavin prvenstvo ne bo pri Savskih jamah, kot je bilo to navedeno v razpisu, temveč iz Plavškega rovtva. Progo bo tudi letos uredil član kolektiva in gospodar kluba Drago Dokl iz martinarne, ki je istočasno tudi dobro tekmovalce, saj je na letošnjem tekmovalstvu Po stehah partizanske Jelovice zmagal v tekmovalstvu z navadnimi sankami.

In še zmagovalci iz leta 1969:

Ladica Sodja — upravne službe, Peter Prevč — HVŽ, moški nad 40 let; Janez König — gradbeno vzdrževanje, moški do 40 let. V ekipnem delu je zmagala pri ženskah ekipa upravnih služb, pri moških nad 40 let pa ekipa strojnih delavnic in pri moških do 40 let ekipa martinarne.

Prireditelj računa glede na bližino proge na številno udeležbo, saj je lansko leto pri Savskih jamah nastopilo skupno 169 tekmovalcev in tekmovalk.

Se opomba vodstva tekmovalstva glede sank in vožnje. Dovoljene so vsake sank brez krmilnih naprav in da niso težje od 10 kg. Vsak tekmovalce pa mora prevoziti progo sede ali leže na hrbtu, kajti v nasprotnem primeru bo diskvalificiran.

J. J.

Pestra nedelja

Poleg prvenstva Železarne v sankanju z navadnimi sankami na Jesenicah, bodo v nedeljo, 22. t. m. tudi sankaška tekmovalstva v Idriji, Selcah nad Skofjo Loko in Bohinju.

V Idriji bo na progi Taler — Pringel VI. medklubskega tekmovalstva s tekmovalnimi sankami za svetilko idrijskega rudarja. Tekmovalstvo je posamezno in ekipno, ekipo pa sestavljajo dva člana, en mladinec in en članica ali mladinka. Prehodni pokal brani TVD Tržič. Tekmovalci Sankaškega kluba SD Jesenice se bodo tekmovalstva udeležili v najmočnejši postavi.

V Selcah nad Skofjo Loko bo I. republiško prvenstvo v sankanju z navadnimi sankami za pionirje, v Bohinju pa za pionirke. Na prvenstvu lahko nastopijo pionirji in pionirke rojeni v letih 1956 in 1957 v skupini starejših pionirjev in pionirk ter v letih 1958 in 1959 v skupini mlajših pionirjev in pionirk. V skupini starejših pionirjev in pio-

nirk bodo lahko nastopili v ekipi po trije tekmovalci, v skupini mlajših pionirjev in pionirk po dva tekmovalca. Tekmovalstvo je posamezno in ekipno, tekmovalci pa bodo morali opraviti po dve vožnji. Jeseniško občino bodo zastopali pri starejših pionirjih Miha Peternel — Mojstrana, Darko Smolej — Prežihov Voranc, Jesenice in Marjan Jamar — Mojstrana, pri mlajših pionirjih Stefan Klinar — Prežihov Voranc, Jesenice in Drago Bohinc — Koroška Bela, pri starejših pionirkah Milena Razinger — Tone Cufar, Jesenice, Marija Cuznar, Kr. gora in Kristina Intihar — Koroška Bela ter pri mlajših pionirkah Mojca Rožič — Kr. gora in Marica Branc — Prežihov Voranc, Jesenice.

Mnogo uspeha mladim tekmovalcem in tekmovalkam, saj je to izbirno tekmovalstvo za ekipo, ki bo 28. 2. 1970 sodelovala na zimskih igrah pionirjev Jugoslavije na Golteh.

J. J.

Navodila za uspešen zimski pohod na Stol

Pripravljeni koordinacijski odbor za organizacijo in izvedbo petega spominskega zimskega pohoda na Stol v počastitev 25-letnice osvoboditve in v spomin na 28-letnico velike bitke borcev Jeseniško-Cankarjeve čete z Nemci in domačini izdajalci 20. 2. 1942, obvesča vse udeležence, da bo pohod letos v soboto in nedeljo, 21. in 22. februarja. V ugodnem vremenu in ob primernih snežnih razmerah bosta planinski postojanki Valvasorjev dom pod Stolum in Prešernova koča na Stolu za silo oskrbovani. Udeleženci bodo lahko v obeh postojankah skromno prenočili, lahko pa bodo dobili tudi okrepitev v obliki čaja ali juhe, za vso ostalo prehrano, toplo obleko in primerno zimsko planinsko opremo mora obvezno skrbeti vsak udeleženec sam.

Pristop na Stol je v tem času, v primeru ugodnega vremena in primernega snega mogoč iz Tržica prek Ljubelja in Zelenice, ali pa iz Zirovnice skozi Moste in Završnice mimo Valvasorjevega doma, mogoče pa je tudi pristopiti z Jesenice prek Koroške Bele k Valvasorjevemu domu. Skupinski prvi odhod udeležencev od Valvasorjevega doma bo pod vodstvom plezalcev, alpinistov in gorskih vodnikov v soboto, 21. februarja ob osmi uri, drugi pa popoldne ob 15. uri.

Posameznim udeležencem v poznejših popoldanskih ali večernih urah pohod na zasneženi Stol ne priporočamo.

V nedeljo, 22. februarja bo ob 6. uri jutraj skupinski odhod od Valvasorjevega doma proti Prešernovi koči pod vodstvom zanesljivih gorskih reševalcev.

Vsakemu udeležencu priporočamo, da se strogo ravnava po navodilih organizatorjev in gorskih vodnikov ter odgovornih gorskih reševalcev.

Zalna komemoracija pri spominski plošči padlega partizana prvoborca Jožeta Kodra bo ob 10. uri dopoldn s polaganjem vencev posameznih organizacij ZZB NOV, lovcev, planincev, DPM in tabornikov.

Pripravljalni medobčinski odbor gorenjskih občin vabi na to planinsko-alpinistično manifestacijo v počastitev 25-letnice osvoboditve čim večje število prvoborcev, partizanov, lovcev, tabornikov, planincev in alpinistov z Gorenjske in vse Slovenije.

Posebej opozarjamo vse udeležence na dobro obutev in toplo obleko, priporočljivo so tudi dereze in smučarske palice.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

21. in 22. februarja amer. barvni film **HEROJI GVADAL KANALA**, v režiji Nicholasa Raya, v glavni vlogi John Wayne, ob 17. in 19.30 uri.

23. februarja amer. barvni film **JUGOZAHODNO OD SONORE**, v režiji Sydnyja Furiya, v glavni vlogi Marlon Brando, ob 17. in 19. uri.

24. in 25. februarja franc. šp. barvni CS film **AGENT X 13**, v režiji Morisa Sloscha, v glavni vlogi Geroj Borej, ob 17. in 19. uri.

26. februarja amer. barvni film **KNJIGA O DZUNGLI** — risani mladinski film, v režiji Wolfganga Reithermana, ob 17. uri.

26. februarja amer. barvni film **RANC BRAVO**, v režiji Endrija V. Meclagena, v glavni vlogi James Stewart, ob 19. uri.

27. februarja ital. barvni CS film **IZKRCVANJE V ANCIU**, v režiji Edwarda Dmytrika, v glavni vlogi Robert Mitchum, ob 17. in 19. uri.

28. februarja nem. barvni film **HELGA**, v režiji Ericha Benderja, v glavni vlogi Ruth Gasmann, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

21. in 22. februarja franc. šp. barvni film **AGENT X 13**, ob 18. in 20. uri.

23. in 24. februarja amer. barvni film **HEROJI GVADAL KANALA**, ob 15.30 in 20. uri.

25. februarja amer. barvni film **KNJIGA O DZUNGLI**, ob 16. uri.

25. februarja amer. barvni film **RANC BRAVO**, ob 18. in 20. uri.

26. in 27. februarja franc. barvni CS film **CUSTER Z ZAHODA**, ob 18. in 20. uri.

28. februarja amer. barvni CS film **SIN REVOLVERA**, ob 18. in 20. uri.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

21. februarja amer. barvni CS film **BOSTONSKI MORILEC**, ob 19. uri.

22. februarja amer. barvni film **TARAS BULJBA**, ob 17. uri.

22. februarja amer. barvni CS film **JUGOZAHODNO OD SONORE**, ob 19. uri.

25. februarja amer. barvni film **KNJIGA O DZUNGLI** — resani mladinski film, ob 17. uri.

25. februarja franc. barvni CS film **CUSTER Z ZAHODA**, ob 19. uri.

28. februarja franc. šp. barvni CS film **AGENT X 13**, ob 19. uri.

Kino DOVJE

21. februarja amer. barvni film **UJETI V SAMOTI**.

22. februarja amer. barvni CS film **BOSTONSKI MORILEC**.

26. februarja amer. barvni film **HEROJI GVADAL KANALA**.

28. februarja franc. barvni CS film **CUSTER Z ZAHODA**.

Kino KRANJSKA GORA

21. februarja amer. barvni CS film **BOSTONSKI MORILEC**.

22. februarja amer. barvni film **TARAS BULJBA**.

26. februarja franc. šp. barvni CS film **AGENT X 13**.
28. februarja amer. barvni film **HEROJI GVADAL KANALA**.

Gledališče

NEDELJA, 22. 2. 1970 ob 19.30 uri A. Benedetti: 30 SEKUND LJUBEZNI — za izven

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi drage mame, stare mame in tete

PAVLE PRISTOV

se zahvaljujem vsem, ki so se od nje poslovili na njenem domu, ob grobu ter ji poklonili vence in cvetje in nam izrekli sožalje.

Iskrena hvala godbenikom za žalostinke ter voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Zaljubljeni: Leon, Minka in Fani z družinoma in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše ljube drage mame, stare mame, babice in tašče

JOZEFE MAJČEN

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom za hitro pomoč in venco. Zahvaljujem se tudi vsem znancem in prijateljem, skratka vsem, ki so počastili njen spomin ter nam izrekli sožalje, ji darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Enako se zahvaljujem zdravniškemu in zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice za trud in za lajšanje bolečin v njenih zadnjih urah.

Zahvaljujem se tudi pevcem društva upokojencev Jesenice za njihove žalostinke.

Se enkrat vsem skupaj iskrena in srčna hvala.

Zaljubljeni: hčerka Angelca z družino, hčerka Ivanka z družino, sin Ivan z družino ter vnuk Toni Majcen z družino in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega draga

ANTONA MARKIZETIJA

se najlepše zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se od nje poslovili na njegovem domu, mu poklonili številne vence in toliko lepega cvetja, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Posebej izkramo zahvalo njegovim bivšim sodelavcem z OTK in sosedom za venco in pomoč.

Iskreno zahvalo smo dolžni dr. Milanu Čehu za številne obiske na domu, za trud in prizadevanje, da bi ga ohranil čim dlje pri življenju. Nadalje se zahvaljujem vsem, ki so ga kljub slabemu vrenemu v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Najlepšo zahvalo izkramo godbi na pihala jesenjskih železarjev in pevskemu zboru jesenjskih upokojencev.

Prav lepo se zahvaljujem Božu Bernardu za lepe poslovalne besede ob odprtem grobu.

Lepa hvala tudi lastnikom osebnih avtomobilov za razumevanje in pomoč.

Vsem, ki so na kakršen koli način počastili njegov spomin, se še enkrat prav prisrčno zahvaljujem.

Zaljubljeni: žena Uršula, hčerka Mici z možem Vincom, vnuk Tomaž z družino, vnukinja Marjana in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage žene, mame, stare mame in sestre

IVANKE ARNEZ roj. Srebrnjak

se iskreno zahvaljujem zdravniškemu prim. dr. Brandstetterju, dr. Pogacniku in vsemu osebju internega oddelka za dolgotrajno zdravljenje in lajšanje bolečin v zadnjih dneh njenega življenja. Lepa hvala tudi dr. Milanu Čehu za zdravljenje in obiske na domu.

Posebno zahvalo smo dolžni vsem sosedom, ki so nam nesebično pomagali v teh žalostnih dneh ter vsem, ki so naši dragi mami prinesli toliko vencev in cvetja.

Lepa hvala tudi sodelavcem strojnih delavnic za pozornost in vsem voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Hvala vsem, ki ste se poslovali od nje na domu, nam izrekli ustno ali pismeno sožalje, godbi za žalostinke ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Vsem, prav vsem še enkrat najlepša hvala.

Zaljubljeni: mož Tone, sin Tonček z ženo, vnuki, Janki z možem, Beno in Tanja, brata France in Janez ter ostalo sorodstvo.

OBVESTILO MALE PRODAJE

Sodelavce in upokojence Železarne obveščamo, da so cene izdelkov v zadnjem času nekoliko porastle. To velja za cene kvalitetnih izdelkov, kar je tudi usklajeno s cenami, ki so koncem julija porastle za 5% in lani v decembru še za nadaljnje 3%. Kar zadeva odpadni material, so cene usklajene s povečanimi cenami surovin iz uvoza starega in belega železa. Tudi cene legiranih jeklov, predvsem niklja, so usklajene z veljavnimi cenami legur iz uvoza. Potrebne nadaljnje informacije lahko dobite na oddelku male prodaje, kjer so na vpogled tudi ceniki.

Mala prodaja

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem ustanovam, podjetjem in posameznikom, ki so nam na kakršen koli način pomagali in omogočili nakup igrač za dedka Mraza za male bolnike, ki se zdravijo čez vse leto na otroškem oddelku Splošne bolnice Jesenice.

Enako se zahvaljujemo tovarišu Toniju Klinarju, ki nam je s svojo osebnostjo in prisrčnostjo v vlogi dedka Mraza ter svojim spremstvom pripravil pravo doživetje ob praznovanju.

Prav posebno se zahvaljujemo še tovarišu Izidorju Trojarju za snemanje dokumentarnega filma ob 10-letnici otroškega oddelka ter za vso tehnično in strokovno pomoč pri izvedbi filma.

Prisrčna hvala tudi tov. Vitu Mitroviču za vso pomoč.

Vsem prisrčna hvala!

Kolektiv otroškega oddelka Splošne bolnice Jesenice

HOTELSKO PODJETJE »GORENKA« Jesenice objavlja prosto sezonsko delovno mesto

UPRAVLJALCA MINI GOLFA NA JESENICAH

Zaposlitev traja od 1. aprila do 15. oktobra 1970.

Interesenti naj ustмено ali pismeno vložijo prijavo na upravo podjetja.

Hokejske novice

V tem tednu so se že pričele kvalifikacijske tekme za sodelovanje v finalu tekmovanja za jugoslovanski pokal, ki bo po končanem svetovnem prvenstvu, od 13.—15. marca na Jesenicah.

Moštvo Jesenic kot državni prvak lahko sodeluje v tekmovanju brez kvalifikacij, pač pa jih igra moštvo Kranjske gore. V prvi tekmi je Kranjska gora premagala Velenje s 3:0 (6:0, 14:0, 10:0). Strelci zadetkov so bili: Poljanšek 6, Sebianič in Hafner 4, Kunšič, Ambrožič po 3, Smagin in Cemažar 2, Pirih, Razingar, Vidmar, Sušnik, Hribar in

Skerjanc 1. Po tekmi s Trzinom bo v soboto 21. 2. Kranjska igrala v Ljubljani proti Slaviji, 28. 2. na Jesenicah s Prevojami in 9. 2. v Ljubljani z Olimpijo.

V soboto bo na Jesenicah tekma pionirjev z moštvom Olimpije. Pred kratkim so naši pionirji igrali v gosteh z Olimpijo 2:2. V nedeljo pa bodo v Ljubljani igrali s pionirji Celja. Na teh tekmah se bo tudi odločilo, kdo bo v repu bližnji pionski reprezentanci, ki bo nastopila na pionirski zimski olimpijadi na Golteh

Obeta se privlačna drsalna revija

V drsalno kotalkarskem klubu se vneto pripravljajo na klubsko prvenstvo, ki bo 28. februarja in 1. marca. Tekmovali bodo v treh splošnostnih skupinah: v A, B in C. V C skupini bodo že tekmovali male drsalke, ki so šele nedavno stopile na ledeno ploskev in so redno hodile v drsalno šolo. To bo hkrati najštevilnejša skupina. V B skupini se bodo pomerile deklice, ki že dve ali tri leta vadijo, v A skupini pa bodo tekmovali drsalke že z nekajletno vadbo in ki zmorejo že zahtevnejše like ter obvezni prosti program.

V nedeljo, 1. marca, ob 16. uri pa bo ena najzanimivejših drsalnih revij, ki smo jih vi-

deli v zadnjem desetletju na Jesenicah. Nastop so zagotovili najboljši drsalci DKK Olimpije in DKK Stanko Bloudek iz Ljubljane ter drsalci iz Zagreba.

Številne ljubitelje umetnostnega drsanja pa bodo pritegnili drsalci, ki bodo nastopili na svetovnem prvenstvu v Ljubljani. V klubu imajo zagotovilo, da bo na Jesenicah nastopilo 4 do 5 drsalcev, morda med njimi celo Gaby Seyfert in Ondrej Nepela. Skratka obeta se nam prvo razredna drsalna prireditev, o kateri bomo določene lahko povedali v prihodnji številki Železarja.

Akcija za izgradnjo hale v polnem razmahu

Mislím, da ni človeka v bližini in daljni okolici Jesenice, ki si ne želi, da bi Jesenice dobile športno kulturno halo. Ravno tem in vsem onim, ki jih zanima, kako poteka akcija za izgradnjo, je namenjen ta prispevek.

Začetek gradnje hale sega že več let nazaj. Gradnja se je pravzaprav začela takrat, ko se je preurejalo umetno drsališče. Takrat se je naredila nova in moderna betonska plošča z vgrajenimi cevmi, zamenjali so se tudi stari kompresorji z dvema novima. Vendar se takrat še nihče ni resno ukvarjal z mislijo, da bi drsališče prekrili. Šele pred pričetkom zadnjega svetovnega prvenstva, ko naj bi se na Jesenicah odigrale tudi nekatere tekme prvenstva, se je resno začelo delo za izgradnjo sodobnega pokritega stadiona. Pričelo se je zbiranje denarja od vsepovsod. Glavna breme je nosila Železarna. Med drugim je bilo tudi na 8. seji CDS

ZJ v januarju 1965 sklenjeno, da naj družbeno politične organizacije Železarnice izpeljejo akcijo, da bi delavci dali vsak po dve dnini za gradnjo hale. Vendar se takrat ta sklep ni izvršil, ker vsi zaposleni niso bili pripravljeni dati dveh dni. Namesto tega pa je Železarna v letih 1965, 1966 in 1967 prispevala iz sklada splošne porabe skupaj 90 milijonov S din za izgradnjo športno-kulturne hale. Iz vseh razpoložljivih sredstev se je naredil le projekt hale in se zgradili tribuni. Denarja za dokončno izgradnjo hale je namreč zmanjkalo, prišli so reformski časi, vedno slabše stanje Železarnice in celo občine in tako so z nadaljnjo gradnjo prenehali. Prenehal je delovati tudi tedanji odbor za gradnjo hale.

Niso pa prenehali uspehi in osvajanja prvenstev hokejistov, niso se prenehale tudi želje gledalcev in samih športnikov, posebno v slabem vremenu, pa najsi je bilo to

pozimi ali poleti, da bi dobili streho nad igriščem. In končno so lani v decembru, ko so jeseniški hokejisti bili pred osvojitvijo 14. prvenstva, zvesti navijači, hokejisti in funkcionarji, dali ponovno pobudo za gradnjo hale. Ta pobuda je dobivala vedno več privržencev na Jesenicah, Gorenjski in vsej Sloveniji. Zato je UO Športnega društva Jesenice sklenil, da podpre to pobudo. Ponovno je oživel stari odbor za gradnjo hale, mu dodal nekaj novih sodelavcev in na stari žiro račun začel zbirati denar za halo. Prvi so se odzvali s prispevki hokejisti in njihovi funkcionarji z Jesenic in Ljubljane ter prijatelji hokeja iz Begunj in okolice.

Odbor za gradnjo hale je pričel z delom v dveh smereh in sicer z revizijo hale in z zbiranjem denarja za gradnjo.

Revizija projekta je bila nujna, ker so se od izdelave projekta pred leti do danes spremenili nekateri materiali in oblike. Vendar bistvene spremembe niso bile možne, ker so tribune in temelji že grajeni po starem projektu. Domenjeno je bilo, da se revizija projekta izdela za gradnjo hale v štirih etapah, zaradi pomanjkanja denarja za gradnjo. Prva etapa bo streha z jekleno nosilno konstrukcijo v obliki loka z ene tribune na drugo, prekrito z aluminijasto ploščevino (preje, pocinkana). Streha bo imela tudi po vsej dolžini nadsvetlobo iz umetne mase (prej brez). Ta etapa naj bi bila zgrajena do letošnje zime. V naslednjih letih se bodo zgradile v drugi etapi stene (steklo - aluminij) in tretji etapi strop, ki bo visel v loku pod streho in garderobni, poslovni in gostinski prostori, v četrti pa se bo k hali dozidala na vzhodni čelni strani še manjša dvorana v izmeri približno 25 x 25 m. Ta bo služila za

manjše športe (odbojka, košarka) ali za druge prireditve.

Iz programa gradnje se vidi, da bo v prvi fazi, ko bo stala samo streha, hala služila predvsem hokejistom. Po dokončni izgradnji pa bo hala ne samo športni objekt, ampak bo namenjena tudi gospodarstvu in kulturi. V hali bodo lahko prirejali sejme, stalne in občasne razstave, razne kulturne prireditve, plese in podobno. Tako bo hala postala središče športnega, gospodarskega in kulturnega življenja ne samo Jesenic, temveč bližnje in daljnje okolice, svoj vpliv pa bo lahko imela celo v zamejstvu (mednarodne razstave ali prireditve).

Akcija za zbiranje denarja je sedaj v prvem obdobju najpomembnejša, ker bo za izgradnjo strehe potrebno skoraj polovico vsega denarja. Odbor računa, da bo v enem mesecu zagotovil 1 milijon N din, kar naj bi bila osnova za najetje potrebne kredita. Kot sem že uvedoma dejal, je akcija za zbiranje sredstev v polnem razmahu in sicer v več smereh.

Prvi so se odzvali posamezniki. Njihova pomoč je tako materialnega, še bolj pa moralnega pomena, kajti velik odziv širom po Sloveniji nam zagotavlja, da je akcija bila potrebna in, da bo uspela. Trenutno ta akcija poteka organizirano v okolici Jesenic in v Železarni, kjer sindikalni poverjeniki pobirajo prispevke. Nameravamo pa poiskati še poverjenike po drugih krajih Slovenije.

Naslednja se je odzvala občinska skupščina, ki je v predlogu razdelitve sredstev predvidela znaten del za halo. Poleg tega je tudi dala priporočilo, da vsa podjetja v občini prispevajo po 70 N din na zaposlenega letno. Ta akcija se trenutno še ni začela.

Glavni dotok denarja pričakujejo od delovnih organizacij po Sloveniji in Jugoslaviji, predvsem od tistih, ki so poslovni partnerji Železarnice in drugih jeseniških pod-

jetij. Vsem tem smo že, ali pa še bomo poslali prošnjo, da nam odstopijo del svojih sredstev, lahko tudi v obliki reklame. Mnoga od teh podjetij bodo obiskali člani odbora in drugi sodelavci, ki imajo kakršnekoli poslovne stike z njimi.

Tudi zavod za vzdrževanje športnih objektov na Jesenicah, ki bo nastopal v vlogi graditelja hale, je sklenil na svoj način pomagati pri gradnji. Pričel je z akcijo zbiranja starega železa in drugih kovin v sporazumu z DINOS. Ves zbrani material bo služil za konstrukcijo strehe.

V programu ima odbor tudi prireditve, katerih čisti dobiček bo v korist izgradnje hale. Tako je kvintet bratov Avenik ponudil svoj koncert, enako je storil Slovenski oktet. Tudi izbira najboljšega športnika občine naj bi bila prireditev v korist hale. Pokrovitelj bi bil časopis Nedeljski dnevnik. Morda najzanimivejša prireditev pa bo sta predvideni hokejski tekmi — ena v Ljubljani, druga na Jesenicah, na katerih bi se pomerili HK Jesenice proti ostalim izbranim hokejistom, ali celo vsi Jeseničani (Kurja vas) proti ostalim. Upamo, da se bomo z odgovornimi in seveda z ostalimi hokejskimi klubi lahko dogovorili za odigranje teh tekem po končanem svetovnem prvenstvu.

Omeniti je treba tudi pomoč Nedeljskega dnevnika, Delavske enotnosti in RTV Ljubljana, ki so pripravljene spremljati akcijo, da ne omenjam lokalnega radia in Železarnja, ki akcijo spremljata vseskozi.

Iz napisanega lahko vsak bralec zaključi, da je akcija v polnem razmahu, da je dobre volje in optimizma dovolj.

Vendar za dosego cilja želimo vsakovrstne pomoči od vsakogar, pa naj bo še tako skromna. Le tako se nam bo vsem izpolnila trenutno najdražja želja: 15. hokejska zvezdica pod streho.

Emil inž. Ažman

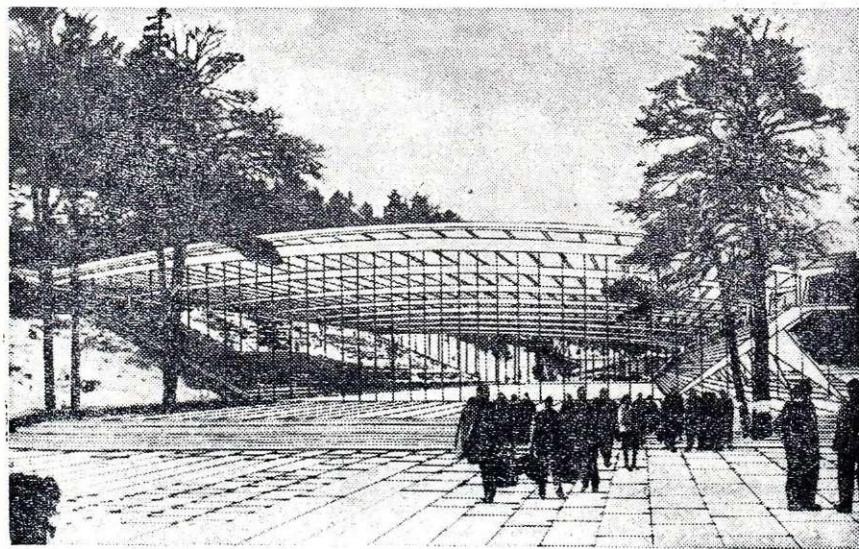
Velik odziv železarjev

Ob zadnjem izplačevanju osebnih dohodkov v Železarni se je veliko železarjev odločilo, da bodo del svojih dohodkov namenili v korist gradnje hale. Poleg tega pa so v tem tednu prispevki prišli tudi od drugod tako, da se je od 10. do 18. 2. zbralo 4.410 din. Skupno je doslej zbranih 52.363,50 din.

Po 10. — din so prispevali: Miha Kompare, Jože Božič, Stefan Pesjak, Anton Hribar, Jože Koblar, Viktor Košinec, Marija Zagar in Sabina Kodrič, Cilka Bajt in Zvonka Kos, Franc Terseglav, Janez Zupan, Tone Ključević, Milka Ključević, Vojko Mihelič, Stana Rohč in Branka Štemfelj, Jože Struna, Dušan Jotič, Roman Klinar, Marjan Jan, Anica Kocjan, Roman Klinar, Stefa Dolinar, Boga Beton, Mirko Turšič in Bogo Arh, Helena Kos in Greta Solar, Milka Noč in Krista Legat, Marija Rohč, Angela Rohč in Srečo Lasnik, Ani Hribar, Ana Filipaj, Marija Smid in Inge Jakelič, Ana Koren in Magda Mole, Borut Verovšek, Jožica Šmrke in Marija Gregorič, Mira Graf in Joži Filipovič, Majda Uholovič in Franc Zagar, Marija Arh, M. Klemenčič in M. Krašovec, M. Drobčić in Zaimović, M. Kostič in S. Nikolič, Raspet in A. Mavrič, M. in J. Maček, Hinko Svete, A. Krnčar in B. Lavtižar, Justo Sorl in M. Jelševar, Miran Jan, Slavko Bizilj, P. Polanc in J. Peterneš, Nataša Laslo, Marinkovski in Zurovec, M. Juran in B. Svetina, Koljanin, Mira Sodja, M. Preželj in M. Rupar, Zinka Močnik, M. Novak in A. Zidar, L. Sever, Minka Razinger, Ivanka Span, Rezka Jakopič, Kati Kolman, Greta Kozar, Silva Kežar, Bojan Lipovšek, V. Jelševar in J. Tišler, Pirih, Campa, B. Kliček, I. Divjak, F. Legat, Boža Kežar, Krista Frumen in A. Bremec, F. Janša in A. Knific, T. Zebec in V. Kežar, M. Munda in M. Klinar, Alojz Ozebek (vsi z Jesenic), Janez Kavka — 10 (Domžale), Franc Bremec — 10 (Kamnik); po 20 din: Silvester Erjavc, Anton Petek, Jože Otrin, Tomaž Babič, Branko Pagon, Peter Filipovič (vsi z Jesenic), 30 din — Danica Benedek (Zirovnica), 50 — din: Ivan Zen, Janko Zupan, Alojz Grohar, Peter Prevc, Albin Felc st., ing. Mlakar (vsi z Jesenic), Bruno Stupica (Trst), Karlo Hrnjak, Holy Vlado (Rijeka), Hugo Ažman (Ljubljana), 70 din: Oto Hafnar, Franc Sedelšak (Ravne), 100 din: Janez Tušek, Ivan Rinaldo, Milan Budja, Lojze Bernetič in član OK Jesenice (vsi z Jesenic), Klub belskih fantov, Stanko Tušak (Trst), 150 din: Janez in Franc Pretnar (Radovljica), 160 din: Ravenčani, 200 din: Teo Lipicer, družina Verovšek (Jesenice), 360 din: OTK Železarnice, 530 din: obrat HVZ in 500 din: sindikat ZJ — Javornik II.

Gradbeni odbor se vsem, posebno pa še železarjem, za prispevke najlepše zahvaljuje in upa, da bodo njihov vzgled posnemali tudi drugi.

Številka žiro računa gradbenega odbora za gradnjo hale pri SDK Jesenice je: 5153-3-278.

Tako bo izgledalo umetno drsališče po končani prvi fazi izgradnje hale